

Souhrnná teritoriální informace Řecko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Athénách ke dni 14.06.2013

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- Řecká republika (Elliniki Dimokratia)

1.2. Rozloha

- 131 990 km²

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

Dle předběžných výsledků posledního sčítání obyvatel má Řecko 10 787 960 obyvatel .

Pozn.: Oficiální sčítání se provádí každých 10 let, výsledky posledního byly zveřejněny v červenci 2012, demografické analýzy budou prezentovány v r. 2013.

Rok	1830/ ¹	1920	1991/ ²	2001/ ²	2011/ ³
Počet obyvatel (mil.)	0,753	5,016	10,223	10,964	10,815

Zdroje: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Eurostat (kurzívou)

Poznámka: Vývoj počtu obyvatel souvisí také se změnami hranic novodobého Řecka.

- /¹ vznik samostatného Řeckého státu po čtyřech stoletích osmanské vlády
- /² počet obyvatel dle oficiálního sčítání obyvatel
- /³ počet trvale žijících v Řecku dle posledního oficiálního sčítání obyvatel, z nichž počet obyvatel s řeckým občanství 9,903

Hustota obyvatel na km²: 81,75

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva: 37,8 % (4,091 mil.)

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

Roční přírůstek legálního obyvatelstva:

- do 1 %

Demografické složení obyvatelstva:

- muži 5,590 mil. (51,7 %)
- ženy 5,225 mil. (48,3 %)

Věková struktura:

- 0-14 let - 15,0 %
- 15-64 let - 64,5 %
- 65 a více - 20,5%

(Zdroj: Eurostat)

Průměrná délka života:

- muži 78,3 let,
- ženy 83,1 let

(Zdroj: ELSTAT)

- Úmrtnost: 10,3 ‰
- Porodnost: 9,8 ‰

(Zdroj: Eurostat)

1.5. Národnostní složení

Jedinou oficiálně uznávanou národnostní menšinou v zemi je menšina muslimská, do níž se řadí Turci, Pomáci a Rómové. V roce 2010 bylo v Řecku registrováno 527 tis. muslimů (4,7% obyvatel).

Odhaduje se, že v zemi je přes 1 mil. imigrantů z Evropy (zejm. Albánie, Bulharsko, Rumunsko, Ukrajina, Rusko) Asie (zejm. Pákistán, Afghánistán, Gruzie, Indie, Filipíny, Sýrie, Bangladéš, Arménie, Čína) a Afriky (zejm. Egypt, Nigérie, Etiopie), z nichž jen necelá polovina je registrována u místních úřadů. Počet zejména ilegálních imigrantů se neustále zvyšuje.

1.6. Náboženské složení

- řecká pravoslavná církev (94,5%)
- muslimové (4,7%)
- ostatní (0,8%)

Religiozita zůstává vysoká (zejména na venkově), církev má významné postavení a vliv ve společnosti.

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

- Úřední jazyk: novořečtina
- Nejčastěji používané cizí jazyky: angličtina, francouzština

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

Administrativně správní členění země:

K 1.1.2011 byla zavedena rozsáhlá reforma územně samosprávního členění Řecka.

Územně samosprávními celky 1. stupně jsou města a obce v čele s volenými starosty či předsedy městských a obecních úřadů, jejichž počet činí 325. S ohledem na velký počet ostrovů představuje každý ostrov (byť sebemenší) samostatný územní celek.

Územně samosprávné celky 2. stupně představuje 13 regionálních (krajských) úřadů vedených volenými předsedy (mandát volených zastupitelů je 5 let). Regionální úřady se staly základním územně samosprávním článkem ekonomického rozvoje země a převzaly část odpovědnosti za veřejné zdravotnictví a regionální projekty infrastruktury.

V rámci státní správy je 13 samosprávních regionů podřízeno 7 decentralizovaným administrativním celkům, jejichž generální tajemníci jsou do funkce jmenováni vládou.

Zcela zvláštní správní jednotkou je tzv. mnišská komunita na hoře Athosu „Agion Oros“. Vstup na toto území je povolen pouze osobám mužského pohlaví na základě zvláštního povolení, které vydává MZV Řecka v Athénách nebo v Thessaloniki/Soluni.

Hlavní město:

Athény - spolu s Pireem a předměstími (region Attika) 3 827 624 obyvatel *

Další významná města:

- Thesaloniki/Soluň (region Střední Makedonie) - 1 104 460 obyvatel
- Patras (na severním Peloponésu, region Západní Řecko) - 214 580 obyvatel
- Larisa (region Thesálie) - 163 380 obyvatel
- Volos (region Thesálie) - 144 420 obyvatel
- Heraklion/Iraklio (region Kréta) - 173 450 obyvatel
- Chania (region Kréta) - 108 310 obyvatel
- Rhodos (region Jižní egejské ostrovy) - 115 290 obyvatel
- Ioannina (region Ipiros) - 111 740 obyvatel
- Chalkida (region Pevninské Řecko) - 102 420 obyvatel
- Kerkyra/Korfu (region Jónské ostrovy) - 101 080 obyvatel

/* počty obyvatel dle výsledků sčítání trvalého obyvatelstva v r. 2011

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

- Do 31.12.2001 - drachma, zkratka měnového kódu ISO = GRD.
- Od 1.1.2002 - EURO – vstupní pevný kurz 1 EUR=340,75 GRD; 1 EUR = 100 centů.

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Státní svátky:

- Den nezávislosti – 25. březen – na památku dne 25. 3. 1821, kdy byl zahájen národně osvobozenecký boj proti turecké nadvládě.
- Den „OCHI“ (v překladu „den NE“) – 28. říjen – připomíná řecké odmítnutí italského ultimáta požadujícího „právo vstupu a přechodu“ italských fašistických vojsk, kterým byla dne 28. 10. 1940 zahájena řecko-italská válka.

Další svátky:

- Nový rok – 1. leden
- Svátek práce – 1. květen

Náboženské svátky, které jsou současně dny pracovního klidu:

- Theofania – svátek „žehnáním vod“ – 6. leden

- Velký pátek a Velikonoční pondělí – termín je stanovován dle pravoslavného kalendáře. Velikonočním svátkům předchází 40 dní předem tzv. „Čisté pondělí“ a následuje za 40 dní den „Ducha svatého“
- Nanebevzetí Panny Marie – 15. srpen
- Vánoce – 25. a 26. prosinec

Obvyklá prodejní a pracovní doba:

Stejně jako ve většině zemí jižní Evropy tak i v Řecku je v horkých letních měsících obvyklá doba poledního klidu, která je zákonem stanovena od 14:30 do 17:00 hodin. V posledních letech však využívání poledního klidu výrazně kleslo a připomíná ho již jen prodejní doba obchodů.

Prodejní doba začíná obvykle v 9 hod. V obchodech se střídají „krátké“ (pondělí a středa do 15 max. 17 hod.) a „dlouhé“ (úterý, čtvrtek, pátek do 20 až 21 hod. s přestávkou mezi 14 a 17 hod.) dny. V sobotu zavírají obchody v 15 či 16 hod. V supermarketech a velkých obchodních řetězcích je prodejní doba celodenní - ve všední dny od 8 do 21 hod., v sobotu od 8 do 20 hod.. V neděli jsou obchody (s výjimkou turistických zón a některých minimarketů) zavřené.

Pracovní doba je 8-hodinová. Na ministerstvech je nejčastější pracovní doba od 7:30 do 15:30 hod. Privátní sektor začíná většinou kolem 9 hod. a nekončí dříve než v 17 hod. (výjimkou není ani pracovní doba od 10 do 18 hod.).

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Řekové vždy vynikali jako zdatní obchodníci. Zakládají si na své slavné starověké historii a na výdobytcích, které přinesla světu. Projev respektu a zájmu o minulost i současnost Řecka může být významným prvkem obchodního jednání. 400 let turecké nadvlády, která se začala hroutit od roku 1821, je naopak považováno za dobu temna. Přes viditelné zlepšování v řecko-turecké relaci je třeba při diskusích o Turecku zachovat zdrženlivost.

Temperament a emotivnost vnímání může vést rychle do krajních pozitivních či negativních extrémů. Při jednání se nedoporučuje spěch, nátlak, přemlouvání a projevy nadřazenosti. Zároveň je nutno mít zejména při úvodních jednáních na paměti, že Řekové jsou výborní řečníci. Nezbytným předpokladem úspěchu je cílevědomost a obezřetnost (včetně dostatečného ověření skutečné solidnosti firmy).

Nedoporučuje se začínat jednání před 9:30 hod. Je třeba počítat s pozváním na vydatnou pozdní večeři, která může (zejména v létě) začínat v době, kdy se již Středoevropané běžně ukládají ke spánku. Nelze se také divit pozvání na 23 hod. do baru na skleničku.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Občan ČR má po předložení Evropské karty zdravotního pojištění nárok na nutnou a neodkladnou zdravotní péči za stejných podmínek jako řecký pojištěnec státní pojišťovny I.K.A. (v překladu Úřad sociálního pojištění), která je od r. 2011 začleněna do tzv. E.O.P.Y.Y. (tzv. Jednotný systém poskytování zdravotnických služeb). Je ovšem nutno počítat se spoluúčastí (tj. platbou v hotovosti) u léků.

Pohotovostní službu poskytují řecké státní nemocnice. V případě ošetření v nesmluvním zařízení je třeba, aby pacient upozornil lékaře, že chce být ošetřen jako pojištěnec I.K.A./ E.O.P.Y.Y.

Bližší informace jsou k dispozici na webových stránkách [Velvyslanectví ČR v Řecku](#).

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vstup a pobyt na území Řecka

Občané ČR mohou od 1.5.2004 vstupovat a pobývat na území ostatních členských států Evropské unie, včetně Řecka, na základě platného cestovního pasu nebo občanského průkazu. Minimální doba platnosti

cestovního dokladu není stanovena, doklad však musí být platný v době vstupu na řecké území i při jeho opuštění.

Občanský průkaz slouží jako cestovní doklad pouze pro jeho držitele. Děti zapsané v cestovním pasu rodiče mohou při cestách s tímto rodičem překročit hranice bez vlastního cestovního dokladu. Od 1.7.2011 je zapisování dětí mladších 10 let do cestovních pasů rodičů zrušeno. Již provedené zápisy dětí do cestovních pasů rodičů budou platit do 26.6.2012, a to pro děti vepsané do 1.9.2006 (platnost do 15 let věku dítěte) a pro děti vepsané od 1.3.2008 do 30.6.2011 (platnost do 10 let věku dítěte).

Při pobytu delším než 3 měsíce by měli občané EU požádat o vydání povolení k pobytu, které je vydáváno formou průkazu (tzv. „Adeia diamonis ipikoou kratous melous ton E.K.“/ „Residence permit for a national of a member state of the E.E.C.“). Žádost o povolení k pobytu se podává na místním oddělení cizinecké policie.

Řidiči mají mít platný řidičský průkaz, technický průkaz a zelenou kartu. Mezinárodní řidičský průkaz není řeckými orgány vyžadován.

Specifika země

Řecko je pohostinnou zemí přivyklou na velké množství cizinců, kteří přijíždějí především za poznáním a rekreací. Zvláštní bezpečností rizika zde návštěvníkům nehrozí, přesto je třeba upozornit na některá specifika.

Provoz na komunikacích

Provoz na komunikacích, zejména ve velkých městech či rekreačních zónách, bývá hustý a nejsou v něm vždy uplatňována pravidla obvyklá ve střeoevropských měřítkách. K místním zvyklostem patří vytváření dalších jízdních pruhů na komunikacích, jízda v protisměru v jednosměrné komunikaci či minimální používání směrovek, časté používání zvukového znamení (klaksonu). Zejména v letních měsících je na komunikacích velké množství jednopřepých vozidel, která se proplétají mezi automobily ze všech stran. Je proto nezbytné mít stále na zřeteli i tyto účastníky silničního provozu.

Řidiči na přechodech obvykle nedávají chodcům přednost. Obezřetnost je třeba zachovat dokonce i při přecházení na zelenou.

Pravidla silničního provozu tolerují (tzn. pouze pokutují) požití alkoholu do 0,2 ‰ u profesionálních a nových řidičů a do 0,5 ‰ u ostatních řidičů.

Na hlavních dálničních tazích se vybírají dálniční poplatky, které se platí po jednotlivých úsecích. Pro osobní automobil a jeden úsek se v současné době pohybuje okolo 3 EUR. Na dálnici Athény-Soluň zaplatí řidič zhruba 26 eur/jeden směr.

Občané EU mohou používat své vozidlo s národní SPZ na území Řecka v rámci turistického pobytu po dobu 6 měsíců. V případě, že si legalizují svůj pobyt v Řecku za účelem práce, je třeba, aby si národní SPZ na svém vozidle bezodkladně vyměnili za řeckou.

Bezpečnost

Přestože Řecko je obecně považováno za bezpečnou zemi, v několika posledních letech dochází k nárůstu kriminality, zejména ve formě kapesních krádeží a jiné majetkové trestné činnosti. Pozornost zlodějů se soustřeďuje zejména na turistická místa s velkým počtem lidí, prostředky hromadné dopravy (athénské metro) a věci odložené bez dozoru na pláži. Zaznamenány jsou také opakované krádeže v ubytovacích zařízeních.

Doporučuje se neponechávat cennosti a doklady v motorovém vozidle, nosit u sebe jen menší obnosy finanční hotovosti a větší finanční částky vždy uschovat v hotelových úschovkách, případně na několika místech a vždy odděleně od ostatních dokladů a kreditních karet.

Další upozornění a doporučení

Doporučuje se nepodceňovat místní klimatickou náročnost a dodržovat obecné zásady prevence náhlých příhod a úrazů (tj. dodržovat pitný režim, chránit se nošením vhodné pokrývky hlavy, používat ochranné opalovací krémy apod.).

Volné táboření mimo vyhrazené kempy je přísně zakázáno. Je zakázáno rozdělávat oheň ve volné přírodě, protože hrozí nebezpečí požárů. Porušení zákazu je trestně stíháno.

Nedoporučuje se cestování do vojensky citlivých oblastí podél řeckých hranic. Je zakázáno fotografovat vojenské a další důležité objekty.

Převoz a přečlovávání i malého množství drog je trestáno dlouholetým vězením.

Při překročení pravidel na ochranu živočichů a rostlin hrozí vysoké pokuty i trestní postih.

Je zakázán vývoz jakýchkoliv předmětů historické hodnoty a porušení tohoto zákazu je velmi tvrdě postihováno s výjimkou případů, kdy autorizovaný prodejce (starožitník) vydal na vývoz starožitnosti certifikát.

Potápění s přístroji je možné jen na zvláštní povolení a jen v některých oblastech.

Návštěva mnišské „Svaté hory“ Athos (Agios Oros) je povolena pouze mužům (ženám je vstup zakázán). O povolení návštěvy je třeba písemně požádat asi šest měsíců předem. S žádostí o vyřízení povolení ke vstupu se cizinci obracují přímo na kancelář poutníků v Thessaloniki.

Je nutno upozornit na to, že v Řecku se zatím neprovádějí pohřby žehem a převoz tělesných ostatků do ČR je v případě absence cestovního pojištění zahrnujícího repatriaci velmi nákladnou záležitostí.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Řecko patří z hlediska kriminality vůči turistům (kapsářství a drobné krádeže) stále spíše k bezpečnějším zemím. K oblastem, které by z tohoto hlediska mohly být považovány za problematické, patří velké aglomerace, obzvláště centrum Athén. Rostoucí kriminalita je přičítána stále se zvyšujícímu počtu přistěhovalců.

V souvislosti s opakovanými stávkami by se turisté měli vyhnout politickým shromážděním, která mohou být ve větších řeckých městech provázena projevy vandalizmu a pouličního násilí.

Doporučujeme rovněž věnovat zvýšenou pozornost požárům, které každoročně v letním období zasahují prakticky celé území Řecka a v některých případech mohou způsobit i problémy v dopravě. Ve všech případech je třeba dbát pokynů místních orgánů.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Řecko uznalo Českou republiku v den jejího vzniku a k 1. 1. 1993 byly mezi oběma státy navázány diplomatické styky na úrovni velvyslanectví.

Velvyslanectví České republiky v Řecké republice má působnost pro celé Řecko.

Velvyslanectví České republiky v Řecku:

řecky: Presveia tis Tsechikis Dimokratias stin Ellada
6, George Seferis Str.
154 52 Palaio Psychiko – Athens

tel.: 0030 210-671 37 55, -671 97 01, -672 53 32 (konzulární úsek)
fax: 0030 210-671 06 75
e-mail: athens@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/athens

Úřední hodiny konzulárního úseku:

- úterý až pátek 9:00-12:00 hod.
- pondělí, dny pracovního klidu a svátky zavřeno

V neodkladných a naléhavých případech je možno obracet se po úředních hodinách na stálou službu, tel: 0030 9644 733 769

Honorární konzuláty:

V zemi nepůsobí žádný generální konzulát, pouze honorární konzuláty.

Honorární konzulát České republiky v Soluni (Thessaloniki)

konzulární obvod severní Řecko čili provincie Makedonie a Thrácie
57, Leoforos Nikis Ave.
546 22 Thessaloniki
honorární konzulka: pí Margarita Ignatidou
Tel: (0030) 2310 222376
Fax: (0030) 2310 2241 16
Mobil: (0030) 6973 77 69 71
email: info@czconsulate.gr

Honorární konzulát v Pireu

98, Naiadon Str.
175 62 Palaio Faliro
Athens
honorární konzul: pan Andreas Lionis
tel.: (0030) 210 98 13 351
fax: (0030) 210 98 81 606

Honorární konzulát v Irakliu (Heraklion)

konzulární obvod Kréta a Santorini
50, Giamalaki & Sof. Venizelou Str.
712 02 Iraklio
honorární konzulka: paní Maria Nistazaki
tel.: (0030) 2810 78020
fax: (0030) 2810 24 23 73

Honorární konzulát Rhodos

konzulární obvod Rhodos a Kos
Činnost tohoto honorárního konzulátu byla dočasně **pozastavena!!!**

Pokud jde o Athény, jako dopravní spojení z letiště do centra města lze využít příměstský vlak, metro (8 EUR), přímé autobusové spojení (5 EUR) nebo taxi. Cena za přepravu taxi z letiště do centra Athén je stanovena fixní sazbou 35 EUR v denních hodinách a sazbou 50 EUR v nočních hodinách.

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

V Řecku nepůsobí Česká centra, CzechTrade ani CzechInvest.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Tísňové volání: 112
- První pomoc: 166
- Policie: 100
- Turistická policie: 171
- Hasiči: 199
- Lesní požáry – hasiči: 191
- Přístavní policie: 108
- Pohotovostní lékárny a nemocnice: 14944
- Lékařská pohotovost „lékaři SOS“: 1016
- Centrum pro otravy: (0030) 210-7793777
- Silniční asistence ELPA: 10400
- Silniční asistence Expres Service: 1154
- Silniční asistence Interamerican: 1158
- Železniční doprava (OSE): 1110
- Informace o telefonních číslech: 11821, 11888

1.18. Internetové informační zdroje

- Velvyslanectví ČR v Řecku www.mzv.cz/athens
- Tisková agentura Athens News Agency www.amna.gr, www.hri.org
- Největší řecké informační portály www.in.gr, www.nooz.gr
- Linky na stránky řeckých ministerstev je možné nalézt na stránkách vlády www.primeminister.gov.gr/english/
- Řecká státní organizace cestovního ruchu (EOT) www.gnto.gr, www.visitgreece.gr

1.19. Adresy významných institucí

- Adresy řeckých ministerstev lze nalézt na www.primeminister.gr/english/government
- Ministerstvo zahraničních věcí, řecká velvyslanectví v zahraničí a zahraniční mise v Řecku www.mfa.gr/en
- Řecký parlament www.parliament.gr
- Athénský magistrát www.cityofathens.gr
- Soluňský magistrát www.thessalonikicity.gr

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Řecko je parlamentní republikou v čele s prezidentem. Tato státní forma je zakotvena v ústavě, která vstoupila v platnost dne 11.6.1975. Řecký parlament je jednokomorový a zasedá v něm 300 poslanců. Pro vstup do parlamentu je třeba získat alespoň 3 % hlasů.

Současná struktura politických stran se postupně formovala od pádu vojenské diktatury v roce 1974 (kromě Komunistické strany Řecka, která byla založena v roce 1922). Na pravém křídle politického spektra vznikla nejprve pravicová strana Nová demokracie (ND) sdružující liberály i konzervativce. Jako její protipól se vytvořil levicově-centristický blok pod názvem Panhelénské socialistické hnutí (PASOK). Obě politické strany se vyvinuly ze stran či směrů, které působily již v 19. století nebo vznikaly v první třetině 20. století a které se ve své většině vyznačovaly těsnou spjatostí s osobnostmi svých vůdců. Značná orientace členstva i voličů na charismatické stranické vůdce je dodnes významným fenoménem řecké politické scény.

V dalších letech došlo v rámci tohoto zásadního rozvrstvení k dílčím změnám ve směru větší diferenciaci či naopak přeskupování v rámci hlavních politických táborů pravice, středu i levice.

Pro Řecko je příznačná silná levice. Kromě sociálně demokratického PASOKu, který se postupně přesunul více do středu, ji ztělesňují především Komunistická strana Řecka (KKE) a Sjednocená radikální levice (SYRIZA), jejíž popularita je na vzestupu. Obě strany jsou zastoupeny v parlamentu. V roce 2010 se od SYRIZA oddělila skupina umírněných levicových intelektuálů, která založila stranu Demokratická levice (DIMAR), jež je rovněž parlamentní stranou. Existuje také celá řada drobných a méně významných frakčních komunistických, respektive levicových až krajně levicových stran.

Ze „zelených“ stran jsou nejsilnější tzv. Ekologové zelení. Strana vznikla v roce 2009, je zastoupena v Evropském parlamentu, do řeckého parlamentu se jí však zatím nepodařilo vstoupit.

V pravé části politického spektra vznikla radikální pravicová strana LAOS (název má dvojí interpretaci – slovo laos znamená v překladu lid a je současně zkratkou názvu Laikos Orthodoxos Synagermos - Lidový pravoslavný alarm), která se v r. 2000 odštěpila od Nové demokracie. Strana poprvé uspěla v parlamentních volbách v roce 2007, v r. 2012 se jí však práh parlamentu nepodařilo překročit. Začátkem roku 2012 skupina poslanců Nové demokracie nespokojených s Memorandem o záchranném úvěru EK, ECB a MMF a z něho vyplývajícím programem přísné fiskální konsolidace založila nacionalisticky orientovanou stranu Nezávislí Řekové (AN.EL.), která v parlamentních volbách v roce 2012 získala dostatečnou podporu pro vstup do parlamentu. V letech 2010-12 s rostoucí ilegální migrací a sociálním napětím posílilo krajně pravicové extremistické a silně nacionalisticky orientované neofašistické hnutí Zlatý úsvit, které dostalo podobu strany a v roce 2012 poprvé uspělo v parlamentních volbách.

Až do roku 2011 si strany PASOK a ND udržovaly mezi politickými stranami vedoucí postavení a v delších či kratších časových intervelech se střídaly u moci jejich jednobarevné vlády. V důsledku fiskální a ekonomické krize, která se plně projevila na přelomu let 2009-10, byly PASOK a Nová demokracie nuceny přijmout řadu tvrdých a nepopulárních opatření, jež je stála ztrátu značné části voličů. Tradiční rozložení sil se tak změnilo. Ani jedna ze stran již nemá převahu, která by jí umožňovala vytvořit jednobarevnou vládu, a do role protipólu Nové demokracie se přesunula SYRIZA.

Významné postavení má ve společnosti autokefální řecká pravoslavná církev, ke které se hlásí více než 90 % obyvatelstva a zachovává si významný vliv na vnitropolitické dění. Její práva jsou zakotvena v ústavě a má vazby na politické strany (zejména konzervativní ND, Nezávislí Řekové, LAOS, ale i Zlatý úsvit). Ústava nepředpokládá odluku státu a církve a správou církevních záležitostí je pověřeno ministerstvo školství, náboženských záležitostí a kultury.

Poslední parlamentní volby se konaly dne 17.6.2012. Zvítězila v nich ND, která však nezískala nadpoloviční většinu poslaneckých mandátů nezbytnou pro vytvoření jednobarevné vlády. Práh parlamentu (3 %) překročilo celkem 7 stran (viz tabulka). Strany ND, PASOK a DIMAR se dohodly na vytvoření vládní koalice, která reprezentovala preference 48,3 % a podporu 179 poslanců.

Výsledky parlamentních voleb v červnu 2012 (v porovnání s výsledky z r. 2009):

	Počet hlasů v %		Počet poslaneckých mandátů	
	červen 2012	2009	červen 2012	2009
Nová demokracie	29,7	33,5	129	91
SYRIZA	26,9	4,6	71	13
PASOK	12,3	43,9	33	160
Nezávislí Řekové	7,5	–	20	–
Zlatý úsvit	6,9	0,3	18	–
Demokratická levice	6,3	–	17	–
KKE	4,5	7,5	12	21
LAOS	1,6	5,6	–	15

Od června 2012 došlo ke změnám ve složení poslaneckých klubů stran Nová demokracie, PASOK, Nezávislí Řekové a Demokratická levice. Někteří z poslanců byli vyloučeni a jiní vystoupili ze stran, za které byli zvoleni. Klub Nové demokracie tak čítá 125 poslanců, PASOKu 28, Nezávislých Řeků 18, Demokratické levice 14 a vytvořila se silná skupina „nezávislých“ poslanců (14).

Koncem června 2013, tedy zhruba rok po parlamentních volbách, strana Demokratická levice stáhla svoji podporu koaliční vládě, která byla následně dne 24.6.2013 reorganizována a sestavena ze členů příslušejících nebo podporujících strany Nová demokracie a PASOK. Koaliční vláda se aktuálně těší podpoře 153 poslanců stran Nové demokracie a PASOKu.

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Hlavou řeckého státu je prezident republiky, který je arbitrem státních institucí a vykonavatelem moci zákonodárné (spolu s parlamentem) a výkonné (spolu s vládou). V letech 1985–86 byly provedeny podstatné změny v ústavě, které výrazně omezily pravomoci prezidentského úřadu, jenž až do té doby představoval nejdůležitější mocenský orgán. S výjimkou některých případů (specifikovaných v čl. 35 ústavy) není žádný akt prezidenta republiky platný nebo vykonatelný bez spolupodpisu příslušného ministra.

V souladu s ústavou volí prezidenta republiky parlament přímým hlasováním. Ke zvolení prezidenta je třeba $\frac{2}{3}$ většina (tj. 200 ze 300 poslanců). Nezíská-li žádný z kandidátů potřebný počet hlasů, volba se opakuje a ve 3. kolo ke zvolení stačí $\frac{3}{5}$ hlasů (tj. podporu 180 poslanců). Jestliže ani tato volba nepřinese vítěze, parlament je do 10 dnů rozpuštěn a jsou vyhlášeny parlamentní volby. Ihned po sestavení nového parlamentu proběhne volba prezidenta. Prezident je volen na pětileté funkční období.

Funkci prezidenta republiky v současnosti zastává Karolos Papoulias. Poprvé byl zvolen do funkce prezidenta dne 8.2.2005 a dne 3.2.2010 byl většinou 266 (z 300) znovu zvolen na 2. funkční období.

2.3. Složení vlády

V čele vlády stojí ministerský předseda (premiér). Podle ústavy jmenuje prezident republiky do funkce ministerského předsedy šéfa té strany, která v parlamentních volbách získala absolutní většinu hlasů. Nepodaří-li se mu sestavit vládu, potom postupně šéfy dalších dvou nejsilnějších stran.

Složení vlády

Řecko má koaliční vládu (viz kap. 2.1.), v níž jsou zastoupeny strany Nová demokracie (ND) a PASOK, která byla sestavena dne 24.6.2013.

Předseda vlády: Antonis [Andonis] Samaras (ND)

Místopředseda vlády a ministr zahraniční: Evangelos [Evandělos] Venizelos (PASOK)

náměstci: Dimitrios Kourkoulas [Kurkulas], Akis Gerontopoulos [Jerontopulos]

Ministr financí: Giannis Stournaras [Janis Sturnaras] (N/PASOK)

- alternující ministr Christos Staikouras [Stajkuras]
- náměstek Giorgos [Jorgos] Mavraganis (odpovědný za veřejné výdaje)

Ministr pro administrativní reformu a e-governance: Kyriakos Mitsotakis [Tiriakos Micotatis] (ND)

- náměstkyně Evi Christofilopoulou [Christofilopulu]

Ministr vnitra: Giannis Michelakis [Janis Michelatis] (ND)

- alternující ministr Leonidas Grigorakos

Ministr obrany: Dimitris Avramopoulos [Avramopulos] (ND)

- alternující ministryně Foteini/Fofi Gennimata [Jenimata]
- náměstek Athanasios Davakis [Davatis]

Ministr rozvoje a konkurenceschopnosti: Kostis Chatzidakis [Kostys Chadzidatis] (ND)

náměstci Athanasios Skordas, Panagiotis/Notis Mitarakis

Ministr infrastruktury, dopravy a sítí: Michalis Chrysochoidis (PASOK)

náměstek: Michalis Papadopoulos [Papadopoulos]

Ministr životního prostředí, energetiky a klimatické změny: Ioannis Maniatis (PASOK)

- alternující ministr: Stavros Kalafatis
- náměstek: Asimakis Papageorgiou [Papajeorjiu]

Ministr školství a náboženských záležitostí: Konstantinos Arvanitopoulos [Arvanitopulos] (ND)

- náměstci Konstantinos Gkioulekas [Gjulekas], Symeon Kedikoglou [Tědykoglu]

Ministr kultury a sportu Panos Panagiotopoulos [Panajotopulos] (ND)

- náměstek (sport): Ioannis Andrianos

Ministr práce, sociálního pojištění a péče: Giannis Vrotsis [Janis Vrucis] (ND)

- náměstek: Vasilis Kegkeroglou [Těděroglu]

Ministr zdravotnictví: Adonis Georgiadis [Jeorjiadis] (ND)

- náměstci Antonis Bezas Zetta Makri

Ministr pro zemědělský rozvoj a potraviny: Athanasios Tsaftaris (N/PASOK)

- náměstek Maximos Charakopoulos [Charakopulos]

Ministr spravedlnosti, transparentnosti a lidských práv: Charalambos Athanasiou [Athanasiu] (ND)

Ministryně turismu: Olga Kefalogianni [Těfalojani] (ND)

Ministr obchodního námořnictva a Egejského moře: Miltiadis Varvitsiotis (ND)

Ministr veřejného pořádku a ochrany občana: Nikos Dendias (ND)

Státní ministr: Dimitris Stamatis (ND)

Ministr Makedonie-Thrákie: Theodoros Karaoglou [Karaoglu] (ND)

Vládní mluvčí: Simos Kedikoglou [Tědykoglu] (ND)

Námětek ministra pro veřejnoprávní rozhlas a televizi: Pantelis Kapsis (N/PASOK)

Pozn.: V hranaté závorce je kurzívou uvedena fonetická verze jmen, odlišuje-li se od psané.

V kulaté závorce u ministrů stranická příslušnost - ND-Nová Demokracie, PASOK-Panhelénské socialistické hnutí, N/ND či N/PASOK nestraník s podporou uvedené strany.

Bližší informace a kontakty (v některých případech jen v řečtině): www.primeminister.gov.gr/english/government/

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Základním pilířem řecké zahraniční politiky je členství v EU a NATO. Řecko je od roku 1952 členskou zemí NATO (v letech 1974–1980, po pádu vojenské junty, stálo mimo jeho vojenskou strukturu) a v roce 1981 se stalo desátým členem EU. Stejně jako všechny předchozí vlády tak i stávající vláda se jednoznačně vyslovuje pro zapojení Řecka do EU a zachování členství v Evropské měnové unii, které je členem od r.2001, apodporuje prohlubování integrace i rozšiřování EU.

Zahraniční agenda země je tradičně silně orientována na regionální politiku, kde Řecko hraje významnou roli. Vztahy se sousedním Tureckem jsou přes dílčí pokrok do značné míry ovlivněny nedořešením několika významných otázek, např. kontinentální šelf, rozšíření řeckých teritoriálních vod v Egejském moři, vymezení vzdušného prostoru, postavení menšin. Vzájemné vztahy zatěžuje také tzv. Kyperská otázka.

Velkou prioritu pro Řecko představuje oblast Balkánu. Řecko setrvale deklaruje plnou podporu balkánským zemím a Turecku, pokud jde o jejich členství v EU a NATO. To platí i pro sousední FYROM, kde ale mj. přetrvává spor o název země, jehož vyřešení považuje Řecko za nezbytný předpoklad pro začlenění FYROM do mezinárodních struktur.

Mezi nejvyšší priority zahraničněpolitické agendy se v posledních letech zařadila i otázka prudce rostoucí nelegální migrace, které je Řecko vystaveno v souvislosti s politickými turbulencemi na severu Afriky a v oblasti Blízkého Východu.

Řecko je členem většiny mezinárodních organizací a agencí OSN. Řecko je také z titulu svého členství v řadě mezinárodních organizací také signatářem nejvýznamnějších mezinárodních smluv a konvencí.

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

viz bod 3.1.

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

1. Pakt o přátelství, řízení smírčím, rozhodčím a soudním mezi republikou Československou a republikou Řeckou (Praha, 8. 6. 1929, č. 157/1930 Sb.)
2. Dohoda o leteckých službách mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řeckého království a změna Přílohy k Dohodě /výměna dopisů 24. 7./21. 10. 1968/ (Praha, 21. 7. 1964, č. 5/1968 Sb.)
3. Dohoda o vypořádání finančních otázek mezi Československou socialistickou republikou a Královstvím řeckým (Praha, 22. 7. 1964)
4. Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o kulturní spolupráci (Praha, 10. 2. 1976, č. 36/1980 Sb.)
5. Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o mezinárodní silniční dopravě a Protokol z r. 1992 (Athény, 6. 6. 1977, č. 117/1979 Sb.)
6. Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Řeckou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (Athény, 22. 10. 1980, č. 102/1983 Sb.)
7. Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci v oblasti zdravotnictví (Athény, 22. 10. 1980, č. 93/1983 Sb.)
8. Konzulární úmluva mezi Československou socialistickou republikou a Řeckou republikou (Athény, 22. 10. 1980, č. 18/1985 Sb.)
9. Dlouhodobý program rozvoje hospodářské, průmyslové a technické spolupráce mezi Československou socialistickou republikou a Řeckou republikou (Praha, 4. 7. 1984)

10. Dohoda o vědecké a technické spolupráci mezi Československou socialistickou republikou a Helénskou republikou a Protokol z r. 1993 (Praha, 4. 7. 1984)
11. Smlouva mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (Athény, 23. 10. 1986, č. 98/1989 Sb.)
12. Protokol o konzultacích mezi Federálním ministerstvem zahraničních věcí Československé socialistické republiky a ministerstvem zahraničních věcí Helénské republiky (Praha, 3. 7. 1987)
13. Ujednání mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Helénské republiky o vzájemném zrušení vízové povinnosti sjednané výměnou nót (Athény, 13. 3. 1991, č. 226/1991 Sb.)
14. Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci a vzájemné pomoci celních správ obou států (Praha, 15. 5. 1991, č. 228/1996 Sb.)
15. Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Řecké republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha, 3. 6. 1991, č. 102/1993 Sb.)
16. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o sukcesi do dvoustranných mezinárodních smluv sjednaná výměnou nót (Athény, 3. 10. 1994)
17. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o hospodářské, průmyslové a technické spolupráci (Athény, 25. 5. 2000, č. 60/2002 Sb. m. s.)
18. Ujednání mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem zemědělství Řecké republiky o ekonomické, vědecké a technické spolupráci v oblasti zemědělství (Praha, 16. 11. 2000, č. 90/2004 Sb. m. s.)
19. Protokol mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Helénské republiky o spolupráci v oblasti vojenského vzdělávání (Athény, 30. 5. 2001)
20. Ujednání o technické spolupráci mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Helénské republiky týkající se spolupráce v oblasti vojenské geografie a výměny produktů vojenské geografie (Dobruška, 14. 9. 2001, č. 35/2002 Sb. m. s.)
21. Program školské a kulturní spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky na léta 2006–2008 (Athény, 16. 3. 2006, č. 44/2006 Sb. m. s.)
22. Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu (Athény, 22. 11. 2006)
23. Program školské a kulturní spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky na léta 2010–2013 (Praha, 16. 11. 2010, č. 98/2010 Sb. m. s.)
24. Bezpečnostní smlouva mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o vzájemné ochraně vyměněných utajovaných informací (Praha, 14. 5. 2009, s platností ode dne 1. 7. 2011).

4. Ekonomická charakteristika země

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Řecko je členem EU (od r. 1981) i eurozóny (od r. 2001). S rozpočtovým deficitem a veřejným dluhem dlouhodobě překračujícím úroveň stanovenou Maastrichtskými kritérii patří k jeho „slabým článkům“. V systému mezinárodního obchodu zůstává zapojeno zejména službami (cestovní ruch a námořní doprava), speciálními zemědělskými a potravinářskými produkty (bavlna, tabák a tabákové výrobky, víno, olivový olej, hrozinky, citrusové plody, suché plody), surovinami (bauxit, hliník a jeho produkty, koncentráty rud barevných kovů, železná ruda, magnezit, azbest, cement, mramor) a produkty průmyslové výroby (zejména farmaceutické výrobky a spotřební zboží).

Zhodnocení hospodářského vývoje

Od r. 2008 je řecké hospodářství v recesi. V r. 2009 se poprvé plně projevil dopad globální finanční krize umocněný chronickými strukturálními nedostatky národní ekonomiky, snižující se její konkurenceschopností a prohlubující se vnější i vnitřní nerovnováhou. Začátkem r. 2010 zesílily na mezinárodních finančních trzích tlaky na řecké státní dluhopisy, a tím i na společnou evropskou měnu. Rating řeckých dluhopisů se postupně propadl na úroveň „junk“ (odpad) a naopak jejich úroková míra vyšplhala nad únosnou mez. Nastaly oprávněné obavy z bankrotu řecké státní pokladny. S ohledem na negativní dopad, který by případný bankrot členské země eurozóny mohl mít na stabilitu společné evropské měny, rozhodly se v dubnu 2010 EK, ECB a členové eurozóny ve spolupráci s MMF poskytnout Řecku 1. záchranný úvěr v celkové výši 110 mld. EUR (80 mld. dvoustranné půjčky ČS eurozóny + 30 mld. půjčka MMF), který měl být uvolňován v průběhu let 2010-2012 ve 12 tranších, vždy za předpokladu, že proces fiskální konsolidace pokračuje v souladu s přijatými závazky. V květnu 2010 ratifikoval řecký parlament podmínky tohoto úvěru obsažené v Memorandu o finanční a úvěrové politice uzavřeném mezi řeckou vládou a zástupci věřitelů (zákon č.3845/2010 „Opatření k aplikaci podpůrného mechanismu řecké ekonomiky ze strany ČS eurozóny a MMF“). Dohledem nad plněním konsolidačního programu byla pověřena expertní komise složená se zástupců EK, ECB a MMF (tzv. „Trojka“). Do konce roku 2010 bylo Řecku ze záchranného úvěru vyplaceno 38 mld. EUR ve třech tranších (květen 20 mld., září 9 mld., prosinec 9 mld. EUR).

Rok 2011 byl pro Řecko náročným rokem na cestě k fiskální konsolidaci, strukturálním reformám a ekonomické revitalizaci. Finanční potřeby země byly (kromě periodických emisí pokladničních poukázek) kryty z prostředků záchranného úvěru EK, ECB a MMF. Pro Řecko mělo proto zásadní význam uvolňování jednotlivých tranší (únor 15 mld., červen 12 mld., prosinec 8 mld. EUR). Každé z nich předcházelo hloubkový audit expertů Trojky, který přinášel požadavek na dodatečná fiskální či strukturální opatření. Vláda tak přikročila k některým po léta odkládaným strukturálním reformám směřujícím k „zeštíhlení“ a zefektivnění veřejného sektoru, zlepšení podnikatelského klimatu a k privatizaci státního majetku. Jejich zavádění bylo provázeno protesty veřejnosti.

Nedostatečné reformní výsledky a prohlubující se úvěrová krize v eurozóně vyústila v říjnu 2011 v rozhodnutí Evropské rady poskytnout Řecku 2. záchranný úvěr v hodnotě 109,1 mld. eur, který bude postupně uvolňován do konce roku 2014. MMF rozhodl, že do balíčku přispěje půjčkou v hodnotě 28 mld. EUR, ze které bude Řecku do konce roku 2015 vyplaceno 17 tranší po 1,65 mld. EUR. V únoru 2012 schválil řecký parlament zákon o podmínkách 2. záchranného úvěru, jehož postupné uvolňování se opět váže na splnění řady fiskálních a strukturálních opatření

Součástí balíčku byl řízený odpis části řeckých dluhopisů v držení soukromých subjektů (tzv. PSI - Private Sector Involvement), jejichž hodnoty byla snížena o 53,5 %. Výměnou jim byly vystaveny nové dluhopisy se splatností 11 až 30 let s kupónem postupně rostoucím z 2 % na 4,3 % (v hodnotě 31,5 % původní hodnoty dluhopisů) a krátkodobé směnky EFSF (v hodnotě 15 % původní hodnoty dluhopisů). Tento proces byl v dubnu 2012 až na některé výjimky úspěšně uzavřen. Řecký veřejný dluh dočasně klesl z 367,98 mld. na 264,15 mld. eur. S čerpáním jednotlivých tranší z nového záchranného úvěru však opět postupně rostl (161,4 % HDP/2012, 162,3 % HDP/2013).

Bezprostředně po sestavení koaliční vlády v červnu 2012 byla zahájena příprava dalšího balíčku úsporných opatření, jehož časový horizont byl po souhlasu věřitelů prodloužen o dva roky, tedy

z původně předpokládaného roku 2014 do 2016. Tento Střednědobý rámec fiskální strategie na léta 2013-16 obsahuje opatření v celkové výši 14,25 mld. eur, z nichž hlavní díl připadá na léta 2013-14 (předpokládá úspora 13,5 mld. eur). Schválením balíčku v listopadu 2012 splnilo Řecko základní podmínku pro vyplacení další tranše (34,3 mld. eur) ze záchranné půjčky eurozóny, jejíž prostředky směřovaly na úhradu nákladů spojených se zpětným odkupem dluhopisů (11,3 mld.), na částečnou rekapitalizaci bank (16,0 mld.) a na krytí bezprostředních fiskálních potřeb státu (7 mld.).

Výše řeckého veřejného dluhu se zejména MMF jevila jako dlouhodobě neudržitelná. Řecku bylo proto umožněno provést další operaci na jeho snížení, a to zpětný odkup části státních dluhopisů v rukou soukromého sektoru. Transakce proběhla v průběhu prosince 2012. Při průměrné výkupní ceně 33,8 % nominální hodnoty dluhopisů činila celková cena nabídky 11,29 mld. EUR a na náklady na odkup byly uhrazeny ze zmíněné tranše (ve formě 6-měsíčních pokladničních poukázek EFSF). Koncem roku 2012 doznalo ekonomické klima v Řecku určitého zlepšení poté, co hrozba Grexitu (vyloučení Řecka z eurozóny) byla rozhodnutím ČS eurozóny zřejmě trvale zažehnána. Hodnoty základních makroekonomických ukazatelů však zatím nedoznaly zásadní změny k lepšímu.

Řecká ekonomika se již pátý rok potýká s recesí. Od r. 2008 klesl HDP o zhruba 25 %. V r. 2011 se jednalo o pokles o 6,9 % a v r. 2012 o dalších 6,4 %. Prognózy se shodují, že hraniční vzestup HDP lze očekávat až koncem r. 2014. Propad HDP, který je mnohem rychlejší, než se předpokládalo, reflektuje zhoršení všech dílčích ukazatelů reálné ekonomiky. Objem průmyslové výroby klesl v r. 2012 meziročně o 0,5 %, přičemž oproti roku 2005 (bazický rok) se jedná o pokles o téměř 25 %. Pokračuje volný pád stavební výroby, která v roce 2012 klesla meziročně o dalších 29%. Klesá maloobchodní (2012/11 -11 %) i velkoobchodní obrat (2012/11 -12 %), pokles je zvláště markantní u prodeje automobilů (-35,5 %). Klesl též obrat pro Řecko mimořádně významných služeb souvisejících s cestovním ruchem (2012/11 -17,2 %). Pozitivní je výrazný pokles inflace, jejíž roční tempo růstu v r. 2012 kleslo z 3,3 % v r. 2011 na 1,5 %. Naopak zvláště znepokojivá je prudce rostoucí nezaměstnanost, která překonává jeden historický rekord za druhým (roční průměr 2012 24,4 %, 12.2012 26,4 %, tj. 1,368 mil. registrovaných nezaměstnaných, nezaměstnanost žen 29,3 %, ve věkové skupině 15-24 let 57,5 %, 25-34 let 34 %).

Pozitivně lze hodnotit rovněž výrazné meziroční snížení deficitu bilance běžného účtu o 15 mld. EUR, tj. o 73 %, a obchodní bilance o 7,6 mld. EUR, tj. o 28 %, který byl dosažen jak zvýšením vývozu o 8,8 %, tak poklesem dovozu o 12 % (viz kap. 5.2.).

Předpověď

Vývoj řecké ekonomiky bude i nadále poznamenán hlubokou recesí a fiskální krizí provázenou poklesem soukromé i veřejné spotřeby včetně poklesu nákladů na veřejné investice, jakož i nárůstem nezaměstnanosti, která posiluje sociální napětí. Ekonomická politika vlády bude determinována podmínkami záchranného úvěru poskytnutého Trojkou a závislostí země na prostředcích vyplácených z tohoto úvěru. Řecko bude pokračovat ve fiskální konsolidaci, vnitřní devalvaci a v programu strukturálních reforem a privatizace s cílem stabilizovat ekonomiku, dosáhnout primárního přebytku státního rozpočtu a především nastartovat hospodářský růst. Deficit běžného účtu má klesnout z 5,3 % HDP v r. 2012 na 2,8 % v letošním roce. Podaří-li se dosáhnout dlouhodobějšího primárního přebytku rozpočtu lze očekávat, že země eurozóny sáhnou k odpisu státního řeckého dluhu.

Předpokládaný vývoj hlavních makroekonomických ukazatelů:

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
HDP (meziroční změna v %)	-4,9	-7,1	-6,4	-4,4	0,6
Inflace (%)	4,7	3,1	-1,5	-0,8	-0,4
Bilance veřejného	-10,6	-9,3	-6,6	-4,6	-3,5

sektoru (% HDP)					
Hrubý veřejný dluh (% HDP)	144,9	165,3	161,6	175,6	175,2

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Zpráva EK (únor 2013)

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

HDP/obyv. (v €)					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
	20 753	20 481	19 646	18 454	17 161

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Pozn.: HDP v tržních cenách.

Vývoj HDP (meziroční změna v %)					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
	-0,2	-3,1	-4,9	-7,1	-6,4

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Podíl odvětví na tvorbě HDP (%)					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
I. Primární sféra	3,56	3,36	3,45	3,27	3,48
II. Sekundární sféra	18,42	18,16	16,65	16,05	16,20
- průmysl včetně energetiky	11,48	12,93	12,99	13,39	13,96
- stavebnictví	6,93	5,23	3,66	2,66	2,24

III. Terciární sféra	78,02	78,49	79,90	80,68	80,32
- velkoobchod, maloobchod, opravy vozidel, hotely a veřejné stravování, doprava	26,90	25,01	25,25	24,41	23,07
- telekomunikace a sdělovací prostředky	4,74	5,01	4,69	4,77	4,88
- finanční a pojišťovací služby	5,20	4,57	4,68	4,67	4,72
- správa nemovitého majetku	13,13	13,74	13,58	15,37	16,88
- věda a technická a podpůrné aktivity	5,72	6,12	5,60	4,96	4,94
- veřejná správa, obrana, sociální pojištění, školství, zdravotnictví	18,38	19,67	21,52	21,56	21,09
- umění, zábava, opravy vybavení domácností, ostatní služby	3,95	4,38	4,58	4,95	4,74

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Pozn.: Předběžné údaje, které vycházejí ze srovnání přidané hodnoty ve stálých cenách předchozího roku. Údaje jsou zveřejňovány pouze celoročně.

Inflace (meziroční změna v %)					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
	4,2	1,2	4,7	3,3	1,5

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Nezaměstnanost (podíl na prac. potenciálu v %)					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
	8,9	10,5	14,5	21,4	26,4

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Pozn.: U všech let roční údaj za prosinec, r. 2012 poslední disponibilní údaj

Analýza dílčích ukazatelů (prosinec 2012):

- celková nezaměstnanost 26,4 % pracovního potenciálu, tj. 1 321 236 osob
- nezaměstnanost mužů 24,3 %, žen 29,3 %
- nejvyšší nezaměstnanost vykazují věkové skupiny 15-24 (57,5 %) a 25-34 (34 %)
- geograficky je nezaměstnanost nejvyšší ve správních celcích: Attika (28,4 %) a Ipeiros- Západní Makedonie (28,1 %)
- nezaměstnanost cizinců je vyšší než národní průměr (aktuálně 32,5 %)
- podíl pracovního potenciálu na obyvatelstvu nad 15 let osciluje okolo 60 %

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Struktura

Řecko nepatří k zemím se silnou průmyslovou základnou. Průmysl a energetika se podílí na tvorbě HDP méně než 15 %. Nejrozvinutějšími odvětvími zpracovatelského průmyslu jsou průmysl potravinářský a tabákový, petrochemický, těžební (v pořadí důležitosti dle objemů těžby v tunách: lignit, azbest, bauxit, magnezit, mramor), metalurgický (hliníkárný, ocelárny) a farmaceutický. Trvalý pokles zaznamenávají textilní, oděvní, obuvnický a nábytkářský průmysl.

Územní rozmístění průmyslové výroby je dosud značně nerovnoměrné. Největší koncentrace průmyslu je v oblasti Athén a kolem největších přístavů (Pireus, Soluň, Patra, Volos).

Vývoj

Podíl průmyslu (včetně energetiky) na tvorbě přidané hodnoty dlouhodobě mírně vzrůstá, index průmyslové výroby však v posledních letech prudce klesá. Příčinou je jak nepříznivá mezinárodní situace (dlouhodobě levný dovoz z Číny a přesun výroby do levnějších sousedních zemí, v posledních letech též vliv globální krize), tak i pokles konkurenceschopnosti řeckých výrobků na domácích i mezinárodních trzích. V letech 2010-12 situaci komplikoval též nedostatek prostředků na investiční činnost. V období 2005-12 došlo k poklesu průmyslové výroby o téměř 25 %.

Vývoj průmyslové výroby (meziroční změna v %)					
Rok	2008/07	2009/08	2010/09	2011/10	2012/11
Průmysl (včetně energetiky)/1	-7,6	15,3	-2,2	-3,7	-1,8

Index průmyslové produkce/2	-4,0	-9,4	-5,9	-7,8	-3,2
-----------------------------	------	------	------	------	------

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Poznámky:

- /¹ Údaj vychází z meziročního srovnání podílu rezortu na tvorbě HDP ve stálých cenách. Údaj je zveřejňován pouze celoročně.
- /² Index vychází ze srovnání s úrovní v roce 2005 (=100%).

Vývoj dílčích indexů průmyslové výroby v roce 2012:

- produkce dolů a kamenolomů: meziročně +0,6 %, oproti r. 2005 -22,9 %
- produkce zpracovatelského průmyslu: meziročně -3,9 %, oproti r. 2005 -26,4 %
- produkce elektrické energie: meziročně -3,0 %, oproti r. 2005 -24,0 %
- produkce vody: meziročně +0,9 %, oproti r. 2005 +2,9 %

Nosné obory:

- potravinářský průmysl: meziročně -3,9 %, oproti r. 2005 -7,9 %
- tabákový průmysl: meziročně -8,9 %, oproti r. 2005 -24,6 %
- chemický průmysl: meziročně -11,9 %, oproti r. 2005 -28,7 %
- petrochemický: meziročně +24,3 %, oproti r. 2005 +17,7 %
- metalurgický průmysl: meziročně -6,1 %, oproti r. 2005 -7,5 %
- farmaceutický průmysl: meziročně -5,5 %, oproti r. 2005 +44,5 %

Ve struktuře průmyslu je mimořádně vysoké procento malých a středních podniků, které tvoří jádro řecké ekonomiky. Podle údajů Evropského monitoru bylo v roce 2009 v Řecku evidováno zhruba 850 tisíc podnikatelských subjektů, z nichž drtivá většina 95,6% (průměr EU-27 91,8 %) v kategorii velmi malých (0-9 zaměstnanců), 3 % (průměr EU-27 6,9 %) v kategorii malých (10-49 zaměstnanců), 0,5 % (průměr EU-27 1,1 %) v kategorii středních (50-249 zaměstnanců) a jen 0,1% (průměr EU-27 0,2 %) v kategorii velkých (nad 250 zaměstnanců). V důsledku krize však počet malých a středních podniků klesá. V roce 2012 se meziročně snížil o 17 % a klesl na 750 tisíc.

20 největších podniků zpracovatelského průmyslu dle obrátu	Obrat	2011/10	Hosp. výsledek	2011/10
	(mil. €)	(%)	(mil. €)	(%)
(údaje za r.2011/ ¹)				
Hellenic Petroleum Co. (ELPE) S.A.	8 592,4	12	156,8	-37
Motor Oil Hellas Refineries S.A.	7 146,1	46	177,1	40

Public Power Corporation (DEI) S.A.	5 180,3	-6	-247,2	-139
EKO S.A.	2 163,7	13	-22,5	-237
CORAL S.A.	1 975,0	3	1,8	106
Public Gas Co. (DEPA) S.A.	1 734,9	47	112,3	20
MAMIDOIL JETOIL S.A.	1 461,6	10	-2,0	-308
AVINOIL S.A.	1 363,9	21	0,2	-59
AEGEAN OIL S.A.	1 191,3	-2	3,0	-181
REVOIL S.A.	896,2	17	0,5	-86
METKA S.A.	815,1	66	138,9	41
ELINOIL S.A.	799,7	-3	0,2	-93
ELVAL S.A.	687,2	15	20,7	81
HALKOR S.A.	585,7	13	-11,3	4
Coca-Cola 3E Hellenic Bottling Co.S.A.	537,4	-12	-36,9	-1857
ALUMINION S.A.	520,1	9	1,7	-94
ELAIS UNILEVER HELLAS S.A.	512,2	33	7,9	13
TERNA S.A.	492,2	40	29,3	1628
PFIZER HELLAS	446,1	-8	-50,3	-152
NOVATRIS HELLAS	440,2	6	12,1	203
NESTLE HELLAS	425,0	1	31,5	5
CYCLON HELLAS	422,1	-11	0,4	-82

Zdroj: HELLASTAT

- /¹ Poslední disponibilní údaj.

4.4. Stavebnictví

Vývoj

Po „zlatém období“ olympijských a infrastrukturních projektů, které vyvrcholilo v roce 2003, řecké stavebnictví znovu přechodně ožilo v letech 2006–07, kdy byla zrealizována řada projektů spolufinancovaných z unijních fondů a pokračoval rozkvět soukromé bytové výstavby. V roce 2008 se však začal projevovat negativní dopad finanční a úvěrové krize, který se prohloubil v roce 2009, kdy řecké stavebnictví vstoupilo do hluboké recese. V letech 2010–12 se pokles proměnil v propad nejen v důsledku nedostatku prostředků na veřejné projekty a soukromou bytovou výstavbu, ale i díky nedostatku prostředků na stavební úvěry. V letech 2005 (bazický rok)–2012 došlo k poklesu indexu stavební výroby o 62 %.

Vývoj stavebnictví		(meziroční změna v %)			
Rok	2008/07	2009/08	2010/09	2011/10	2012/11
Stavebnictví/¹	-9,4	-22,8	-31,8	-32,2	-20,6
Index stavební výroby/²	7,8	-17,5	-29,2	-28,1	-28,5

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Poznámky:

- /¹ Údaj vychází z meziročního srovnání podílu rezortu na tvorbě HDP ve stálých cenách. Údaj je zveřejňován pouze celoročně.
- /² Index vychází ze srovnání s úrovní v roce 2005 (=100 %).

Pro velké a silné stavební firmy s dostatkem vlastního kapitálu budou i v těžké ekonomické situaci zakázky zajištěny, protože rozsáhlé veřejné projekty infrastruktury jako jsou metro a dálnice budou i přes mohutné škrtky veřejných výdajů pokračovat. Zvláště obtížná je však situace menších stavebních firem, na které silně dolehla krize v bytové výstavbě a omezení investiční činnosti malých a středních podniků. Začátkem r. 2013 došlo k dohodě mezi státním, prováděcími stavebními firmami, zástupci věřitelů a soukromým sektorem o financování obnovení pozastavených infrastrukturních projektů a práce byly v dubnu zahájeny.

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Vývoj

Agrární sektor tradičně patřil k pilířům řecké ekonomiky. V posledních 20 letech se však jeho podíl na tvorbě HDP rapidně snižoval (z 10,1 % v roce 1994 na 3,5 % v roce 2008 a kolem tohoto čísla osciloval až do r. 2012) jak v důsledku přesunu obyvatel z vesnic do měst tak jejich zaměřením na nové profese zejména ve službách a ve státním sektoru. Hluboká hospodářská krize, která v letech 2010–12 způsobila prudký nárůst nezaměstnanosti a pokles disponibilních příjmů pracujících, měla pozitivní dopad na vývoj zemědělské výroby. Návrat pracovních sil do zemědělství motivovaný mimo jiné výhodným pronájmem

státní zemědělské půdy a zvýšením poptávky po domácích zemědělských produktech vyústil v mírný meziroční nárůst přidané hodnoty vytvořené v zemědělství.

Vývoj zemědělství		(meziroční změna v %)			
Rok	2008/07	2009/08	2010/09	2011/10	2012/11
Zemědělství, lesnictví a rybolov	13,8	-3,4	-0,1	-11,4	0,27

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Pozn.: Údaj vychází z meziročního srovnání podílu rezortu na tvorbě HDP ve stálých cenách. Údaj je zveřejňován pouze celoročně.

Základní makroekonomické charakteristiky zemědělství		
	Řecko	EU-27
Rozloha zemědělské půdy (tis. ha)	3 819	178 443
Počet zemědělských podniků (tis.)	860	13 700
Počet zaměstnaných v primární sféře (tis.)	537	11 120
Podíl zaměstnaných v primární sféře na pracovním potenciálu (%)	11,9	5,1
Hodnota zemědělské produkce v běžných cenách (mld. €)	10,106	334,274
Hrubá přidaná hodnota z primárního sektoru (mld. €)	6,332	129,312
Podíl primárního sektoru na celkové hrubé přidané hodnotě (%)	3,2	2,5
Podíl dovozu zemědělských produktů na celkovém dovozu (%)	13,6	7,7
Podíl vývozu zemědělských produktů na celkovém vývozu (%)	25,0	6,8

Obchodní bilance zemědělské produkce (mld. €)	-2,291	-1,251
---	--------	--------

Zdroje:

„Zemědělství v EU-zpráva za rok 2010“ (EK, březen 2011)

„Stav zemědělství – vývoj, prognózy, priority“ (Panhelénský svaz zemědělských družstev-PASEGES, září 2011)

Pozn.: poslední disponibilní údaje

Zemědělci jsou silnou profesní skupinou (cca 10 % pracovního potenciálu země), která razantně hájí své zájmy (například formou blokad hlavních silničních tepen). Produktivita práce v zemědělství je stále relativně nízká, což je dáno především rozdrobeností půdy a velkým počtem malých rodinných hospodářství. Zemědělský sektor trpí některými strukturálními neduhy, které umožňují např. nekalou konkurenci, monopolní postavení na trhu či „pořečtování“ levných zemědělských produktů z dovozu (zejména ze sousedního Bulharska a z Albánie).

Struktura

Řecko je převážně hornatá země s omezenou rozlohou nížin a rovin. Dle údajů Řecké statistické služby EL.STAT činí rozloha půdy vhodná ke kultivaci zhruba 3,8 mil. ha, z nichž zhruba 2,1 mil. ha je v nížinách, 1 mil. ha ve vrchovinách a 0,6 mil. ha v horských oblastech. Zhruba 62 % zemědělské půdy tvoří orná půda, 35 % je oseto dřevitými kulturami a vinnou révou a na zbývajících 3 % se pěstuje zelenina.

Rostlinná výroba

Hlavní zemědělské oblasti jsou v Boiotii, Thesálii, střední a východní Makedonii a Thrákii. To jsou také stěžejní oblasti produkce obilovin (pšenice), bavlny a cukrové třtiny. Významná je rovněž produkce rýže, k jejímuž pěstování se užívá některých nedávno zúrodněných alkalických půdních ploch u moře. Orná půda na úpatí kopců se hodí pro pěstování tabáku, vinné révy, oliv a ovoce. Z dřevin se v Řecku kromě oliv daří citrusům, jablkům, broskvím, nektarinkám a meruňkám.

Živočišná výroba

Mezi chovným dobytkem tradičně převažují ovce (8,7 mil. ks) a kozy (5,5 mil. ks). Stáda hovězího dobytka čítají zhruba 600 tis. ks.

Nejdůležitějšími objemovými položkami jsou vejce (cca 2 bil. ks ročně), mléko (2 mil. l), maso (480 tis. t) a sýry (cca 160 tis. t).

Rybolov představuje ročně objem cca 160 tis. tun.

V obvyklých objemových jednotkách převažuje rostlinná výroba nad živočišnou.

Vývoj produkce hlavních zemědělských produktů						(tis. tun)
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	
Pšenice tvrdá	928	1 147	1 383	1 278	1 179	
Pšenice měkká	475	509	480	351	403	

Kukuřice	1 771	2 333	1 607	1 542	2 112
Rýže	180	188	208	240	254
Tabák	21,5	20,3	20,6	21	NA
Bavlna	860	650	600	500	NA
Rajčata	640	670	810	620	1 115
Cukrová třtina	828	900	770	761	NA
Olivový olej	335	210	235	225	235
Rozinky	45	46	45	43	41
Hroznové víno	390	387	336	310	268
Citróny	46,5	47	30	33	42
Pomeranče	880	930	727	700	830
Jablka	262	240	230	250	245
Broskve	760	693	654	610	555
Maso kozí a ovčí	113	108	109	102	102
Maso hovězí	57	56	59	61	51
Maso vepřové	NA	NA	NA	NA	105
Mléko kravské	717	706	684	672	639
Mléko kozí a ovčí	687	645	684	703	657
Med	8	12	16	13	14

Zdroje:

„Stav zemědělství – vývoj, prognózy, priority“ (Panhelénský svaz zemědělských družstev-PASEGES, září 2011),

„Soběstačnost Řecka v zemědělské produkci a potravinách“ (PASEGES, srpen 2012)

Pozn.: poslední disponibilní údaje

4.6. Služby

Vývoj

Služby jsou „těžkým průmyslem“ řecké ekonomiky a nejdůležitějším zdrojem tvorby HDP, na jehož vzniku se podílejí téměř z 80 % (viz tabulka v kap. 4.2.).

Vývoj služeb		(meziroční změna v %)			
Rok	2008/07	2009/08	2010/09	2011/10	2012/11
Velkoobchod, maloobchod, opravy vozidel, hotely a veřejné stravování, doprava a sklad.	2,4	-4,8	-1,7	-9,7	-10,9
Telekomunikace a sdělovací prostředky	19,2	8,4	-8,9	-5,0	-3,6
Finanční a pojišťovací služby	5,1	-10,0	-0,3	-6,8	-4,6
Správa nemovitého majetku	13,0	7,2	-3,8	5,8	3,5
Věda a technická a podpůrné aktivity	-0,5	9,5	-10,8	-17,2	-6,3
Veřejná správa, obrana, sociální pojištění, školství, zdravotnictví	8,5	9,6	6,5	-6,4	-7,8
Umění, zábava, opravy vybavení domácnosti, ostatní služby	0,4	13,5	1,9	0,9	-9,7
Služby celkem	6,2	3,1	-0,9	-5,7	-6,2

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Pozn.: Údaj vychází z meziročního srovnání podílu rezortu na tvorbě HDP ve stálých cenách. Údaj je zveřejňován pouze celoročně.

V letech 2008-10 se ve službách projevil dopad hospodářská krize, což potvrzuje rovněž vývoj jejich obratu.

**Vývoj obratu v oblasti služeb
 změna v %)**
(meziroční

Rok	2008	2009	2010	2011	2012/*
Velkoobchod	9,4	-8,9	-5,9	-13,4	-13,9
Obchod s automobily	-7,9	-15,7	-36,5	-26,6	-31,8
Telekomunikace	-1,0	-8,9	-11,3	-8,9	-0,3
Pozemní doprava	5,1	-31,5	-18,1	-1,7	-2,8
Námořní doprava	10,2	-22,8	-8,5	-2,7	-17,2
Letecká doprava	6,5	-11,7	-7,0	-0,9	-3,7
Skladování a ostatní dopravní služby	3,5	-32,2	-10,8	-7,9	-5,9
Cestovní kanceláře	3,5	-9,9	-24,5	-35,3	-28,2
Turistické služby (ubytování a stravování)	3,2	-9,1	-8,2	-7,4	-16,5
Právníci, účetní, podnikové poradenství	10,9	-12,4	-7,3	-3,5	3,0
Projekční kanceláře, architekti a stavební inženýři	9,0	-18,6	-20,4	-19,2	-11,7
Reklama a průzkum trhu	2,6	-18,4	-23,8	-21,1	-17,2

Zdroj: Výroční zpráva guvernéra CB

Pozn.: /* údaje za leden-září 2012 (poslední disponibilní údaj)

Cestovní ruch

Cestovní ruch má tradičně rozhodující podíl na vývoji sektoru služeb. Dle údajů Svazu řeckých podniků v cestovním ruchu (SETE) se cestovní ruch podílí na tvorbě HDP zhruba z 15 %. Cestovní ruch se rovněž výrazně podílí na celkové zaměstnanosti, protože vytváří zhruba 750 tis. pracovních míst, tj. cca 18 % celkové zaměstnanosti.

Vývoj hlavních ukazatelů cestovního ruchu					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Počet zahraničních návštěvníků (mil. osob)	15,9	14,9	15,0	16,4	15,5
- meziroční změna (v %)	-1,9	-6,4	0,6	9,3	-5,5
Tržby z cestovního ruchu (mld. €)	11,64	10,40	9,61	10,50	10,02
- meziroční změna (v %)	2,8	-10,7	-7,6	9,3	-4,6
Index tržeb z ubytovacích a stravovacích služeb ^{/1}	3,2	-9,1	-8,2	-7,4	-17,2

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Bilance běžného účtu CB, SETE

Pozn.: Počet příjezdů mírně zkresluje pohyb ekonomických přistěhovalců zejm. z Albánie, Bulharska a Rumunska (ročně zhruba 1 mil. osob).

^{/1} Index vychází ze srovnání s úrovní v roce 2005 (=100 %). V letech 2005-2011 došlo k poklesu indexu tržeb o 11,9 %.

Stručný popis trhu

V letech 2008-09 došlo k poklesu počtu zahraničních turistů v důsledku globální krize a rok 2010 byl poznamenán nepříznivým mediálním obrazem Řecka v zahraničí v souvislosti se sociálním napětím v zemi. Rok 2011 byl naopak přes všechny počáteční obtíže rokem vzestupu počtu turistů (+9,3 %), kterých přijelo do Řecka rekordních 16,4 mil., ale i vzestupu tržeb (+9,3 %). Svou roli sehrál zejména mezinárodní vývoj např. v Egyptě, v jehož důsledku řada návštěvníků zvolila Řecko na úkor jiných tradičních turistických destinací. Rok 2012 však vzestupnou tendenci nepotvrdil, naopak přinesl jak pokles počtu návštěvníků na 15,5 mil. (-5,5 %), tak tržeb z cestovního ruchu (-4,6 %). Příčinou byly časté stávky a celková nejistota panující okolo budoucnosti Řecka. Prognóza na letošní rok je zatím pozitivní a předpokládá rekordní počet návštěvníků.

V roce 2012 přicestovalo do Řecka již tradičně nejvíce turistů z Německa (2,11 mil. osob/podíl 13,6 % /meziročně -5,9 %), Velké Británie (1,92 mil./12,4 %/+9,3 %) a Francie (0,98 mil./6,3 %/-15 %).

Opět vzrostl počet turistů přijíždějících z Ruska i jejich podíl na celkovém počtu návštěvníků Řecka (0,87 mil./5,6 %/+18,4 %).

Zvláštní kategorii představují návštěvníci ze sousední Albánie (469 tis. osob), Bulharska (599 tis.) a Rumunska (230 tis.), protože většina z nich přijíždí do Řecka za prací.

Co se mimoevropských zemí týče, nejvíce návštěvníků přicestovalo z Turecka (602 tis.), USA (374 tis.), Izraele (208 tis.), Austrálie (118 tis.) a Kanady (103 tis.).

V roce 2012 navštívilo Řecko 289 tisíc turistů z ČR (tj. zhruba 1,9 % celku), což reprezentovalo meziroční pokles o 6,5 %.

Zhruba 71% turistů zvolilo k cestě do Řecka leteckou dopravu, 23 % osobní automobil a autobus, okolo 6% lodní dopravu a jen necelé 1% železnici. Největší počet turistů přilétá do Athén (19 %), následují Kréta (Herakleio 13 % a Chania 4 %), Rhodos (10,5 %), Soluň (5,3 %), Kos (5,1 %) a Korfu (4,7 %).

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Svazu řeckých podniků v cestovním ruchu (SETE).

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Doprava

Letecká doprava

Vzhledem ke značné členitosti svého území a velkému počtu ostrovů má Řecko 38 letišť, z toho 16 mezinárodních (Athény, Iraklio/Kréta, Rhodos, Soluň, Korfu, Chania/Kréta, Kos, Zakynthos, Kefalonia, Samos, Mytilini, Chios, Aktio, Mykonos, Santorini, Limnos). Prvních 12 zajišťuje zhruba 93% osobní letecké dopravy a 75 % přiletů zahraničních cestujících do Řecka. V Řecku je rovněž 7 heliportů.

Vnitrostátní osobní i nákladní leteckou dopravu provozovala po řadu let téměř výlučně národní letecká společnost Olympic Airlines (OA). V březnu 2009 byla letecká společnost privatizována. Zmodernizovaná letecká společnost Olympic Air byla uvedena do provozu dne 1.10.2009.

Největším konkurentem OA na řeckém leteckém trhu je neustále se rozšiřující řecká letecká společnost Aegean Airlines (AA) vlastněná řeckým koncernem Vasilakis.

V únoru 2010 zveřejnili majoritní vlastníci obou leteckých společností dohodu o fúzi OA a AA. Evropská komise pro hospodářskou soutěž však v lednu 2011 záměr zamítla s odůvodněním, že nová společnost by získala na trhu výsadní postavení, které by ohrozilo volnou konkurenci v řecké letecké dopravě. Obě letecké společnosti pokračovaly v nezávislém provozu, OA ve spolupráci s Cyprus Airways, AA jako člen Star Alliance. V říjnu 2012 AA zveřejnila záměr odkoupit OA za částku 72 mil. eur. Transakci prověřuje Evropská komise pro hospodářskou soutěž. Rozhodnutí se očekává ve 2.pol. roku 2013.

ČSA v březnu 2012 zrušilo svoji pravidelnou linku Praha-Athény-Praha, kterou aktuálně provozuje řecká společnost Aegean Airlines. V průběhu roku 2012 omezila nebo zrušila spojení s Řeckem také celá řada dalších zahraničních leteckých společností (aktuálně například neexistuje přímé spojení GR-USA). Příčinou byla nejen klesající poptávka a posilování charterových letů, ale i vysoké letištní poplatky Athénské mezinárodního letiště.

Železniční doprava

Železniční doprava je v Řecku zatím relativně málo rozvinutá, s růstem cen pohonných hmot však její význam roste. Hlavní trať vede z Athén do Soluně, kde se rozvětňuje ve směru na střední a západní Evropu (přes MK/FYROM) a na Střední východ (Istanbul). Délka železniční sítě je zhruba 2 500 km (z toho 70 % splňuje evropské parametry rozchodu kolejí a cca 800 kmelektrifikovaných) a ve vztahu k celkové rozloze země je však poměrně řídká (1,9 km železnice na 100 km² rozlohy, 25,3 km železnice na 100 tis. obyvatel) a nerovnoměrně rozložená. Ročně je v rámci osobní železniční dopravy přepraveno

zhruba 2 mil. cestujících a v nákladní přepravě okolo 350 mil. tun/km zboží (z toho 60 % tvoří zboží zahraniční).

Železnice doposud patří státu a spravuje ji veřejná akciová společnost OSE S.A. (Hellenic Railways Organization), která byla v r. 2010 reorganizována. V důsledku radikálního snížení počtu zaměstnanců, zrušení ztrátových tratí a zvýšení ceny jízdného postupně klesá deficit OSE i dceřiné společnosti TRAINAOSE, která je provozovatelem dopravních služeb. V r. 2012 byla společnost poprvé mírně zisková. Uvažuje se o privatizaci TRAINAOSE a o otevření trhu dalším provozovatelům železniční dopravy.

Z evropských fondů a národních prostředků se realizuje program modernizace řeckých železnic, který se orientuje na tři hlavní železniční trasy: Pireus-Athény-Soluň, Soluň-Alexandropolis-Ormenio s napojením na Bulharsko a Turecko a dále Athény-Patra s napojením na Itálii. V důsledku nedostatku veřejných prostředků program pokulhává za stanovenými cíli. Realizovat se zatím nepodařilo ani výstavbu rozsáhlého centra kombinované dopravy na athénské předměstí v oblasti Thrasio Pedio, která je železnicí spojena s obchodními přístavy v Pireu a v Ikoniu. Projekt byl opakovaně odložen pro výhrady investorů ke konkrétním podmínkám veřejné soutěže. V dubnu 2013 rozhodlo OSE o výstavbě centra z unijních prostředků. Předpokládané náklady činí 122 mil. EUR s termínem dokončení 36 měsíců od podepsání kontraktu.

V roce 2004 byla v souvislosti s přípravou LOH v Athénách uvedena do provozu první část příměstské železnice spojující centrum města s athénským mezinárodním letištěm. Železnice byla prodloužena ve směru do Korinthu (2005) a dále na Peloponés do stanice Kiato (2007) se záměrem pokračovat až do přístavu Patra. Byla rovněž dokončena odbočka ve směru do Pirea a přípojka do Chalkidy. Délka trati by postupně měla dosáhnout téměř 300 km. Kromě Athén mají příměstskou železnici i přístavy Soluň a Patra.

Silniční doprava

Z hlediska vnitřního pohybu osob a nákladu je v Řecku nejdůležitější silniční doprava, která umožňuje spojení i s řídko osídlenými a obtížněji přístupnými oblastmi země. Celková délka silniční sítě činí zhruba 115 tis. km, z toho dálnice tvoří jen asi 1 000 km a hlavní část představují silnice 2. třídy. S využitím evropských, veřejných, ale i soukromých prostředků již řadu let probíhá rozsáhlá přestavba dálniční sítě, jejíž délka by měla být postupně prodloužena na 2 400 km. Realizace záměru vážně na nedostatku veřejných prostředků, vlastního kapitálu i na omezené likviditě bank, které nemohou poskytovat úvěry na tak rozsáhlé projekty.

Páteří silničního systému je tzv. "National Road", která je postupně přestavována na dálnici „P-A-Th-E“ spojující Patru, Athény, Soluň (Thessaloniki) a Evzoni na hranicích s MK/FYROM. Probíhají úpravy nebezpečných úseků na dálnici Athény-Soluň (zejména v úseku Maliakos – Kleidi a v údolí Tempé) a dálnice se prodlužuje ve směru na jih Peloponésu (Korint-Tripoli-Kalamata s odbočkou na Spartu). Paralelně se dokončuje rozsáhlý projekt dálnice „EGNATIA“, která křížuje severní Řecko ve směru k tureckým hranicím s napojením na sousední země. Projekt dálnice „Ionia Odos“ (Ioannina-Arta-Antirrio-Rio) by měl završit dálniční síť, která propojí všechny řecké dálniční přechody a přístavy. Realizace záměrů naráží na nedostatek veřejných finančních prostředků. Projekty budou realizovány formou spolupráce státu s privátním sektorem (PPP) a investor svoji investici zhodnotí z mýtného, které má právo vybírat.

Námořní doprava

Námořní plavba patří tradičně ke stěžejním sektorům řecké ekonomiky. Dle Komory pro námořní plavbu se v posledních letech pohybuje její podíl na tvorbě HDP okolo 3,5 % a zaměstnává zhruba 3,5 % pracovního potenciálu země

Řecké obchodní loďstvo					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Počet lodí s tonáží nad 100 gt/ ¹	2082	2112	2074	2014	1939/ ²

- celková tonáž (v mil. gt/¹)	39,2	41,4	43,0	43,4	43,6
- meziroční změna tonáže (v %)	+3,9	+5,6	+3,9	0,9	0,5

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Poznámky:

- /¹ gross registered tonnage (řecká zkratka KOX), 1 gt = 2,83m³
- /² z toho: 522 nákladních lodí + 530 tankerů + 648 osobních lodí + 239 ostatní

Řecko je jednou ze světových námořních velmocí. Řečtí rejdaři vlastní rovněž lodě plovoucí pod vlajkami jiných zemí jako je Panama, Malta, Libérie, Kypr a další ČS EU.

Námořní doprava je soustředěna do šesti hlavních přístavů: Pireus (část z jeho terminálových kapacit byla dlouhodobě pronajata čínskému koncernu COSCO Pacific Ltd.), Soluň, Elefsina, Volos, Patra a Iraklio (Kréta). Většina průmyslových podniků je od těchto přístavů rozmístěna v dopravní vzdálenosti kratší než hodinu cesty.

Telekomunikace

Telekomunikace disponují dostatečnou sítí linek i oblastních ústředen a jsou na standardní evropské úrovni. Mimořádně bouřlivého rozvoje zaznamenaly po roce 2002 s rozvojem mobilní telekomunikační sítě. Postupně se rozšiřuje síť optických vláken a širokopásmové služby.

Liberalizace stabilních i mobilních telekomunikací je v podstatě dokončena. Dřívější monopolní státní telekomunikační gigant Hellenic Organization of Telecommunications (OTE) byl postupně privatizován a od roku 2008 je jeho strategickým partnerem německý telekomunikační kolos Deutsche Telekom. Začátkem roku 2013 OTE odprodal svůj podíl ve společnosti Hellas Sat (správce družice HellasSat2) společnosti ArabSat. Díky silné konkurenci OTE pomalu ztrácí své prvenství. S rozvojem internetu a především širokopásmových služeb se do popředí derou další operátoři jako např. Hellas online (HOL), Forthnet a ON Telecoms.

V Řecku jsou tři hlavní operátoři mobilních sítí COSMOTE (dceřiná společnost OTE), VODAFONE (spolupracuje s HOL) a WIND, kteří pronikly také do širokopásmových služeb.

V Řecku není rozvinuta infrastruktura pro kabelový přenos obrazu a dat.

Energetika

Základními primárními zdroji energie jsou lignit (z domácích zdrojů), nafta, zemní plyn a obnovitelné zdroje. Řecko je plně závislé na dovozu ropy, která představuje zhruba 80 % dovozu primárních energií, a zemního plynu a jeho energetická závislost se pohybuje okolo 75 %. Jádro není využito a v dlouhodobé perspektivě se s jeho využitím nepočítá.

Energetická bilance za r. 2009 /¹		(v Ktoe)	
Primární produkce	10 083	Hrubá domácí spotřeba	30 629
lignit	8 176	Uhlí+lignit+pevná paliva	8 426

ropa+ropné produkty včetně NGL	81	ropa+ropné produkty včetně NGL	16 992
zemní plyn	12	zemní plyn	2 971
elektrická energie	0	elektrická energie	375
OZE	1 810	OZE	1 861
ostatní	4	ostatní	4
Dovoz primárních energií	31 650	Vývoz primárních energií	9 127
uhlí+lignit+pevná paliva	170	uhlí+lignit+pevná paliva	1
ropa+ropné produkty včetně NGL	27 807	ropa+ropné produkty včetně NGL	8 848
zemní plyn	2 963	zemní plyn	0
elektrická energie	653	elektrická energie	278
OZE	57	OZE	0
Rezervy	630	Paliva mezinárodní lodní dopravy	2 607
Celkem	42 363	Celkem	42 363

Zdroje: Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn, Eurostat

Pozn.: ¹ poslední disponibilní údaj

Elektrická energie

Celkový instalovaný výkon řeckých elektráren činil v r. 2010 16,6 GW, z toho 12,8 GW vlastní a spravuje veřejná Power Public Corporation (DEI), 2,2 GW produkují soukromé tepelné elektrárny a 1,74 GW představují OZE, z nichž 1,3 GW jako větrné generátory, 44 MW biomasa, 196 MW malé vodní elektrárny, 200 MW fotovoltaika (jejíž instalovaný výkon se meziročně zvýšil téměř 4krát). Řecko nemá jadernou elektrárnu.

Průměrná roční spotřeba na obyvatele činí zhruba 5 tis. kWh a celková roční poptávka po elektrické energii okolo 50 tis. GWh.

Rozvojová studie Správce řeckého rozvodného systému elektřiny (DESMIE) z r. 2007 předpokládala, že v letech 2008-2012 se bude roční tempo růstu poptávky po elektřině pohybovat od 2,5 % (příznivá varianta) do 3,5 % (krajní varianta). Pokles průmyslové výroby a tedy i výrobní spotřeby elektřiny

způsobený hospodářskou krizí však vedl k přehodnocení těchto prognóz a poptávka po elektrické energii, a tedy i její produkce, má klesající tendenci. V období 2005-12 klesla produkce elektrické energie o 24 %.

Vývoj produkce elektrické energie		(meziroční změna v %, základ rok 2005 = 100 %)			
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Index výroby a rozvodu elektřiny/ ¹	-2,8	-4,2	-9,2	-8,8	-3,0

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

¹ Index vychází ze srovnání s úrovní v roce 2005 (=100 %).

Za stávajících podmínek se instalovaný výkon jeví jako dostačující a případné změny se budou v příštích letech orientovat zejména na modernizaci výrobních jednotek, změnu podílu jednotlivých paliv ve směru k ústupu lignitu (či k zavedení nových technologií na jeho „čisté“ využití) a naopak posílení zemního plynu a obnovitelných zdrojů. Připravují se změny ve vlastnické struktuře (privatizace části státních elektráren) zaměřené na liberalizaci trhu elektřiny.

Případné dočasné výkyvy v letní špičce řeší Řecko dovozem ze sousedních zemí (z Bulharska, Itálie podmořským vysokonapěťovým kabelem, Albánie, MK/FYROM a Turecka).

Výrobci elektřiny

Liberalizace trhu elektřiny se rozjíždí velmi pomalu. Dominantním výrobcem zůstává veřejná akciová společnost Power Public Corporation S.A. (DEI - www.dei.gr) vlastněná z 51,12 % státem (34,12 % přímo v rukou státu, 17 % bylo převedeno do privatizačního Fondu pro využití majetku státu /Hellenic Republic Asset Development Fund S.A. www.hraf.gr/ k dalšímu využití). Její instalovaný výkon činí okolo 12,7 GW, tj. zhruba 76 % instalovaného výkonu Řecka. Většina elektráren je soustředěna okolo velkých nalezišť lignitu v severním Řecku a na Peloponésu. EK tlačí na radikální liberalizaci včetně privatizace několika lignitových elektráren DEI.

ELPEDISON S.A. (www.elpedison.gr) – 50 % řecká Hellenic Petroleum Co. (ELPE) + 50 % italská Edison S.p.A., které v r.2008 uzavřely smlouvu o strategickém partnerství v oblasti energetiky (OZE, dovoz a zpracování zemního plynu, výroba a prodej elektřiny) v Řecku i na Balkáně.

ENDESA HELLAS S.A. (www.mytilineos.gr) – původně 50,01% Endesa Europa + 49,99 % řecký Mytilineos Holding, v červenci 2010 Endesa Europa odprodala celý svůj podíl koncernu Mytilineos, který se tak stal výhradním akcionářem společnosti.

ENELCO S.A. (www.enelco.gr) – 75 % italská ENEL Investment Holding + 25 % řecký energetický koncern Prometheus Gas (GR-RU joint venture Gazprom a Kopeloutzos Gr.).

GEK TERNA Group (www.gek.gr, www.terna.gr) – koncern s širokým spektrem aktivit, jehož dceřinky TERNA ENERGY S.A., QENERGY a HERON jsou provozovateli paroplynových a větrných elektráren. V červnu 2009 TERNA podepsala smlouvu o spolupráci s GDF SUEZ.

Rozvodný systém elektrické energie zahrnuje vysokonapěťové rozvody o délce 12 tis. km a distribuční sítě středního a nízkého napětí o délce 214 tis. km. K nejvýznamnějším plánovaným projektům patří další propojení řecké rozvodné sítě se zahraničními sítěmi, vybudování 4. vysokonapěťové trasy (400 KV) Sever - Jih, napojení Peloponésu na vysokonapěťovou síť 400 KV (doposud jen 150 KV), podmořské propojení Rio - Antirio a Patras - Acheloos, propojení Kykladských ostrovů s vnitrozemní distribuční sítí, výstavba několika vysokonapěťových transformačních stanic apod.

Lignit

Řecko má rozsáhlá naleziště lignitu. Jeho roční těžba činí zhruba 63 mil. tun. Přestože dlouhodobě vzrůstá význam zemního plynu, lignit zůstává důležitým primárním zdrojem energie. Dlouhodobá energetická strategie Řecka nevyklučuje rozvoj nových „čistých“ lignitových technologií, které budou eliminovat emise CO₂ a umožní Řecku po roce 2020 znovu zvážit širší využití tohoto paliva.

Monopol na těžbu a využití domácích lignitových ložisek má státní výrobce elektřiny DEI. Přestože v srpnu 2009 vydala EK rozhodnutí, kterým se tento monopol ruší, rozhodnutí zatím nebylo v praxi naplněno.

Ropa a zemní plyn

Řecká spotřeba ropy je vysoká (zhruba 30 mil. tun ročně, podíl na dovážených primárních energiích 80 %). Do roku 2011 byly ropa a její deriváty dováženy z Ruska (46 %), Íránu (16 %), Saúdské Arábie (10 %), Kazachstánu (10 %), Libye (7 %) a Iráku. V důsledku nedostatku hotovosti bylo Řecko nuceno postupně se zaměřit na dodavatele, kteří jsou ochotni dodávat mu ropu za výhodných podmínek (např. Írán, odkud až do dubna 2012, kdy Írán dovozy v důsledku embarga zastavil, dováželo zhruba 35 %).

Spotřeba zemního plynu má vzestupnou tendenci. Pohybuje se okolo 4,2 mld. m³, z toho 72 % (2,9 mld. m³) se využívá na výrobu elektřiny, 13 % činí spotřeba domácností a 16 % výrobní spotřeba. Svě potřeby kryje Řecko dovozem plynu z kaspické oblasti přes Turecko (0,45 mld. m³ až 0,75 mld. m³ je až do roku 2022 nakontrahováno od turecké Botas), z Alžíru (0,7 mld. m³ až 0,9 mld. m³ ve formě LNG zajištěno do roku 2021 od alžírské Sonatrach) a samozřejmě z Ruska (2,8 mld. m³, tj. cca 70 %), odkud má garantovány dodávky do r.2016.

Významným potenciálem je LNG terminál Revythusa s roční kapacitou 5,5 mld. m³ LNG (krátkodobě až 7 mil. m³/denně) Aktuálně je terminál využit jen zhruba z 20 až 25 %. S ohledem na doposud nejistou budoucnost velkých energetických koridorů patří další rozvoj LNG infrastruktury k energetickým prioritám Řecka. Připravuje se rozšíření stávajícího terminálu Revythusa (do r.2014), výstavba LNG a CNG terminálu na Krétě a LNG terminálu v severním Řecku (povrchový nebo podzemní v některém z vyčerpaných ložisek). Terminály LNG hodlají vybudovat i některé soukromé společnosti.

Od r. 1981 se v Egejském moři těží menší naleziště ropy („Prinos Field“) a zemního plynu („South Kavala Field“). V březnu 2009 společnost Aegean Energy S.A. s využitím moderních technologií umožňujících čerpat v hloubce přes 4 km rozšířila těžbu z nalezišť Prinos North a Epsilon. V r. 2009 (poslední disponibilní údaj) se ročně vytěžilo 630 tis. barelů ropy a 11 mil. Nm³ zemního plynu. V oblasti probíhá rozsáhlý průzkum zaměřený na odhalení dalších hloubkových ložisek. Překážkou širšího průzkumu v Egejském moři je nedorozhodnutý spor s Tureckem o vymezení kontinentálního šelfu a výhradních ekonomických zón.

Řecko, motivováno úspěchy Kypru a Izraele, zahájilo ve svých teritoriálních vodách rozsáhlý průzkum výskytu podmořských ložisek ropy a zemního plynu. V srpnu 2011 byla schválena novela zákona ministerstva životního prostředí, energetiky a klimatických změn, který vytváří legislativní rámec pro průzkum a následné využití případných nalezišť (zákon 4001/2011). V září 2012 byla norské společnosti Petroleum Geo-Services (PGS) zadána 1. fáze průzkumu (seismický průzkum) v mořích jihovýchodně od Kréty a v Jónském moři. Průzkum byl ukončen v únoru 2013. Konečná analýza výsledků by měla být dokončena v průběhu 12 měsíců. První zprávy se jeví jako velice nadějně. Na tuto fázi bude navazovat výběrové řízení na udělení koncesí na průzkum a těžbu. Klíčovou otázkou zůstává, zda se Řecku podaří získat silné investory, kteří zainvestují průzkum a vybudování potřebné infrastruktury (náklady na jeden průzkumný vrt se odhadují na 40 – 45 mld. eur).

Projekty ropovodů a plynovodů na řeckém území

S ohledem na vysokou energetickou závislost na straně jedné a na strategicky výhodnou polohu na straně druhé, Řecko dlouhodobě usiluje o participaci na významných energetických koridorech. K jeho hlavním záměrům patřily ropovod Burgas-Alexandroupolis, který měl do Řecka přepravovat ruskou ropu, Turecko-řecko-italský plynovod a plynovod South Stream. V roce 2011 se však naděje na realizaci těchto projektů vzdálila. Aktuálně se jako nejzralejší jeví projekt plynovodu Trans Adriatic Pipeline.

Trans Adriatic Pipeline (TAP): Investory jsou švýcarská EGL (42,5 %), norský Statoil (42,5 %) a německá E.ON Ruhrgas (15 %). TAP by měl vést ze severního Řecka do Albánie a odtud přes Jaderské moře do

jižní Itálie (celkem 800 km, z toho 560 km na území GR). Převážná kapacita je projektována na 10 až 20 mld. m³ ročně v závislosti na výrobě a poptávce. TAP je konkurentem projektu Nabucco West a oba projekty se ucházejí o možnost přivádět do střední Evropy plyn z ázerbájdžánského naleziště Shah Deniz II. O tom, který projekt bude realizován, rozhodne Ázerbájdžán v průběhu léta 2013. Pro Řecko by se mimo jiné jednalo o významnou zahraniční investici a potenciální zdroj tranzitních poplatků.

Projekt ropovodu Burgas–Alexandroupolis (PBA): Záměr se zrodil v r.1993. Cílem bylo obejít přetíženou Bosporskou úžinu a přepravovat ropu tankery z ruského přístavu Novorosijsk do Burgasu a odtud ropovodem o délce 288 km (161 km v BG, 127 km v GR) do řeckého přístavu Alexandroupolis. K realizaci projektu bylo zřízeno mezinárodní konsorcium Transbalkan Pipeline Co. se sídlem v Rotterdamu (51 % RU, po 24,5 % GR a BG). Stavba měla být zahájena v průběhu roku 2009 a dokončena do dvou let. Přes deklarovaný zájem Ruska a Řecka na jeho realizaci záměr ztroskotal v r. 2011 na odmítavém postoji BG (s odvoláním na negativní dopady na životní prostředí).

Plynovod Turecko–Řecko–Itálie (ITGI): V listopadu 2007 byl zahájen provoz řecko-tureckého plynovodu (ITG), který je dlouhý 210 km (17 km vede pod Bosporskou úžinou v hloubce až 70 m, řecký úsek měří 87 km). Plynovod měl pokračovat přes území Řecka a 212 km dlouhým podmořským úsekem (IGI „Poseidon“) propojit Řecko s Itálií. Kapacita byla projektována na 11,6 mld. m³. Záměr ztroskotal v březnu 2012 na rozhodnutí Ázerbájdžánu vyřadit ITGI ze seznamu potenciálních odběratelů plynu z naleziště Shah Deniz.

Obousměrný plynovod Řecko (Komotini) – Bulharsko (Haskovo) (IGB): Myšlenka se zrodila v roce 2009 v reflexi na rusko-ukrajinskou plynovou krizi, která přiměla Bulharsko k diferenciaci jeho zdrojů. IGB bude dlouhý 120-125 km, realizační náklady se odhadují na 120 mil. EUR, projekt byl zařazen mezi energetické priority EU. V Komotini se IGB napojí na ITGI, jehož prostřednictvím by měl být do Bulharska dodáván plyn z Ázerbájdžánu. Jedná se rovněž o dodávkách LNG. V prosinci 2010 byla založena realizační společnost IGB, v níž jsou zastoupeny řecký Státní plynárenský podnik (DEPA), italská Edison a Bulgarian Energy Holding. Projekt patří k prioritám EU, i zde však zůstává otázkou zásobování plynovodu.

Plynovod South Stream (ISS): V dubnu 2008 byla podepsána rusko-řecká mezivládní dohoda o společném projektu jižní větve ISS vedoucí přes Bulharsko a Řecko do Itálie. Realizátory a provozovateli měly být Gazprom a Hellenic Gas Transmission System Operator S.A. (DESFA). RU však postupně vyřadilo území GR z projektu a ISS zřejmě skončí v BG

Rozvoj obnovitelných zdrojů energie

V červnu 2010 prezentovala expertní komise ministerstva životního prostředí, energetiky a klimatických změn Akční plán pro dosažení cílů 20-20-20, který vnáší zásadní obrat do stávajícího energetického mixu Řecka, z něhož by OZE do roku 2020 měly částečně vytlačit doposud dominující lignit. Plán předpokládá, že celkový instalovaný výkon v roce 2020 bude činit 26 885 MW, přičemž instalovaný výkon OZE stoupne na 15 000 MW (z 4500 MW v r. 2010) a 40 % elektrické energie bude produkováno z OZE. Předpokládaný vývoj výroby elektřiny a podíl jednotlivých energetických zdrojů je zachycen v následující tabulce:

Rok	2010	2015	2020	2025	2030
Celkový instalovaný výkon (v MW) Z toho :	14 807	20 474	26 885	29 126	32 063
- lignit	4 826	3 992	3 362	2 295	2 295
- ropné deriváty	2 109	1 344	1 345	1349	1 334
- zemní plyn	3 349	5 810	7 211	8 324	9 170

- bioplyn/ biomasa	60	120	250	370	500
- vodní elektrárny	3 237	3 615	4 531	4 531	4 531
- větrné elektrárny	1 042	4 303	7 500	8 750	10 000
- solární (fotovoltaické) elektrárny	184	1 270	2 567	3 167	3 833
- geotermie	0	20	120	340	400
Instalovaný výkon OZE celkem (v MW)	4 523	9 328	14 968	17 158	19 264
Roční produkce elektriny (v GWh)	59 750	62 518	67 600	75 023	78 543
Z toho produkce z OZE (v GWh)	7 170	16 880	27 040	32 260	36 130
(v %)	12 %	27 %	40 %	43 %	46 %

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn

Aktuální vývoj investiční činnosti a spotřeby elektriny v důsledku hluboké hospodářské recese zpochybňují některé z předpokladů.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Řecko vynakládá aktuálně na rozvojovou pomoc 0,17 % HDP. S ohledem na řeckou fiskální krizi se nepředpokládá zvýšení této částky.

Řecko není věřitelem rozvojových zemí, nemá proto vyhraněné stanovisko v otázce odpuštění jejich dluhů.

Hellenic Aid

Koordinací poskytování humanitární a rozvojové pomoci je v Řecku pověřeno Generální ředitelství pro rozvojovou spolupráci Ministerstva zahraničních věcí známé pod názvem „Hellenic Aid“. Tento orgán byl vytvořen jako samostatný úřad v roce 1999 a do MZV byl začleněn v roce 2000 Prezidentským dekretem č. 224. Podléhá přímo ministrovi zahraničí.

Prostřednictvím Hellenic Aid řecká vláda financuje programy humanitární a rozvojové pomoci předkládané nevládními organizacemi. Při své práci však spolupracuje výhradně s nevládními organizacemi registrovanými po dobu nejméně dvou let v rejstříku MZV GR. Materiální humanitární či rozvojová pomoc

je poskytována po projednání s příslušným ZÚ a v souladu se zahraničně-politickými prioritami Řecka. Za proinvestování vyčleněných prostředků plně odpovídají delegované nevládní organizace.

<http://www.hellenicaid.gr>

Bezprostřední materiální humanitární pomoc je zajišťována prostřednictvím generálního sekretariátu civilní ochrany ministerstva pro ochranu občana a jsou k ní využívány zásoby ministerstva zdravotnictví (stany, deky, postele, léky atd.) a armády (stany, deky, postele, potraviny atd.), jakož i pomoc dobrovolníků.

Řecký program pro ekonomickou rekonstrukci Balkánu

Řecký program pro ekonomickou rekonstrukci Balkánu (Hellenic Plan for the Economic Reconstruction of the Balkan - HPERB) je upraven zákonem č. 2996/2002. Výchozí záměr předpokládal, že program bude využit v letech 2002-2006 na podporu poválečné hospodářské, společenské a legislativní rekonstrukce šesti balkánských zemích (Albánie, Bulharsko, Bosna-Hercegovina, MK/FYROM, Rumunsko, Srbsko-Černá Hora). Řecká vláda deklarovala záměr podílet se z prostředků HPERB na financování projektů, které budou přínosem jak pro dotovanou zemi tak současně ekonomicky, politicky či nacionálně pro Řecko. Na financování HPERB bylo vyčleněno 550 mil. EUR, z toho 79 % na významné projekty infrastruktury, 20 % na podporu privátních investic a 1 % na malé projekty. V roce 2007 byl program oficiálně prodloužen do roku 2011 (zákon č. 3530/2007), tzn. celkově na desetileté období 2002-2011. Vzhledem k hluboké fiskální krizi program stagnuje a lze předpokládat, že Řecko nebude v programu pokračovat. Oficiální rozhodnutí nebylo zveřejněno.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Řecký státní rozpočet je dlouhodobě deficitní. V roce 2009 jeho výše vysoce přesáhla Maastrichtská kritéria (3 % HDP) a vystoupila až na rekordních 15,6 % HDP. Fiskální krize, která vypukla začátkem roku 2010, dostala řeckou státní pokladnu až na samý pokraj bankrotu. Evropská unie a MMF poskytly Řecku záchranný úvěr, které se muselo zavázat k důslednému plnění programu přísné fiskální konsolidace (analyticky viz kap. 4.1.) s cílem co nejrychleji dosáhnout primárního přebytku a stlačit rozpočtový deficit pod hranici 3 %.

Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012 ¹
Příjmy veřejného sektoru (v mld. €)	94,8	88,6	90,2	88,4	86,7
(% HDP)	40,7 %	38,3 %	40,6 %	42,4 %	44,7 %
Primární výdaje (v mld.€)	106,1	112,8	101,1	93,3	96,4
(% HDP)	45,5 %	48,8 %	45,5 %	44,8 %	49,9 %
Výdaje na platby úroků (v mld.€)	11,9	11,9	13,2	15,0	9,7
(% HDP)	5,1 %	5,2 %	5,9 %	7,2 %	5,0 %
Primární bilance (% HDP)	-4,8 %	-10,5 %	-4,9 %	-2,4 %	-5,0 %
Bilance veřejného sektoru (% HDP)	-9,8 %	-15,6 %	-10,7 %	-9,5 %	-10,0 %
Veřejný dluh (v mld. €)	263,3	299,7	329,5	355,2	303,9
(% HDP, dle Maastrichtu)	112,9	129,7	148,3 %	170,3 %	156,9
HDP (v mld.€, tržní ceny)	233,2	231,1	222,2	208,5	193,7

(meziroční změna %)	-0,2	-3,1	-4,9	-7,1	-6,4
---------------------	------	------	------	------	------

Zdroje: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Státní rozpočet na rok 2013

Plnění rozpočtu za rok 2012 vykázalo odchylky na straně příjmů, které byly v důsledku prohlubující se recese podstatně nižší, než se předpokládalo. Selhal také daňový systém, když nedokázal vybrat daně a snížit daňové úniky. Stát tento výpadek na straně příjmů kompenzoval omezením rozpočtových výdajů. Bilance rozpočtu se přesto pozitivně odchýlila od stanoveného cíle, když dosáhla deficitu 6,3 % HDP a záporné saldo primárního rozpočtu činilo 1,3 % HDP oproti předpokladu 1,5 %..

Konstrukce státního rozpočtu pro r. 2013 respektuje ustanovení zákona „Opatření k aplikaci podpůrného mechanismu řecké ekonomiky ze strany ČS Eurozóny a MMF“ (zákon č.3845/2010), který je v obecně znám jako Memorandum o podmínkách záchranného úvěru EK, ECB a MMF, a jeho následující novely, jakož i cíle Střednědobého rámce fiskální strategie na léta 2013–16.

Hlavní cíle rozpočtu na rok 2013:

1. pokračovat ve fiskální konsolidaci
2. zastavit pokles HDP a nastartovat hospodářský růst
3. odstartovat proces privatizace a zhodnocení majetku státu

Rozpočet na r. 2013 byl schválen v listopadu 2012. Jedná se o dosud nejtvrďší rozpočet, jehož úkolem je v šestém roce hospodářské recese, která je nejhlubší v novodobé historii Řecka, dosáhnout úspor v hodnotě 11 mld. eur jak na straně příjmů tak na straně výdajů. Cílem je dosáhnout snížení deficitu státu (Central Government) na 6,1 % HDP a veřejného deficitu (General Government) na 5,2 % HDP, přičemž saldo primárního rozpočtu státu zůstane záporné, zatímco veřejný rozpočet má dosáhnout primárního přebytku v hodnotě 0,4 % HDP.

STÁTNÍ ROZPOČET (mil.€, změna v %)	2011	2012		2013
f^1	$f^{2,1}$	$f^{2,2}$	f^3	
1. PŘÍJMY	53.932	56.159	52.393	51.458
Čisté příjmy rozpočtu	50.159	51.409	47.706	46.322
Příjmy z veřejných investic	3.773	4.750	4.687	5.136
2. VÝDAJE	76.705	70.297	68.705	62.652
Výdaje rozpočtu	70.145	62.997	61.855	55.802
- primární výdaje	51.561	47.685	47.586	44.650
- úroky	16.348	13.050	11.735	8.900

Výdaje veřejných investic	6.559	7.300	6.850	6.850
3. BILANCE státní sektoru	-22.773	-14.138	-16.312	-11.194
% HDP	-10,9	-6,9	-8,4	-6,1
4. PRIMÁRNÍ BILANCE (3.-úroky)	-6.425	-1.088	-4.577	-2.294
% HDP	-3,1	-0,5	-2,4	-1,3
HDP (v běžných cenách)	208.532	206.319	194.003	183.049

Poznámka: Řecký státní rozpočet se skládá ze 2 částí - z tzv.řádného rozpočtu a z programu veřejných investic.

Zdroj: Ministerstvo financí GR – Zpráva o státním rozpočtu na rok 2013

Vysvětlivky:

- /¹ plnění
- /^{2,1} aktualizovaný státní rozpočet 2012 z března t.r. (příčinou aktualizace byla skutečnost, že propad hospodářské činnosti byl hlubší, než se původně předpokládalo, ale i změny způsobené odpisem části veřejného dluhu v rukou soukromých věřitelů)
- /^{2,2} předpokládané plnění rozpočtu 2012
- /³ rozpočet na rok 2013

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Platební bilance						
Rok v mld. €)	(částky	2008	2009	2010	2011	2012
Běžný účet PB	-34,8	-25,8	-22,5	-20,6	-5,6	
- Obchodní bilance	-44,0	-30,8	-28,3	-27,2	-19,5	
- Bilance služeb	17,1	12,6	13,2	14,6	14,7	
- Bilance výnosů	-10,6	-9,0	-7,7	-8,6	-2,2	

- Bilance běžných transferů	2,8	1,3	0,2	0,6	1,4
Bilance kapitálových transferů/ ¹	4,1	2,0	2,1	2,7	2,3
Finanční účet PB	29,9	24,4	20,9	17,8	3,6
Devizové rezervy státu/ ²	2,521	3,857	4,777	5,332	5,500

Zdroj: Centrální banka

Poznámky:

- /¹ Převody z fondů EU
- /² Po vstupu Řecka do eurozóny zahrnují devizové rezervy pouze měny mimo EUR.

Běžný účet PB

Bilance běžného účtu PB byla dlouhodobě neuspokojivá a její deficit mimořádně vysoký (okolo 10% HDP), což zásadním způsobem přispělo k propuknutí hluboké fiskální a úvěrové krize. Od roku 2009 je však v důsledku krize patrné pozvolné snižování vnější nerovnováhy. V r. 2011 se deficit PB snížil meziročně o 1,9 mld. eur (tj. o 9%) zejména v důsledku poklesu deficitu obchodní bilance a zvýšení přebytků bilancí služeb, běžných transferů i kapitálových transferů. Na druhé straně nárůst deficitu bilance výnosů pohltil část pozitivních vlivů. V r. 2012 byl znovu zaznamenán výrazný pokles deficitu běžného účtu PB, který se ve meziročně snížil o více než 15 mld. eur (tj. o 73%) a činil 5,3% HDP. Klíčovou roli opět sehrál pokles deficitu obchodní bilance o téměř 8 mld. eur, pozitivní byl pokles deficitu bilance výnosů o 6,5 mld. a zvýšení přebytku běžných transferů o téměř miliardu eur. Vysoký přebytek bilance služeb zůstal téměř beze změny. Přebytek kapitálových transferů mírně klesl.

Finanční účet PB

Bilance finančního účtu je dlouhodobě pozitivní. V r. 2011 však její přebytek meziročně klesl o 3 mld. eur (tj. 15 %) a v r. 2012 nastal pokles o 14,3 mld. (tj. 80 %), což souviselo především s odlivem portfejevých investic (-81 mld. eur). Bilance přímých zahraničních investic byla pozitivní, tzn. že PZI rezidentů v zahraničí (0,03 mld. eur) byly nižší, než PZI cizinců v Řecku (2,3 mld. eur).

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Zahraniční zadluženost, dluhová služba					
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Zahraniční dluh veřejného sektoru (mld. €)	192,0	224,9	181,9	175,7	195,6

(% HDP)	73,5	97,1	80,0	80,7	106,8
- z toho v měnách mimo EUR (mld. €)	1,6	1,3	6,0	9,2	10,1
(% HDP)	0,7	0,5	2,6	4,2	9,8
Průměrná úrok. míra 1letých státních dluhopisů (%)	4,83	1,62	4,85/ ¹	- -/ ¹	- -/ ¹
Průměrná úrok. míra 3letých státních dluhopisů (%)	4,27	3,12	9,39	- -/ ¹	- -/ ¹
Úroky z celkového dluhu (rozpočtový výdaj) (mld. €)	11,2	12,3	13,2	15,0	9,7
Splátky celkového dluhu (rozpočtový výdaj) (mld. €)	26,2	29,1	19,5	28,9	23,9

Zdroj: Ministerstvo financí, Centrální banka

Pozn.:

- ¹ K poslední emisi ročních státních dluhopisů došlo 13.4.2010 (s úrokovou mírou 4,85 %). Průběžně jsou emitovány pouze státní směnky se splatností 3 a 6 měsíců.
- ² Od května 2010 kryje Řecko své potřeby z prostředků 1. a 2. záchranného úvěru EK, ECB a MMF. K 31.12.2012 odčerpalo prostřednictvím podpůrného mechanismu celkem 183,1 mld. eur.

Prohlubující se úvěrová krize v Eurozóně vyústila v říjnu 2011 v rozhodnutí Evropské rady přikročit k řízenému odpisu části hodnoty řeckých dluhopisů v celkové hodnotě 206 mld. eur, které měly ve svých portfejlích soukromé subjekty (tzv. PSI - Private Sector Involvement), a poskytnout Řecku 2. záchranný úvěr. Do PSI, které proběhlo v 1. čtvrtletí 2012, se dobrovolně zapojilo 86 % soukromých věřitelů, kteří přistoupili na odpis 53,6 % hodnoty jejich dluhopisů. Aktivace donucovací klauzule CAC (Collective Action Clause) zvýšila účast věřitelů až na téměř 100 %. Nové dluhopisy, jejichž hodnota činí 31,5 % původní hodnoty, budou splatné za 11 až 30 let, tzn. v letech 2023-2042. Úroková míra se postupně zvyšuje z 2 % (v období únor 2012-15) na 3 % (únor 2015-20), 3,65 % (únor 2020-21) a 4,3 % (únor 2021-42). Od r. 2015 může být navyšována v závislosti na nárůstu HDP. Zbývajících 15 % hodnoty starých dluhopisů bylo věřitelům uhrazeno ročními a dvouletými dluhopisy EFSF. Bezprostředním přínosem PSI je snížení nákladů na dluhovou službu o zhruba 3 mld. eur ročně, ve vztahu k HDP však roční splátky zůstanou nadále vysoké (okolo 5 % HDP). Po dokončení PSI řecký veřejný dluh dočasně klesl z 367,98 mld. na 264,15 mld. eur, s jednotlivými tranšemi ze záchranného úvěru však opět vzrostl (předpoklad EK: 161,4 % HDP/2012, 162,3 % HDP/2013).

Koncem r. 2012 byla učiněna druhá operace ke snížení veřejného dluhu. Řecko dostalo k dispozici 10 mld. eur ve formě 6-ti měsíčních pokladničních poukázek EFSF, za které vykoupilo od soukromých

věřitelů státní dluhopisy metodou tzv. holandské aukce. Konečná cena nabídek činila 11,29 mld. eur při průměrné výkupní ceně 33,8 % nominální hodnoty dluhopisů, což umožnilo vykoupit státní dluhopisy v nominální hodnotě 31,9 mld. eur (tj. více než polovina soukromých dluhopisů, které byly aktuálně v oběhu) a snížit tak veřejný dluh o zhruba 11 % HDP.

Skutečný a trvalý pokles veřejného dluhu však nastane pouze za předpokladu, že fiskální konsolidace vyústí v přebytek rozpočtů a především, že se Řecku podaří vrátit se na cestu hospodářského růstu. Dosažení cíle stanoveného Trojkou, a to redukce vnějšího dluhu na 120% HDP do r. 2020, se za dané ekonomické situace země pravděpodobně nepodaří dosáhnout bez další restrukturalizace dluhu ze strany institucionálních věřitelů, především ECB.

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Centrální bankou Řecka je Bank of Greece (založena v r. 1928).

Největší řecké bankovní koncerny

Nejdůležitějšími obchodními bankami jsou National Bank of Greece (se státním podílem), Alpha Bank, EFG Eurobank, Piraeus Bank* (všechny tři soukromé) a Emporiki (Commercial) Bank (s většinovým podílem francouzské Credit Agricole). Tyto banky realizují cca 90 % veškerých úvěrových operací a drží cca 85 % aktiv všech řeckých bank.

* V dubnu 2011 zvýšila finanční skupina PPF svůj majetkový podíl v Piraeus Bank o 2,1 % (24 mil. EUR) na celkových 5,7 % a stala se tak největším jednotlivým akcionářem v této bance.

Největší zahraniční bankovní koncerny

V Řecku má zastoupení řada zahraničních bank, z nichž nejvýznamnější jsou Bank of Cyprus, Citibank, Royal Bank of Scotland, HSBC (která odkoupila síť Barclays Bank), Hypo Vereinsbank, BNP Paribas, ABN AMRO atd. Podíl zahraničních bank na řeckém bankovním trhu činí okolo 15 %, podíl zahraničního kapitálu v akciovém kapitálu řeckých bank postupně klesá.

Situace v řeckém bankovním sektoru

Řecký bankovní sektor nebyl v letech 2008–09 výrazně zasažen světovou bankovní krizí, protože konkurenceschopnost a ziskovost řeckých bank byla v té době relativně vysoká, výskyt nakažených bankovních derivátů minimální a stát v roce 2008 preventivně podpořil banky částkou 28 mld. EUR. Krize řeckých veřejných financí, která vypukla v roce 2010, má však na domácí bankovní sektor velmi nepříznivý dopad. Obtížný přístup k financím na mezibankovních trzích, prudký pokles úspor v důsledku snížení příjmů, ale i z obav před státním bankrotem (z 280 mld. EUR v r. 2010 na 232 mld. v r. 2011), a řízené snížení hodnoty státních dluhopisů o 53,5 % (PSI, březen 2012), které řecké a kyperské banky působící v Řecku stál více než 30 mld. EUR, ohrozily likviditu bankovního sektoru. K její obnově přispěje „finanční injekce“ z prostředků 2. záchranného úvěru EK, ECB a MMF. Rekapitalizace bank proběhne zřejmě až na přelomu let 2012–13. Výše prostředků, které budou potřebovat jednotlivé bankovní koncerny, bude stanovena na základě závěrů zátěžových testů společnosti BlackRock Solutions a z analýzy výsledků PSI.

Od 90. let řecké banky úspěšně expandovaly do zahraničí, zejména do jihovýchodní Evropy a Turecka, ale i na Ukrajinu a do Polska. Dominovaly na finančních trzích např. Albánie, Rumunska či Srbska (viz kap. 9.2.b.). Od roku 2009 však postupně ztrácejí své pozice nebo si je s obtížemi udržují, aby nepřišly o zahraniční zisky, které jim pomáhají částečně vykompenzovat domácí ztráty. Některé z bank přikročily k prodeji části svých zahraničních poboček. National Bank of Greece například zvažuje prodej 20 % turecké Finansbank, Eurobank prodala 70 % polské Polbank a většinový balíček turecké Tekfen, Piraeus Bank usiluje o prodej své egyptské pobočky Piraeus bank of Egypt.

Na domácím bankovním trhu rovněž dochází ke změnám. Stát, který měl po řadu let vysoký podíl v řeckém bankovním sektoru, se ho postupně zbavuje. V roce 2006 zásadně snížil svůj podíl v Emporiki Bank, kde získala většinu francouzská Credit Agricole, jež však v roce 2012 pod tlakem okolností začala jednat o jeho prodeji. V roce 2007 bylo privatizováno 20 % Hellenic Post Bank (zkratka TT Bank) a stát

si ponechal jen 34 % akcií, kterých se postupně hodlá rovněž zbavit. V červenci 2012 stát odprodal koncernu Pireaus Bank „zdravou část“ agrární ATE Bank. Aktuálně tak řecký stát vlastní kromě podílu v TT Bank ještě 100 % tzv. Hypotečního a úvěrového fondu, ze kterého si půjčovali zejména státní zaměstnanci a orgány místní samosprávy. I když stávající situace není pro privatizaci bank ideální, privatizační proces, který byl odstartován koncem roku 2011, bude pokračovat. Do konce roku 2012 by měly být TT Bank a Hypoteční a úvěrový fond plně nebo částečně zprivatizovány po vzoru ATE Bank (tzn. jejich „zdravá část“). Další francouzský koncern Sociétés Generale připravuje odprodej své Geniki Bank.

Kontakty na největší bankovní koncerny působící v Řecku

Bank of Greece

adresa: 21 Panepistimiou, 102 50, Athens

tel.: (0030) 210 3201111

fax.: (0030) 210 3232239

web: www.bankofgreece.gr

National Bank of Greece www.nbg.gr

EFG Eurobank Ergasias www.eurobank.gr

Alpha Bank www.alpha.gr

Pireaus Bank www.pireausbank.gr

Emporiki Bank www.emporiki.gr

Marfin Popular Bank www.marfinbank.gr

Bank of Cyprus www.bankofcyprus.gr

Hellenic Post Bank www.ttbank.gr

City Bank www.citibank.gr

Bližší informace o řeckém bankovníctví jsou k dispozici na stránce Asociace řeckých bank (Hellenic Bank Association) a na stránkách jednotlivých koncernů.

5.5. Daňový systém

Základem daňového systému země jsou daň z přidané hodnoty (řecká zkratka FPA), spotřební daně a daně z příjmu fyzických osob, právnických osob a z nemovitostí. V důsledku fiskální krize podléhají daně častých změnám dle potřeb státní pokladny. Na rok 2014 se připravuje další rozdílná daňová reforma.

DPH má v Řecku tři základní sazby, jejichž výše je s platností od 1.1.2011 následující :

- sazba 6,5 %: lístky do divadel, vydavatelství, léky, turistická zařízení
- sazba 13 %: potravinářské zboží (kromě alkoholických nápojů a tabákových výrobků) a některé služby (např. doprava)
- sazba 23 %: spotřební zboží a většina služeb (včetně veřejného stravování)

Na některých ostrovech (např. Lesbos, Chios, Samos, souostroví Dodekanésy a Kyklády, menší ostrovy v Egejském moři) jsou výše uvedené sazby DPH sníženy o 30 %.

Spotřební daně vztahující se na alkoholické výrobky, líh, tabákové výrobky a pohonné hmoty dosahují vysokých procentních sazeb nad DPH a jejich výše se často mění. V roce 2010 došlo k jejich opakovanému navýšení (zákony č. 3845/2010 a 3899/2010). V září 2011 byla zvýšena spotřební daň u topné nafty, jejíž cena byla od října 2012 plně vyrovnána s naftou motorovou.

V rámci mimořádných opatření na podporu rozpočtových příjmů byla v březnu 2010 zavedena rovněž spotřební daň z luxusu, která se týká lodí, automobilů s velkoobchodní cenou výrobce nad 17 000 eur, soukromých helikoptér, drahých kovů a kamenů, kůže a kožešin. Konkrétní hodnoty je třeba konzultovat s orgány řeckého ministerstva financí.

Zdanění právnických osob bylo v roce 2011 zákonem č.3943/2011 sníženo na 20 % (akciové společnosti, s.r.o. i v.o.s.). Obdobně se daní veškerý nerozdělený zisk podniku. Zdanění zisku rozděleného mezi jednotlivé akcionáře a podílníky je vyšší (25 %).

Veškeré příjmy a důchody fyzických osob (tzn. mzdy, penze, renty, nájemné, zisk, dividendy, úroky z vkladů atd.) jsou zdaněny s progresivní vývojovou křivkou. Daňová stupnice na rok 2012 je upravena

zákonem č. 4110/2013 (Vládní věstník č. 17/A ze 23.1.2013) a prováděcím předpisem min. financí 1010/25.1.2013.

Stupnice daně z příjmů za rok 2013		
Roční příjem (v €)		Daňový koeficient
0	25 000	22 %
25 001	42 000	32 %
nad 42 001		42 %

Zdroj: Ministerstvo financí

U příjmů do 21 tis. eur/ročně se celková roční daň snižuje o 2 100 eur, u vyšších příjmů o částku 2 100-100 eur za každý tisíc příjmu nad 21 tis.

Dlouhodobým problémem řeckého státu je nízká platební morálka daňových poplatníků a vysoký daňový únik. V daňové legislativě je proto věnována zvláštní pozornost opatřením na potírání daňového úniku živnostníků a svobodných profesí. K nejdůležitějším z nich patří:

- motivace daňových poplatníků k soustředování pokladních dokladů - daňový poplatník musí při ročním vyúčtování daně z příjmu předložit pokladní bloky za nákup zboží a služeb /kromě nájemného, vodného-stočného, veřejných a telekomunikačních služeb apod./ v hodnotě 25 % jeho příjmu; v opačném případě musí doplatit daň odpovídající 10 % hodnoty chybějících stvrzenek;
- komplikovaný systém tzv. objektivních kritérií zdanění, který má pomoci finančním úřadům odhalit, nakolik je udávaný příjem v souladu s majetkovou situací a životní úrovní daňového poplatníka. Dle objektivních kritérií (např. náklady na provoz automobilu/-lů dle věku a kubatury, na údržbu bytu event. chaty dle plochy a hodnoty nemovitosti, na studia dětí, na obslužný personál, na lodě či letadla atd.) je stanoven minimální nezbytný příjem, který se srovnává s udanou výší ročního příjmu a daňový poplatník je pak zdaněn podle vyššího z nich. Jedná se o poměrně komplikovaný systém, který je v případě nutnosti třeba konsultovat s daňovým poradcem.

V zájmu naplnění cílů programu fiskální konsolidace zavedlo ministerstvo financí v průběhu roku 2011 tři mimořádné odvody:

na léta 2011-15 mimořádný odvod z příjmu (tzv. daň z hlavy), jehož výše se stanovuje procentem z ročního příjmu uplynulého roku:

- 12 000 – 20 000 eur – 1 %
- 20 000 – 50 000 eur – 2 %
- 50 000 – 100 000 eur – 3 %
- nad 100 000 eur – 4 %

poslanci, volení představitelé místní samosprávy, generální sekretáři atd. – 5 %;

na léta 2011-15 mimořádný odvod z provozování svobodných profesí a živnosti, jehož výše je stanovena nezávisle na udávaném ročním příjmu, ale v závislosti na sídle; týká se všech, kteří provozují svobodné povolání či živnost déle než 5 let (průměrná výše se odhaduje na 300 eur/ročně);

na léta 2011-14 mimořádný odvod z nemovitého majetku, který musí zaplatit všichni majitelé elektrifikovaných nemovitostí. Osvobozen je veřejný majetek (včetně majetku velvyslanectví a

konzulátů), chrámy, kláštery a církevní dobročinná zařízení. Výše poplatku závisí na oficiální hodnotě nemovitosti pro účely zdanění a na jejím stáří, konkrétně: rozloha nemovitosti x koeficient hodnoty x koeficient věku (výše odpovídá přibližně tržní hodnotě 1 měsíčního nájemného). Poplatek je vybírán v rámci účtu za elektřinu a jde k tíži majitele nemovitosti, nikoli nájemníka.

Řecko patří k zemím s nejvyšším daňovým zatížením v EU. Daňový systém je komplikovaný a vzhledem k častým změnám nestabilní a nepřehledný. Výši daně a podmínky úhrady je nezbytné konzultovat s daňovým poradcem.

Kontakty pro případné dotazy naleznete na stránce řeckého ministerstva financí:

www.minfin.gr/portal/en/

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obchodní bilance						
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2012/11 (%)
Vývoz (FOB) (mld. €)	19,8	14,4	14,7	16,2	17,0	5,1
Dovoz (FOB) (mld. €)	63,9	48,1	36,7	32,1	30,2	- 6,0
Bilance	-44,1	-33,7	-22,0	-15,9	-13,2	-17,2

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT)

Pozn. Údaje za r. 2010 2012 nezahrnují ropné produkty (probíhá revize celních podkladů)

V roce 2012 došlo meziročně k nárůstu vývozu o 5,1 %, zatímco dovoz v reakci na hlubokou hospodářskou recesi klesl o 6 %, nicméně bilance zůstává stále pasivní, i když každoročně deficit prudce klesá.

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

	2010	2011	2012	2012/11 (%)
Dovoz (mld. €)				
EU země	24,2	22,3	20,3	-9,0
3. země	12,5	9,8	9,9	0,9
celkem dovoz	36,7	32,1	30,2	-6,0
Vývoz (mld. €)				
EU země	9,6	10,5	10,3	-1,7
3. země	5,1	5,7	6,7	17,8
celkem vývoz	14,7	16,2	17,0	5,1

	VÝVOZ 2011/*			DOVOZ 2011/*		
	Země	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	Země	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)
1.	Itálie	2 124,8	9,5	Německo	4 597,4	10,6
2.	Německo	1 763,5	7,9	Rusko	4 051,9	9,4
3.	Turecko	1 752,3	7,8	Itálie	4 002,2	9,3
4.	Kypr	1 367,7	6,1	Čína	2 525,3	5,8
5.	Zvláštní dodávky	1 348,6	6,0	Nizozemí	2 363,8	5,5
6.	Bulharsko	1 239,2	5,5	Francie	2 180,6	5,0
7.	USA	1 191,8	5,3	Írán	1 864,1	4,3
8.	Velká Británie	890,6	3,9	Belgie	1 578,0	3,7
9.	Francie	651,0	2,9	Saudská Arábie	1 400,4	3,2
10.	Rumunsko	596,5	2,7	Španělsko	1 350,6	3,1
	Ostatní	9 526,1	42,4	Ostatní	17 358,3	40,1
	Celkem	22 451,0	100	Celkem	43 272,6	100
39.	Česká republika	114,0	0,5	33. Česká republika	200,0	0,5

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT)

Pozn.: Údaje jsou zveřejňovány pouze celoročně. /* Statistické údaje za r. 2012 nejsou k dispozici.

Údaje EL.STAT. jsou oproti údajům ČSÚ tradičně rozdílné (viz tabulka 7.2.)

Pozn. Údaje za r. 2010- 2012 nezahrnují ropné produkty (probíhá revize celních podkladů)

Komentář k teritoriální struktuře ZO

Z hlediska teritoriální struktury ZO zaujímají tradičně dominantní postavení obchod se zeměmi EU, i když jejich podíl v letech 2009-2012 klesl. V roce 2012 byl podíl EU-27 na řeckém ZO následující:

- **Vývoz do EU-27:** 10,3 mld. €, tj. 50,1 % celkového vývozu Řecka, i když objem meziročně klesl o 1,7 %.
- **Dovoz z EU-27:** 20,3 mld. €, tj. 67,2 % celkového dovozu Řecka a zaznamenal meziroční pokles o 9,0 %.

6.3. Komoditní struktura

Vývoz	2010		2011/*		Změna 11/10 (%)
	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	
0-Potraviny a živá zvířata	3 100,1	18,9	3 231,6	14,4	4,2
1-Nápoje a tabák	539,9	3,3	565,5	2,5	4,7
2-Suroviny nepoživatelné	951,5	5,8	888,8	4,0	-6,6
3-Minerální paliva a oleje	1 830,6	11,2	6 568,5	29,3	258,8
4-Živočišné a rostlinné oleje	289,7	1,8	298,6	1,3	3,1
5-Chemikálie	2 365,9	14,4	2 345,8	10,5	-0,8
6-Průmyslové výrobky dle prvotní suroviny	3 259,3	19,9	4 137,9	18,4	27,0
7-Stroje a přepravní zařízení	1 962,1	12,0	2 139,4	9,5	9,0
8-Různé průmyslové zboží	1 626,1	9,9	1 607,5	7,2	-1,1
9-Zboží neklasifikované podle druhu	466,7	2,9	667,5	3,0	43,0
Celkem	16 391,8	100,0	22 451,0	100,0	37,0

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Pozn.: Údaje jsou zveřejňovány pouze celoročně. /* Statistické údaje za r. 2012 nejsou k dispozici.

Komentář ke komoditní struktuře vývozu:

V roce 2011 došlo k nárůstu hodnoty vývozu u všech komodit kromě surovin nepoživatelných (SITC 2), chemikálií (SITC 5) a různého průmyslového zboží (SITC 8). Nejmarkantnější byl nárůst vývozu minerálních olejů a paliv (SITC 3) o téměř 260 % a u průmyslových výrobků dle prvotní suroviny (SITC 6) o 27 %.

Největší část řeckého vývozu tvoří tradičně průmyslové výrobky dle prvotní suroviny (SITC 6), potraviny a živá zvířata (SITC 0), chemikálie (SITC 5), minerální paliva a oleje (SITC 3) a stroje a přepravní zařízení (SITC 7). V roce 2011 vystoupil na 1. místo vývoz minerálních paliv a olejů (SITC 3), který reprezentoval téměř 30 % řeckého vývozu.

Dovoz	2010		2011/*		Změna 11/10 (%)
	Třída SITC	Hodnota (mil €)	Podíl na celku (%)	Hodnota (mil €)	
0-Potraviny a živá zvířata	4 874,4	10,1	5 107,2	11,8	4,8
1-Nápoje a tabák	680,3	1,4	554,9	1,3	-18,4
2-Suroviny nepoživatelné	1 190,9	2,5	1 433,8	3,3	20,4
3-Minerální paliva a oleje	11 631,2	24,2	11 617,2	26,8	-0,1
4-Živočišné a rostlinné oleje	233,1	0,5	254,5	0,6	9,2
5-Chemikálie	7 302,2	15,2	6 866,6	15,9	-6,0
6-Průmyslové výrobky dle prvotní suroviny	5 086,1	10,6	4 769,9	11,0	-6,2
7-Stroje a přepravní zařízení	11 497,2	23,9	8 064,5	18,6	-29,9
8-Různé průmyslové zboží	5 577,0	11,6	4 583,2	10,6	-17,8

9-Zboží neklasifikované podle druhu	34,2	0,1	20,8	0,0	-39,2
Celkem	48 106,6	100,0	43 272,6	100,0	-10,0

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Pozn.: Údaje jsou zveřejňovány pouze celoročně. /* Statistické údaje za r. 2012 nejsou k dispozici.

Komentář ke komoditní struktuře dovozu:

V roce 2011 došlo k poklesu hodnoty dovozu u téměř všech komodit kromě surovin nepoživatelných (SITC 2), živočišných a rostlinných olejů (SITC 3) a potravin a živých zvířat (SITC 0). V meziročním srovnání zaznamenal hluboký pokles dovoz strojů a přepravních zařízení (SITC 7) a nápojů a tabáku (SITC 1), kde se nepříznivě odrazilo opakované zvýšení spotřebních daní.

Největší část dovozu tvoří tradičně minerální paliva a oleje (SITC 3), která reprezentují více než čtvrtinu dovozu. V roce 2011 hodnota jejich zůstala meziročně téměř beze změny. Přes vysoký meziroční pokles představovaly významnou část řeckého dovozu opět stroje a přepravní zařízení (SITC 7), chemikálie (SITC 5), potraviny (SITC 0), průmyslové výrobky dle prvotní suroviny (SITC 6) a různé průmyslové zboží (SITC 8).

6.4. Dvozní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Podmínky dovozu (intrakomunitární dodávky) zboží do Řecka lze označit za odpovídající mezinárodnímu standardu a jsou obdobné podmínkám dovozu do jiných zemí EU. Obdobně je řešena i kontrola vývozu.

Při dovozu zboží majícího původ v EU se používají doklady běžné v obchodním styku s ostatními státy Evropské unie:

- Obchodní faktura: originál a kopie v řečtině, angličtině či francouzštině, uvádějí se běžné údaje, mj. dodací parita dle INCOTERMS, povinně se uvádějí odděleně ceny zboží FOB, náklady CIF (dopravné, pojistné, poplatky) a hodnota CIF, event. provize zástupce, dále hmotnost netto. Označení zboží má být jasné a přesné, uvádí se také země původu. Faktura musí být podepsána.
- Osvědčení původu zboží.
- Další osvědčení dle povahy zboží a specifických požadavků (zdravotní či veterinární osvědčení, osvědčení o očkování apod. - např. pro živá zvířata, zvířecí produkty, čerstvé a mražené maso).
- Dopravní doklad dle způsobu dopravy: konosament, mezinárodní kamionový list CMR, mezinárodní železniční nákladní list CIM či TIEx, letecký nákladní list apod.

Zboží ze zemí EU nepodléhá cům ani restrikcím.

V případě Řecka jsou využívány některé netarifní překážky obchodu, zejména technické předpisy. Tyto předpisy jsou postupně přizpůsobovány předpisům EU, je však nezbytné je ověřit je před uvažovanou realizací dodávky. Zvláštní pozornost je třeba věnovat následujícím sektorům:

- živá zvířata - veterinární osvědčení (včetně certifikátu o očkování),
- maso, ovoce, osivo, dřevo, bramborová sadba (případ dovozu nakažených sadeb z r. 1997), rostliny, rostlinné výrobky - fytosanitární osvědčení,
- potraviny - certifikát o radioaktivitě (max. přípustné hranice dle ES č.1707/86),
- potraviny, hračky a domácí potřeby a obaly potravin z umělé hmoty - speciální předpisy pro použití barviv,
- chemikálie pro zemědělství - zákaz dovozu některých chemikálií (pytle obsahující hnojiva musí být speciálně značeny) - certifikát jejich nezávadnosti,

- ojeté automobily,
- farmaceutické výrobky, prací prášky, přípravky na zuby, kosmetika, insekticidy - certifikát o analýze,
- při dovozu alkoholických nápojů je podmínkou pro povolení dovozu provedení rozboru v Centrální státní laboratoři, kterým se oficiálně stanoví jak složení, tak především obsah alkoholu, jenž je určující pro vyšší spotřební daně.

U označování zboží nutno dodržet řecké nápisy tištěné na obalu nebo alespoň přelepky v řečtině na obal v angličtině, číslo licence k povolení prodeje a další běžné údaje s případným návodem k použití u složitějšího zboží. Řecko převzalo směrnici EU o odpovědnosti výrobce za výrobek (ES č. 85/374) a tudíž dovozce může po vývozci požadovat příslušné certifikáty a speciální pojištění.

6.5. Ochrana domácího trhu

Ochrana trhu Řecka před vstupem cizího zboží na domácí trh se liší podle země původu. U dovozů ze zemí EU se vzájemný obchod řídí příslušnou legislativou EU. U nečlenských zemí je celní ochrana v rámci standardů daných členstvím EU ve WTO. Dovozy z těchto zemí do Řecka se realizují za stejných podmínek, jako dovozy do ČR.

6.6. Zóny volného obchodu

Jsou dány členstvím Řecka v EU.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

1. Dohoda o vypořádání finančních otázek mezi Československou socialistickou republikou a Královstvím řeckým (Praha, 22.7.1964),
2. Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o mezinárodní silniční dopravě a Protokol z r. 1992 (Athény, 6.6.1977, č. 117/1979 Sb.),
3. Dlouhodobý program rozvoje hospodářské, průmyslové a technické spolupráce mezi Československou socialistickou republikou a Řeckou republikou (Praha, 4.7.1984),
4. Dohoda o vědecké a technické spolupráci mezi Československou socialistickou republikou a Helénskou republikou a Protokol z r. 1993 (Praha, 4.7.1984),
5. Smlouva mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (Athény, 23.10.1986, č. 98/1989 Sb.),
6. Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci a vzájemné pomoci celních správ obou států (Praha, 15.5.1991, č. 228/1996 Sb.),
7. Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Řecké republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha, 3.6.1991, č. 102/1993 Sb.),
8. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o hospodářské, průmyslové a technické spolupráci (Athény, 25.5.2000, č. 60/2002 Sb. m. s.),
9. Ujednání mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem zemědělství Řecké republiky o ekonomické, vědecké a technické spolupráci v oblasti zemědělství (Praha, 16.11.2000, č. 90/2004 Sb. m. s.),
10. Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu (Athény, 22.11.2006),

Kompletní přehled bilaterálních smluv s ČR viz kap.3.3.

Kromě výše uvedených bilaterálních smluv vstupem ČR do EU vznikla pro české subjekty možnost využívat všech výhod jednotného vnitřního trhu.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Obchodní styky ČR s Řeckem mají dlouholetou tradici. V roce 2012 byl podíl Řecka na zahraničním obchodu ČR nízký, když klesl z 0,2 % na 0,15 % jeho celkového objemu.

Vzájemný obchod dle českých zdrojů (mil. €)							
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2011/10 (%)	2012/11 (%)
Vývoz z ČR	359,0	296,1	278,7	283,0	220,1	+1,5	-22,2
Dovoz do ČR	131,1	102,3	132,1	137,8	130,6	+4,3	-5,2
Obrat	490,1	398,4	410,8	420,8	350,7	+2,4	-16,7

Bilance	228,0	193,8	147,6	145,2	89,5	-1,6	-38,4
---------	-------	-------	-------	-------	------	------	-------

Zdroj: ČSÚ (červenec 2012), MPaO

V letech 1993–2008 český vývoz do Řecka neustále stoupal. S nástupem dluhové a posléze hospodářské krize v Řecku v následujících dvou letech silný zaznamenal pokles (17,5 % a 5,9 %) a v 2011 mírný růst (1,5 %). V 2012 byl zaznamenán prudký meziroční pokles na straně vývozu z ČR (22,2 %) při mírném poklesu na straně dovozu z GR (5,2 %). Vývoj českého vývozu kopíruje celkový trend řeckého dovozu, který je ovlivněn omezenou šestým rokem hospodářské recese, nedostatečnou likviditou na trhu, složitými platebními podmínkami, ale i obavami zahraničních firem o další hospodářský vývoj Řecka.

Bilance vzájemného obchodu je aktivní ve prospěch ČR, i když přebytek postupně ale trvale klesá.

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Dovoz z Řecka

Dovoz	2011		2012		Změna 2012/11 (%)
	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	
0-Potraviny a živá zvířata	41,8	30,3	39,5	30,2	-5,5
1-Nápoje a tabák	13,8	10,0	13,2	10,1	-4,3
2-Suroviny nepoživatelné	1,9	1,4	1,5	1,1	-21,0
3-Minerální paliva a oleje	0,4	0,3	0,3	0,5	-25,0
4-Živočišné a rostlinné oleje	1,5	1,1	1,3	1,0	-13,3
5-Chemikálie	16,1	8,6	10,1	2,7	-37,3
6-Prům. výrobky dle prvot. surov.	41,0	29,8	39,2	30,0	-4,4
7-Stroje a přepravní zařízení	10,8	7,8	17,2	13,1	+59,3

8-Různé průmyslové zboží	10,5	7,6	8,3	6,3	-21,0
9-Zboží neklasifik. podle druhu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem	137,8	100,0	130,6	100,0	-5,2

Zdroj: ČSÚ, MPO

V roce 2012 klesl český dovoz z Řecka meziročně o 5,2 %. Nárůst dovozu se realizoval jen u skupiny strojů a zařízení (SITC 7), zatímco u ostatních položek byl vykázán pokles, který přesáhl průměrně u skupiny chemikálií (SITC 5) a různé průmyslové zboží (SITC 8) z těch významnějších.

Největší část dovozu tvořily tradičně potraviny a živá zvířata (SITC 0 - podíl 30,2 %), průmyslové výrobky dle prvotní suroviny (SITC 6 - podíl 30,0 %), k významným skupinám patří ještě chemikálie (SITC 5 - podíl 10,1 %), nápoje a tabák (SITC 1 - podíl 10,1 %) a různé průmyslové zboží (SITC 8 - podíl 6,3 %).

Hlavní dovozní komodity z Řecka do ČR představují tradičně ovoce a zelenina, měď, hliník, nápoje a tabák aj. (viz tabulka).

Hlavní položky českého dovozu z Řecka

Kód SITC	Název komodity	2012 (mil.€)	2012/111 (%)
684	Hliník	22,7	+10,3
057	Ovoce a ořechy (ne olejnaté) čerstvé, sušené	13,8	-6,5
054	Zelenina čerstvá, chlazená, zmrazená apod. kořeny, hlízy aj.	9,6	+0,5
121	Tabák nezpracovaný, odpadový tabák	7,1	-0,4
058	Ovoce konzervované, ovocné výrobky	6,8	+12,7
682	Měď	5,8	-32,3

Zdroj: ČSÚ

Vývoz do Řecka

Vývoz	2011		2012		Změna 2012/11 (%)
	Třída SITC	Hodnota (mil €)	Podíl na celku (%)	Hodnota (mil €)	
0-Potraviny a živá zvířata	5,8	2,1	6,4	2,9	+10,3
1-Nápoje a tabák	3,0	1,0	2,2	1,0	-26,7
2-Suroviny nepoživatelné	3,0	1,1	2,8	1,3	-6,7
3-Minerální paliva a oleje	0,3	0,1	0,9	0,4	+300,0
4-Živočišné a rostlinné oleje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5-Chemikálie	19,8	6,0	19,9	1,0	+0,5
6-Prům. výrobky dle prvot. surov.	34,8	12,3	35,5	16,1	+2,0
7-Stroje a přepravní zařízení	188,0	66,4	122,8	55,8	-34,7
8-Různé průmyslové zboží	28,6	10,1	29,6	13,4	+3,5
9-Zboží neklasifik. podle druhu	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
CELKEM	283,0	100 ,0	220,1	100,0	-22,2

Zdroj: ČSÚ, MPO

V roce 2012 český vývoz do Řecka se propadl o 22,2 %. Nejmarkantnější byl pokles v největší vývozní položce stroje a přepravní zařízení (SITC 7), která činí téměř 56% na celkovém vývozu, a to o téměř 35%. Ostatní významné položky průmyslové výrobky dle prvotní suroviny (SITC 6) a různé průmyslové zboží (SITC 8) byla zaznamenána meziroční stagnace.

Hlavní vývozní komoditou jsou tradičně osobní automobily (téměř 30 %), jejichž vývoz však dlouhodobě klesá vzhledem k poklesu prodeje osobních automobilů na řeckém trhu. Také ostatní tradiční strojírenské položky zaznamenaly prudký propad (viz tabulka).

Hlavní položky českého vývozu do Řecka			
Kód SITC	Název komodity	2012 (mil.€)	2012/11 (%)
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	41,9	-40,0
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky perifer.	20,6	+30,0
761	Monitory, projektory; televizní přijímače i kombinované	15,4	-57,3
776	Elektronky, rentgenky, diody, tranzistory ap.	9,8	-55,0
764	Zařízení telekom., přísl. pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	7,4	-7,1
625	Pneumatiky pražové a duše	5,2	-20,5

Zdroj: ČSÚ

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

S ohledem na špatnou situaci státní pokladny bude i v příštích dvou letech objem veřejných investic velmi omezen. Stát bude spolufinancovat projekty realizované z prostředků Národního strategického referenčního rámce (tzn. z fondů EU) a v maximální míře bude využívat finanční spolupráce se soukromým kapitálem (projekty PPP). Přes nepříznivou ekonomickou situaci Řecka však velvyslanectví registruje potenciál pro uplatnění českých podniků například z oblasti ekologických technologií a služeb, dopravních technologií, IT, zemědělské techniky a zpracovatelského průmyslu. I v Řecku v r. 2012 praskla bublina s fotovoltaickými projekty, podmínky, zejména cenové, přestávají být pro investory zajímavé. Určité možnosti pro participaci formou subdodávek existují též v projektech infrastruktury. Krize vede k omezení soukromé i veřejné spotřeby a investic, na druhé straně však může být příležitostí pro levnější a technologicky srovnatelné zboží.

Příležitosti pro participaci českých firem na projektech či subdodávkách se nabízí například v následujících oblastech:

Projekty v oblasti infrastruktury

Energetická infrastruktura

Probíhá postupná modernizace lignitových elektráren a výstavba nových zejména plynových, modernizuje se rozvodná síť a připravuje se výstavba podmořského propojení pevninské rozvodné sítě s Kykladskými ostrovy, pokračuje plynofikace Řecka, rozšiřuje se využití obnovitelných zdrojů energie a biopaliv.

Užitečné kontakty:

- [Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn](#)
- [Public Power Corporation S.A. \(DEI\)](#)
- [Hellenic Transmission System Operator S.A.](#)
- [Public Gas Corporation S.A. \(DEPA\)](#)
- [Hellenic Gas Transmission System Operator \(DESFA\)](#)
- [Regulatory Authority for Energy \(RAE\)](#)
- [Center for Renewable Energy Sources and Saving \(CRES\)](#)
- [Hellenic Association of Independent Power Producers](#)
- [Greek Association of RES Electricity Producers](#)
- [InvestInGreece Agency – informace o energetice](#)

Železniční infrastruktura

Realizuje se program modernizace řeckých železnic a rozšiřování athénské příměstské železnice. Předpokládá se obnova lokomotiv a vozového parku, nicméně tato společnost je zařazena do privatizačního seznamu řecké vlády.

Užitečné kontakty:

- [Řecké dráhy \(OSE\)](#)
- [Investorská společnost OSE \(ERGOSE\)](#)
- [Linky na další dceřinky OSE](#)

Infrastruktura pro kombinovanou nákladní dopravu

V návaznosti na rozvoj železniční dopravy se počítá s výstavbou velkých překladišť a center kombinované dopravy zejména v přístavech a na hranicích. První se již řadu let připravuje na trati Athény-Korint v oblasti Thrasio Pedio (viz. kap. 4).

Dálniční infrastruktura

Probíhá výstavba několika silničních koridorů. Tyto projekty byly pozastavena pro nedostatek finančních prostředků, ale počátkem r. 2013 byly uzavřeny dodhody na pokračování prací. Tyto projekty jsou spolufinancovány z prostředků evropských strukturálních fondů.

Hlavní projekty:

- **Jónská magistrála (IONIA ODOS)** – zhruba 200 km dlouhá dálnice spojující města Antirio a Ioannina, s napojením na magistrály EGNATIA a P-A-Th-E (Patru-Athény-Thessaloniki-Evzony). Projekt bude realizován formou PPP.
- **Peloponéska magistrála (severozápadní a východní větev)** – prodloužení dálnice P-A-Th-E ve směru na Peloponés, kde se rozděluje do dvou větví: severozápadní větev o délce 365 km propojí města Elefsina-Korint-Patras-Pyrgos-Tsakonas a východní o délce 205 km města Korint-Tripoli-Kalamata-Sparta. Oba projekty budou realizovány formou PPP.
- **Modernizace úseků dálnice Athény-Soluň v rámci výstavby koridoru P-A-Th-E – budoují se objezdy** nebezpečný úseků Raches Maliakou-Kleidi-Petalo (v překladu podkova) Maliaku a nebezpečných úseků v oblasti údolí Tempé o celkové délce 205 km (23 km nových tunelů). Projekt,

který bude realizován formou PPP, by měl být dokončen v průběhu 4 let. Úsek Petalo Maliakou, označovaný za „vražedný“, bude nahrazen tunelem. Práce byly rozděleny do 6 samostatných podprojektů, které byly zadány jednotlivě řeckým stavebním firmám.

- **Athénská magistrála (ATTIKI ODOS) – první část příměstské magistrály** byla uvedena do provozu před zahájením LOH v roce 2004. V listopadu 2010 byl prezentován projekt výstavby dalšího úseku o délce 22 km (8 km po povrchu a 14 km tunelem). Pokračuje příprava projektové dokumentace. Projekt bude stejně jako již provozovaná část magistrály realizován metodou PPP.
Kontakt: Attiki Odos S.A. - www.aodos.gr

U projektů realizovaných formou PPP byl investorům postoupen výběr mýtného (většinou na dobu 30 let), které jim zajistí návratnost investice. Maximální sazba, která může být uživateli dálnice účtována za 1 km jízdy, byla stanovena na 0,04 EUR.

Infrastruktura městské hromadné dopravy: Pokračuje výstavba metra, uvažuje se o rozšíření tramvajové dopravy.

- **Athénské metro** - Athénské metro je největším stavebním projektem zasahujícím větší část řeckého hlavního města. Dodavatelem a provozovatelem je veřejná akciová společnost Attiko Metro S.A., mezinárodní konsorcium firem se silným francouzským zastoupením, které zvítězilo v mezinárodním tendru v roce 1992 a první úseky byly uvedeny do provozu 1.1.2000. Celkově jsou zatím v provozu tři samostatné trasy - trasa 1 (Pireus-Kifissia) využívající původní více než sto let starou trať městského vlaku, trasa 2 (Dafni-Omonia-Peristeri) a trasa 3 (Egaleo-Monastiraki-Syntagma-Min.obrany-Mezinárodní letiště E. Venizelose). Pokračují práce na prodloužení všech tří tras. Dlouhodobým záměrem je vybudování trasy 4, která je nazývána „trasa U“, a bude dlouhá 33 km s 29 stanicemi. Celkové realizační náklady se odhadují na 3,3 mld. EUR. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků zveřejnilo ministerstvo infrastruktury, dopravy a spojů v listopadu 2010 záměr realizovat projekt v 5 fázích. Na vybudování prvního úseku se kalkuluje 1 mld. EUR a vláda si slibuje, že polovinu nákladů pokryje úvěrem od EIB a polovinu s prostředky z unijních fondů. Veřejná soutěž by měla být vyhlášena koncem roku 2012.
- **Soluňské metro** – Po letech odkladů a problémů převzala dohled nad projektem společnost Attiko Metro S.A. V dubnu 2006 byla podepsána smlouva s vítězem výběrového řízení, společností AEGEK-IMPREGILO-ANSALDO-SELI-ANSALDOBREDA. Základní trasa bude dlouhá 9,6 km a bude na ní 13 stanic. Celkový rozpočet projektu činí 1,1 mld. EUR a bude financován mixem zdrojů společnosti Attiko Metro S.A. za přímého příspěví řeckého státu (zřejmě 10–20 %) a příspěvků z fondů EU. Stavba je mimořádně náročná s ohledem na hustotu archeologických památek, které se v centru města nacházejí (byl proveden archeologický průzkum oblasti na rozloze 19,2 tis. m²). Původní trasa byla pozměněna tak, aby bylo možné v budoucnu metro prodloužit až na letiště „Makedonia“. Metro mělo být zprovozněno v roce 2013, ale realizace pokulhává pro nedostatek finančních prostředků.
- **Tramvaj** - v roce 2004 se tramvaj po letech znovu vrátila do athénských ulic a její obliba postupně roste. Dlouhodobý plán TRAM S.A. předpokládá prodloužení tramvajové dopravy jak do jižních předměstí, tak do čtvrtí sousedících s Pirejským přístavem. Nově se zvažuje i o rozšíření tramvajové dopravy v centru města. Po dokončení nových úseků by se délka tramvajové sítě měla prodloužit ze stávajících 25 na 50 km, po nichž by se mělo pohybovat 100 souprav a počet pasažérů by se z dnešních 65 tis. zvýšil na 200 tis. denně. Kromě Athén se již řadu let zvažuje zavedení tramvajové dopravy také v městech Patra, Ioannina a Volos. Místní orgány konzultují záměr s TRAM S.A. Stávající omezené finanční prostředky oddalují realizaci těchto záměrů.

Užitečné kontakty:

- [Attiko Metro S.A.](#)
- [TRAM S.A.](#)
- [Athénská městská kolejová doprava](#)
- [Association of Greek Contracting Companies \(SATE\)](#)

Ekologická infrastruktura

V Řecku je značný prostor pro rozvoj ekologické infrastruktury. V příštích letech lze očekávat investice v hodnotě zhruba 3 mld. EUR do zpracování pevného odpadu (městského i průmyslového), kde je Řecko nuceno k radikálnímu řešení tohoto palčivého problému jak z obav před hrozícími sankcemi EK tak pod tlakem omezené kapacity stávajících městských skládek zejména ve velkých městech. Diskuse se

zatím vedou o mixu technologií, který bude použit (ano recyklaci a kompostování, spory o spalování) i o umístění jednotlivých závodů, proti kterým v řadě případů protestují místní komunity. Posílena bude recyklace odpadu na 4 složky (doposud jen třídění u zdroje na směsný odpad a obaly). Značný potenciál má zpracování recyklovaného materiálu, rekultivace starých a výstavba nových moderních skládek.

Zvažuje se výstavba „zelených průmyslových zón“ na řeckých ostrovech (včetně zařízení na odsolování mořské vody). Očekává se tedy posílení projektů orientovaných na zlepšení hospodaření s vodami, zejména na čištění odpadních vod.

Ve všech případech se jedná o akutní problémy, které musí být řešeny. Chybí však prostředky na veřejné investice, a proto se bude opět jednat hlavně o projekty realizované formou PPP.

Užitečné kontakty:

- [Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn](#)
- [Hellenic Solid Waste Management Association](#)
- [SEVIAN – Svaz řeckých průmyslových podniků z oblastí recyklace a energetického využití odpadu](#)
- [InvestInGreece Agency – informace o odpadovém hospodářství](#)

Zemědělství

Význam zemědělství, které patřilo k pilířům řecké ekonomiky, v posledních dvaceti letech klesal v důsledku přesunu obyvatel z vesnic do měst. Hluboká hospodářská krize má však na rozvoj zemědělské výroby pozitivní dopad. Lze očekávat, že návrat pracovních sil do zemědělství, motivovaný mimo jiné i výhodným pronájmem státní zemědělské půdy (50 EUR/ha) a zvýšením poptávky po domácích zemědělských produktech, bude v příštích letech pokračovat, což může otevřít prostor zejména pro malé a střední zemědělské stroje. České zemědělské technologie mají v Řecku tradičně dobré jméno (např. traktory ZETOR).

Užitečné kontakty:

- [Ministerstvo pro zemědělský rozvoj a potraviny](#)
- [Pan-Hellenic Confederation of Unions of Agricultural Co-operatives \(PASEGES\)](#)

Spotřební zboží

Tradiční spotřební zboží z ČR, jako je například sklo a porcelán, je postupně vytlačováno z řeckého trhu silnou konkurencí levného užitkového zboží (nezávisle na jeho značce vyráběného hlavně v Číně). Objevují se však nové komodity jako jsou například kamna a kotle na dřevo či biopaliva, po kterých je vzhledem k rostoucí ceně topné nafty a elektrické energie zvýšená poptávka.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Dovoz z Řecka

- PHIL. MORRIS ČR a.s.
- KAUFAND ČR v.o.s.
- ALFUN s.r.o.
- LIDL ČR v.o.s.
- CEBALSON s.r.o.
- IBG Praha s.r.o.
- GASTON s.r.o.
- MORAVIA CANS
- MAXXIUM CZECH s.r.o.

- GLAXOSMITHKLINE s.r.o.
- ČEROZFRUCHT s.r.o.
- PENNY MARKET

Vývoz do Řecka

- MITAS a.s.
- ŠKODA AUTA a.s.
- VARTA AUTOBATERIE s.r.o.
- IVAX PHARMACEUTICALS
- SCHOTT ČR s.r.o.
- SILON s.r.o.
- JIP-PAPÍRNY VĚTRNÍ a.s.
- LINDE FRIGERA s.r.o.
- PANASONIC AVC s.r.o.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

V průběhu r. 2012 reagoval OEÚ ZÚ Athény na 42 poptávek řecké strany po českém zboží. Tyto poptávky byly řešeny ve spolupráci s agenturou na podporu exportu CzechTrade. Kromě toho byla registrována řada podružnějších poptávek. Co do struktury poptávek převládají již druhý rok poptávky na kamna a kotle využívající jako palivo dřevo a dřevěné pelety, po těchto peletách a linkách na jejich výrobu, dále dřevo jako takové (opracované i nikoli) a také po některých potravinách.

Pozn.: Přibližně stejný rozsah tvoří nabídky řeckých výrobků nebo služeb do ČR, které však nejsou prioritním zájmem ZÚ.

Z české strany ZÚ obdržel v r. 2012 zhruba 25 podnětů k uplatnění českých výrobků nebo služeb na řeckém trhu. Zájem z české strany byl menší, než v uplynulých letech, což je pochopitelné vzhledem k celkovému klimatu nejistoty, které panovalo.

Lze tedy konstatovat, že zájem z řecké strany o české výrobky značně převládá nad českou iniciativou prosadit se na řeckém trhu.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

Řecku není poskytována rozvojová pomoc.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Vzájemný obchod službami (v mil. CZK)			
2012	Příjmy	Výdaje	Saldo
Služby celkem	1 745,2	2 790,4	-1 045,2
cestovní ruch	1 386,0	2 144,2	-759,2
doprava	252,9	235,7	17,2

ostatní služby	107,3	410,6	-303,2
----------------	-------	-------	--------

Zdroj: ČNB-Zprávy o vývoji platební bilance

V oblasti dopravy Řecko postupně liberalizuje kabotáž, jejíž příslušný legislativní rámec byl schválen začátkem r. 2012. Problémem českých dopravců zůstává zajištění nákladu na zpáteční cestu.

V oblasti obchodu službami je jednoznačně dominantní oboustranný cestovní ruch, jehož podíl osciluje okolo 80 %.

Vzájemná bilance v cestovním ruchu		(v mil. CZK)			
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Výdaje na cestovní ruch	2 318,8	3 565,9	2 326,6	1 984,6	2 144,2
Příjmy z cestovního ruchu	596,0	1 159,4	1 346,1	1 373,9	1 386,0
Saldo	- 1 722,8	-2 406,5	-980,5	-610,7	-759,2

Zdroj: ČNB-Zprávy o vývoji platební bilance

Vývoj počtu řeckých turistů v ČR					
Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počet příjezdů	61 795	74 737	66 648	51 684	44 261
Počet noclehů	191 656	228 943	202 184	159 803	129 729

Zdroj: CzechTourism

Turisté z Řecka se na celkovém počtu návštěvníků ČR podílejí zhruba 1 %. Od roku 2009 však jejich počet prudce klesá jak v důsledku hospodářské krize, tak i díky skutečnosti, že odpadla nízkonákladová letecká společnost SkyEurope a ČSA nejdříve ukončily svůj program zlevněných letů a následně od 1.4.2012 přímé letecké spojení. V Řecku není od r. 2012 zastoupena ani agentura CzechTourism.

Vývoj počtu českých turistů v Řecku

V roce 2012 navštívilo Řecko 289 tis. turistů z ČR (tj. zhruba 1,8 % celku), což reprezentovalo meziroční pokles 6,5 %.

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Řecká asociace turistických kanceláří (SETE)

Pozn.: /* Údaje za r. 2011 nejsou k dispozici.

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Řecko jako ČS EU neuplatňuje vůči občanům EU žádné restrikce. Pokud se tedy občan/-ka ČR rozhodne v Řecku k dlouhodobému pobytu a práci, doporučuje se požádat o vystavení tzv. povolení k pobytu pro občany EU (řecký název dokladu: Adeia Diamonis Politi Kratous Melous tis Evropaikis Enosis). Toto povolení vystavuje příslušná řecká cizinecká policie dle místa pobytu. Na základě tohoto povolení lze volně pracovat a požívat stejných práv a povinností, jako kterýkoliv řecký občan.

K vystavení uvedeného povolení je zapotřebí:

- platný doklad totožnosti
- 3 fotografie
- zdravotní pojištění
- potvrzení o ubytování
- pracovní smlouva

Zdravotní pojištění je nutno řešit s příslušnou pojišťovnou v ČR, popř. obrátit se na řecký Úřad sociálního pojištění (řecká zkratka [I.K.A.](#)), který je od r. 2011 začleněn do tzv. Jednotného systému poskytování zdravotnických služeb (řecká zkratka E.O.P.Y.Y.).

Pod dojmem stále se zhoršující ekonomické situace a doprovázené nárůstem nezaměstnanosti nepředpokládáme, že kromě sezónních výpomocí především v turistice a pohostinství lze v současnosti nalézt v Řecku dobré zaměstnání. Další závažnou překážkou je dostatečná znalost řeckého jazyka.

V případě komplikací a problémů způsobených nesprávnou aplikací evropského práva ze strany správních orgánů (např. při problémech se získáním evropských formulářů E301) kontaktujte SOLVIT - Systém řešení problémů na vnitřním trhu EU.

Bližší informace naleznete na stránce [Ministerstva průmyslu a obchodu ČR](#).

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Obchod podle oficiálních údajů tvoří zhruba 13 % HDP i pracovního potenciálu Řecka. I když přibýly velké obchodní podniky a řetězce, hlavní místo v obchodě nadále zaujímají drobné, často rodinné podniky. Je příznačné, že 90 % všech maloobchodních podniků zaměstnává méně než 5 osob. Právě tyto podniky jsou nejvíce zasaženy probíhající hospodářskou krizí.

Z roztržitosti obchodní sítě vyplývají relativně malé možnosti přímých obchodních vazeb. Zahraniční dodavatelé jsou nuceni využívat služeb obchodních zástupců, výhradních dovozců, event. si zřizovat vlastní reprezentace či filiálky.

Nejúčinnější je prodej cestou místního zástupce či výhradního dovozce. Volba do jisté míry závisí na povaze zboží. Nejčastější je výhradní zastoupení pro celé Řecko s tím, že zástupce sídlí v Athénách a zprostředkovává i veřejné dodávky. Výhodné je, když má filiálku pro severní Řecko se sídlem v Soluní. Žádoucí je samostatné zastoupení či pobočka pro Krétu a Jižní Sporady. V každém případě se doporučuje navázání osobního kontaktu a jeho udržování (cesty do Řecka a zvaní partnerů do ČR). Přestože to zvyšuje náklady, praxe ukazuje, že bez vybudování osobního pouta nelze na řeckém trhu uspět. Nedoporučuje se přes zástupce v Řecku souběžně zpracovávat také Kypr.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Při zaměstnávání místních pracovníků je v zemi výhodou velká komunita tzv. „Čecho-Řeků“, tedy Řeků, kteří po řecké občanské válce žili nebo se narodili v tehdejší Československu (celkem cca 12 tisíc osob), mluví česky a mají k České republice osobní vazby.

Při zaměstnávání místních pracovníků je nutno dodržet řecké pracovní právo, které v důsledku požadavků věřitelské Trojky doznalo podstatné změny a některá ustanovení jsou ve finalizaci. Za dané situace je proto důležité sledovat poslední stav. Při výpovědi (pokud se nejedná o porušení pracovní disciplíny) se vyplácí odstupné v závislosti na délce zaměstnání. Zaměstnanci jsou povinně pojištěni u tzv. Ústavu sociálního pojištění (řecká zkratka I.K.A.). Povinný měsíční odvod činí aktuálně 43,96 % hrubého platu a ze zákona se na něm podílí zaměstnavatel (27,46 %) i zaměstnanec (16,5 %). Tyto předpisy podléhají častým změnám, lze proto doporučit jejich ověření před uzavíráním pracovních smluv u [IKA](#) či na Inspektorátu práce v místě působení. Některé základní informace jsou k dispozici v angličtině také na stránkách řecké Organizace pro zaměstnanost pracovního potenciálu ([OAED](#)). V řečtině jsou pracovní právní předpisy k dispozici na stránkách Informačního centra Všeobecné konfederace řeckých pracujících ([GSEE](#)) a na portálu Center pro službu občanům ([KEP](#)).

V zemi je velký počet pracovníků ze třetích zemí. Jejich zaměstnávání je však mnohem komplikovanější, přestože musí být vybaveni povolením k pobytu a práci.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Z rozsáhlé sítě reprezentantů českých subjektů nezůstal na řeckém trhu po zrušení zastoupení ČSA žádný.

Pro podnikání na řeckém trhu lze zvolit jednu z následujících možností:

Podnikání s plnou přítomností v Řecku

- Akciová společnost – řecká zkratka A.E., registrována na spádové obchodní a průmyslové komoře, v rejstříku akciových společností na ministerstvu pro rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictvo a u příslušného finančního úřadu; minimální kapitál činí 60 000 EUR.
- Společnost s rušením omezeným – řecká zkratka E.P.E., registrována na spádové obchodní a průmyslové komoře, na příslušném soudu první instance a u příslušného finančního úřadu; minimální kapitál činí 4 500 EUR.
- Veřejná obchodní společnost – řecká zkratka O.E a E.E., registrována na spádové obchodní a průmyslové komoře, na příslušném soude první instance a u příslušného finančního úřadu.

Podnikání s částečnou přítomností v Řecku

- Založení pobočky, zapsané na ministerstvu pro regionální rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictvo a u příslušného finančního úřadu; bez požadovaného min. kapitálu.
- Zřízení stálého smluvního zastoupení, registrováno pouze u finančního úřadu.
- Joint Venture

Podnikání bez přítomnosti v Řecku

- Smlouva s prodejním agentem (na účet čs. subjektu, za provizi, v Řecku naprosto obvyklá forma).
- Smlouva s distributorem (jedná na svůj účet).
- VAT agent.

Pro získání oprávnění k podnikání platí následující postup:

- zajistit sídlo podniku (v dalším řízení je třeba mít k dispozici dokumenty, prokazující vlastnictví či nájemní nebo jiný obdobný vztah);
- obdržet souhlas s usazením od místně příslušného místního úřadu;
- zaregistrovat podnik u místně příslušného finančního úřadu a získat daňové číslo (řecká zkratka AFM);
- obdržet licenci, jedná-li se o podnikání v následujících oblastech:
  - zprostředkovávání obchodu zahraničním firmám
  - průmysl, laboratoře, výroby
  - obchod léčiv
  - obchod se zbraněmi municí a výbušninami
  - cestovní kanceláře
  - obchod s optikou
  - provozování restaurací, barů a kaváren
  - vývoz
- zaregistrovat se na místně příslušné obchodní a průmyslové komoře.

Při obchodních a průmyslových komorách, které fungují na okresní úrovni, byly zřízeny kanceláře, které fungují jako one-stop-shop pro zřizování podniků. U těchto kanceláří lze získat nejen veškeré informace, ale i nezbytnou asistenci. Seznam komor s kontakty (v angličtině) je k dispozici na portálu Union of Hellenic Chambers – www.uhc.gr, konkrétně <http://www.uhc.gr/newsite/english/catalog.pdf>.

V Řecku působí agentura na podporu PZI InvestInGreece Agency, která napomáhá zahraničním investorům překonávat překážky cizího prostředí. Pracovníci InvestInGreece poskytují informace o podnikatelském prostředí a legislativě Řecka, mohou napomoci při zakládání společností na území Řecka apod. Část služeb je placených. Agentura se zaměřuje zejména na významnější investice. Základní

informace jsou k dispozici na internetové stránce agentury, která je dostupná [v anglické i německé jazykové verzi](#).

Zdrojem informací o zřizování podniků, podnikání a investiční činnosti v Řecku jsou publikace (Business Guides) zpracované agenturou InvestInGreece (např. ve spolupráci s řeckou pobočkou KPMG), které jsou k dispozici v [angličtině ve formátu pdf](#).

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Řekové kladou větší důraz než Středoevropané na image výrobku. Bez chytrého marketingu (nutno počítat s touto investicí při vstupu na řecký trh), který pokud možno dodá punc exkluzivity, lze na řeckém trhu jen těžko uspět (i když v posledních letech začíná hrát větší roli i cena výrobku).

Nejrozšířenější formou propagace je televizní reklama a dále distribuce propagačních letáků a inzeráty. Rok od roku roste význam využití internetu pro reklamu, který je však vhodný pouze pro některé cílové skupiny (mladší lidé, lidé s vyšším standardem).

Propagační materiál, katalogy, kalendáře dovážené ve větším množství podléhají dani z přidané hodnoty (aplikuje se snížená sazba: 13 %).

Dárky, jako malé zásilky neobchodního charakteru, nepodléhají zdanění, jestliže jejich hodnota nepřesahuje 45 eur.

Vzorky bez skutečné obchodní ceny a ty, které jsou v souladu s mezinárodními úmluvami takto označeny, lze dovážet bez platby VAT.

Pro reklamu a inzerci zaměřenou na odbornou obchodní a ekonomickou veřejnost lze doporučit ekonomický tisk, kde lze zveřejňovat inzerci i v angličtině. K nejčtenějším deníkům tohoto typu patří ekonomické EXPRES a NAFTEMPORIKI. Z politicko-ekonomického tisku patří k nejprodávanějším KATHIMERINI, TO VIMA, TA NEA a ETHNOS. Z anglického tisku patří k nejčtenějším týdeník anglické vydání deníku KATHIMERINI. Existuje také celá řada odborných časopisů.

Kontakty:

EXPRES

E-mail reklamy: sales@express.gr, advertise@express.gr

NAFTEMPORIKI

E-mail reklamy: marketing@naftemporiki.gr

KATHIMERINI

[Anglické vydání](#)

E-mail reklamy: emporiko@kathimerini.gr

sales@kathimerini.gr (online reklama)

mikres.aggelies@kathimerini.gr (inzerce)

TO VIMA

ail reklamy: abitsikas@dolnet.gr

TA NEA

E-mail reklamy: abithas@dolnet.gr

ETHNOS

E-mail reklamy: advertising@pegasusinteractive.gr

V zemi je dostatek informačních zdrojů různé kvality pro vytváření marketingových studií. Marketingem se zabývá řada marketingových organizací včetně etablovaných světových konzultačních kanceláří. K nejkvalitnějším patří agentura [ICAP Group](#).

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Obchodní právo a předpisy týkající se obchodních operací odpovídají francouzskému právu. Řecko postupně harmonizuje své právo s právem Evropské unie, proces však v některých případech probíhá pomalu, mnohdy pouze formálně. V předpisech dochází k častým změnám, zejména v hospodářské oblasti, úpravy je proto nutné soustavně sledovat. Řecko přistoupilo k Newyorské úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z 10. června 1958 (ČR přistoupila k úmluvě vyhláškou MZV č. 74/1959 Sb.). Z toho vyplývá, že zahraniční rozhodčí nálezy (včetně českých) jsou v Řecku vykonatelné za podmínek uvedených v úmluvě.

Jinak při sporech, kdy dlužník je řeckou společností a je tedy obvyklé zahájit řízení před příslušným řeckým soudem je třeba počítat se spíše nízkou efektivitou řeckého soudního systému a se zvýšenými náklady za řecké advokátní kanceláře.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

V tendrech se nevyžaduje účast řeckého agenta či jiného subjektu. Nicméně lze jeho účast doporučit zejména s ohledem na znalost řeckého jazyka, která je pro účast v tendrovém řízení nezbytná, a samozřejmě s ohledem na znalost místních podmínek a kontakty. I když podmínka alespoň 30 % podílu řeckých subdodávek v tendrových nabídkách byla pod tlakem EU od 1.1.1998 oficiálně zrušena, doporučuje se v rámci možností pokračovat v tomto trendu, protože často může pronikání na řecký trh výrazně ulehčit. Podmínkou tendrů je často také zajištění servisních služeb, kde opět účast agenta hraje významnou roli.

Vzhledem k tomu, že Řecko je členem EU, je jeho legislativa do značné míry harmonizována s legislativou EU. Základní je Směrnice 93/38 a její novela 98/4. Velké tendry jsou zveřejňovány v oficiálním deníku EU a v elektronické formě by se měly objevovat na adrese: www.simap.eu.int.

Povinný centrální zdroj (popř. internetová stránka) pro uveřejňování tendrů neexistuje, jelikož vypisovatelem tendrů je velké množství státních institucí a státních podniků.

Zakázky celonárodního významu vypisují jednotlivá resortní ministerstva, např.:

- ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn – velké ekologické a energetické projekty,
- ministerstvo infrastruktury, dopravy a sítí - rozsáhlé stavební projekty národního významu jako jsou silniční koridory a dálnice, mosty, ekologické projekty, zakázky pro civilní letectvo,
- ministerstvo obrany
- ministerstvo pro regionální rozvoj a konkurenceschopnost - ředitelství státního zásobování vypisuje pro jednotlivé orgány veřejné správy tendry v souladu s ročním Programem státního zásobování.

Řecká vláda v anglickém jazyce: www.primeminister.gov.gr/english/government/

Menší zakázky vypisují příslušné veřejné orgány a organizace, např.:

- železnice – organizace OSE S.A. a její dceřinka ERGOSE, veškeré železniční projekty a materiál včetně vozového parku:
www.ose.grwww.ergose.gr/ergosesite/main.asp?CONTAINERID=1&LANGUAGE=2&REFCI=0
- metro – Attiko Metro S.A., veškeré zakázky související s provozem a rozšiřováním tratí athénskému a soluňskému metru: www.ametro.gr/page/default.asp?id=4&la=2

- městská hromadná doprava – organizace OASA, OASTh, EthEL, ILPAP, TRAM provozující v Athénách a Soluni autobusy nebo trolejbusy: www.oasa.gr/?id=ind3ex&lang=en (obsahuje linky na weby všech organizací MHD)
- elektřina – Power Public Corporation S.A. (DEI) – výstavba nových veřejných elektráren, inovace a zakázky pro stávající elektrárny, projekty rozvodné sítě atd. – www.dei.gr
- zdravotnictví - jednotlivé státní nemocnice (doporučujeme jejich tendrům se vyhýbat z důvodu chronicky špatné platební morálky!)

Veřejných soutěží se mohou zúčastnit domácí i zahraniční subjekty přímo nebo prostřednictvím agenta. Rada tendrů již v úvodu či předběžném oznámení v tisku avizuje, že je určena pouze pro země EU. U složitějších investičních celků lze agenta výrazně doporučit. Doložka o výrobci dodávaného zboží je modifikována zadavatelem tendru a je specifikována v tendrových dokumentech. Poplatky za většinu tendrových dokumentů jsou relativně nízké i u velkých tendrů infrastruktury (cca 1 až 2 tis. Kč). Většina tendrových dokumentů na zakázky menšího objemu (zvláště u DEI) je bezplatná, ne vždy je však k dispozici v anglickém překladu.

Pokud jsou tendrové dokumenty dostupné pouze v řečtině, bývá z cenového hlediska výhodnější zajistit překlad v ČR. Podávané nabídky (často s požadovaným bid bondem a performance bondem či bankovní zárukou) musí být zpravidla v řečtině. Pouze technické údaje a výkresy lze obvykle předkládat v angličtině. Veškeré cizojazyčné doklady musí doprovázet jejich oficiální překlad do řečtiny.

Nabídková cena musí být v evropské měně (EUR). Cenová nabídka a technická nabídka musí být přiložena v separátních zalepených (nejlépe zapečetěných) obálkách.

Tendrová hodnotitelská komise postupuje od formálních náležitostí (včasnost, úplnost, jazyk nabídky, posouzení dostatečnosti bankovních garancí apod.) k věcným. Po vyloučení nabídek s formálními závadami (tyto nesmí být již rozlepovány!) komise otevře technické nabídky a opět vyloučí nevyhovující kandidáty, jejichž nabídky rovněž nesmí dál otevírat. Nakonec komise otevře cenové nabídky. V případě, že je tendr z nejrůznějších důvodů zrušen, není obsah neotevřených obálek odtajněn a nabídka může být zopakována nebo pozměněna podle odtajněných nabídek konkurentů, pro které je tato skutečnost v dalším kole tendru značným handicapem. Rozhodovací proces je bedlivě sledován konkurenty a v případě podezření z neprůhlednosti v rozhodovacím procesu je možné podat protest. Tento řeší v případě velkých zakázek speciální tzv. "meziresortní komise" složená z odborně příslušných subjektů (ministerstev a pod.) a zástupců politických stran zastoupených v parlamentu. Rozklad postupu tendrové výběrové komise často výrazně posouvá realizaci tendrovaných projektů, ale je objektivizujícím prvkem. Po výběru vítězného subjektu tento do 10 dní od vyzvání musí podepsat kontrakt v intencích své nabídky a také předložit performance bond obvykle v hodnotě 10 % nabízené ceny bez DPH (řecká zkratka FPA). Pokud rozdíl v nabídce přesahuje hranici předem stanovenou pro všechny projekty téže kategorie, zvyšuje se povinná garance na provedení projektu z 5 až na 35 procent celkového rozpočtu, zdvojnásobuje se penalizace za nedodržení časového harmonogramu a zjednodušuje se postup při změně investora včetně případného propadnutí garance ve prospěch státu.

Oblast veřejných soutěží (legislativní rámec) a řešení sporů při nich vznikajících je řízena úřadem pro veřejné zakázky při ministerstvo pro regionální rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictví (gen.sekretariát obchodu). Tento úřad není dostatečně personálně vybaven a jeho činnost je proto podstatně omezena.

Bohužel je nutno konstatovat, že netransparentní výběrová řízení nejsou výjimkou. V okamžiku vyhlášení výběrového řízení již často bývá interně rozhodnuto o vítězi. Pro úspěch je proto bezpodmínečně nutný schopný zástupce/lobbyista. Vláda přijímá opatření orientovaná na posílení transparentnosti a omezení korupce ve veřejné správě, která je rovněž předmětem kritiky ze strany EK. Ta jako jeden z prioritních cílů působení Task Force je prosadit hlubokou reformu jak právního prostředí, tak vlastní implementace této agendy.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Vzhledem ke skutečnosti, že Řecko je členem EU, je obchodování s touto zemí standardizováno. Ve smluvních vztazích nelze doporučit přijímání řeckého práva za právo rozhodující pro řešení sporů. Více než obecně platí zásada ověřování bonity obchodního partnera resp. jeho firmy.

V současné době probíhají rozsáhlé strukturální reformy státní zaměřené na státní správu, daňový systém, veřejné zdravotnictví, justici aj., které mají výrazné dopady na úpravu investičního a podnikatelského prostředí. Tyto reformy jsou v různém stadiu přípravy a realizace, a proto je třeba se seznámit s konkrétním stavem.

Omezující je skutečnost, že v Řecku doposud neexistuje veřejně přístupný obchodní rejstřík. Obchodní rejstříky jsou vedeny při jednotlivých obchodních komorách, rozsah informací, které komory poskytují je však omezený a nevyplývá z něj například, zda je podnik v bankrotu.

Obchodně ekonomický úsek registroval v minulosti zejména problémy, které vznikly českým dopravcům (neplacení objednavatelem dopravy). Mimo to registrujeme poměrně obvyklé problémy s neplatiči za odebrané zboží.

Jak prověřit základní informace o řeckých partnerech?

Pro spolupráci s řeckými partnery je pořekadlo „důvěřuj, ale prověřuj!“ bezpodmínečným předpokladem úspěchu. Vzhledem k tomu, že všeobecně dostupný obchodní rejstřík v Řecku neexistuje, doporučujeme pro prověření, zda firma skutečně existuje a zda uvedla platné údaje, následující:

- u větších kontraktů nešetřete náklady na návštěvu partnera v jeho sídle;
- požadujte výpis z rejstříku místně příslušné obchodní a průmyslové komory, kde musí být každá firma povinně registrována;
- požadujte předložení průkazu totožnosti fyzické osoby, se kterou budete ve finančním kontaktu či na jejíž účet budete poukazovat platby (event. vyžadujte úředně ověřenou kopii);
- zvláštní pozornost doporučujeme věnovat IČO (řecky A.F.M.) a spádovému finančnímu úřadu (řecky D.O.Y.); IČO lze prověřit v evropském systému VIES : <http://www.vies.cz/vies-cz-overovani-registrace-k-DPH.htm> nebo na stránce řeckého ministerstva financí: http://www.gsis.gr/on_line_ypiresies/epixiriseis/validate.html;
- nespolehejte na elektronickou komunikaci, ale objednávky, smlouvy apod. vyžadujte i písemně.

Prověření solventnosti partnera a ověření, zda není v konkurzu, zatím bez pomoci právníka či placené agentury v podstatě není možné. V této souvislosti je užitečné vyžadovat:

- zřizovací smlouvu, kde je uveden jednatel společnosti, a přehled veškerých změn registrovaných v rejstříku obchodních společností – tyto informace vydává na počkání okresní soud 1. stupně (řecky Protodikeio);
- soudní potvrzení, že firma není v insolvenčním či konkurzním řízení (řecky Pistopiitiko Mi Ptochevseos a Pistopiitiko Mi Anangastikis Diacheiriseos);
- výpis z bankovního registru dlužníků (tzv. Systém Teiresias);
- je-li to nezbytné, lze požadovat také výpis z katastru nemovitostí, který dokládá nemovitý majetek společnosti spolu s dokladem o právech na tyto nemovitosti (řecky Pistopiitiko Varon).

Kontakty na registrační oddělení největších řeckých obchodních a průmyslových komor:

Athens Chamber of Commerce and Industry – www.acci.gr, info@acci.gr

Registrační odd.: tel: (0030) 210 3632267, fax: 210 3628352

Piraeus Chamber of Commerce and Industry – www.pcci.gr, evep@pcci.gr

Registrační odd.: tel: (0030) 210 4177241 až 5, 210 4134793, fax: 210 4178680

Thessaloniki Chamber of Commerce and Industry – www.ebeth.gr, root@ebeth.gr

Registrační odd.: tel: (0030) 2310 370150 – 1, fax: 2310 370166.

Seznam komor s kontakty (v angličtině) je k dispozici na portálu **Union of Hellenic Chambers** – <http://www.uhc.gr/newsite/english/catalog.pdf>

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Otázky duševního vlastnictví jako je jeho registrace, ochrana a uznání řeší **Hellenic Society for the Protection of Intellectual Property (AEPI)** založená v roce 1930. Kompletní informace jsou k dispozici na [webové stránce organizace](#).

Kontakty

Práva autorů a jejich příbuzných zastupuje v Řecku i v zahraničí [Hellenic Copyright Organization](#), která je v této oblasti jediným kompetentním orgánem. Hájí práva autorů všech originálních duševních produktů majících konkrétní podobu jako jsou písně, knihy, programy atd., aniž by bylo třeba nejprve autorství zaregistrovat, jak je tomu u vynálezů či obchodních značek. Problémem a předmětem soudních sporů je tedy ve většině případů prokázání autorství.

Ochranu duševního vlastnictví upravuje zákon 2121/1993 v podobě po jeho poslední novele z r.2002 (dostupný i v anglické verzi).

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Obecně platí následující pravidla. S ohledem na hospodářskou krizi a těžkou situaci většiny podnikatelských subjektů, podkapitalizací bankovního sektoru je v současné době obvyklé, že zahraniční dodavatelské firmy vyžadují výlučně plat předem i u dlouhodobého a ověřeného obchodního spojení. I akreditiv je považován za nedostatečný.

Za obvyklých podmínek trvejte při převodu finanční částky na složení bankovní jistiny, která bude vyplacena až po uskutečnění finanční transakce. U velkých částek máte právo požadovat záruky ve formě soudního zastavení práv na nemovitý majetek (náklady 500 až 1.000 eur dle výše částky).

Platby předem jsou využívány především při drobných zásilkách a u určitých strojů a surovin (do 50 % účetní hodnoty, max. šest měsíců). Nejspolehlivější je pochopitelně neodvolatelný a potvrzený dokumentární akreditiv, který se však těžko prosazuje zejména u menších zásilek vzhledem k vysokým akreditivním nákladům. Výjimečně se používá akreditiv s odloženou splatností. Platební podmínky D/P (dokumenty proti placení) lze použít u osvědčených zákazníků, protože existuje riziko z nepřevzetí zásilky. Vývozce by tudíž měl předem získat informace o bonitě a podnikatelské morálce dovozce. Častá je také kombinace akreditivu s dokumentárním inkasem - např. menší část hodnoty zboží je placena akreditivem, zbytek proti dokumentům. Podmínka D/A (dokumenty proti akceptu), neboli směnečný akcept, je možná do tří měsíců. Protože je však riziko z nepřevzetí a neplacení, je třeba exportní úvěr pojistit. Dodávka na úvěr není obvyklá a je riskantní. Minimálně je třeba požádat o neodvolatelný příslib platby (Promissory Letter) nebo o vlastní směnku.

Platbu úroků zahraničním dodavatelům je třeba sjednat v kupní smlouvě, ale dovozce si musí vyžádat povolení. Úroková sazba nesmí být vyšší než platná diskontní sazba Řecké centrální banky plus max. 4 %. Pro měny kótované v LIBOR platí sazba LIBOR plus max. 3 %. Totéž platí i pro stanovení výše úroků z prodlení.

Při dodávkách investičních celků je třeba počítat se střednědobými až dlouhodobými úvěry.

Platební morálku lze hodnotit na poměry EU jako podprůměrnou, zejména z časového hlediska. OEÚ velvyslanectví zaregistroval v loňském roce několik případů neplacení objednaného zboží či služeb různými řeckými zákazníky. Doporučujeme českým firmám o této skutečnosti informovat co nejdříve Řecké velvyslanectví v Praze a požádat ho o intervenci.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

K nejvýznamnějším mezinárodním veletrhům patří

- Mezinárodní veletrh zemědělské techniky AGROTICA (každý sudý rok, 24. ročník 1.-5.2.2012, 25. ročník v r. 2014), místo konání: výstaviště HELEXPO, Soluň; pořadatel: HELEXPO - www.helexpo.gr
- Mezinárodní potravinářský veletrh IFDEX – The International Food and Drink Exhibition (26. ročník 7.-10.2.2014), www.ifdex.gr, místo konání: výstaviště METROPOLITAN EXPO, Athény; pořadatel: MACK.BROOKS.HELLAS – www.mackbrooks.com
- Mezinárodní veletrh hotelového vybavení a vybavení pro podniky veřejného stravování HO.RE.CA. – HOtel•REstaurant•CAfe (9. ročník 7.-10.2.2014), www.horecaexpo.gr, místo konání: výstaviště METROPOLITAN EXPO, Athény; pořadatel: Forum S.A. – www.forumsa.gr
- Nový mezinárodní potravinářský veletrh INFOOD (1. ročník 18.-20.10.2013), místo konání: výstaviště MEC, Athény; pořadatel: LEADEREXPO - www.leaderexpo.gr

V poslední době roste počet veletrhů s ekologickou tematikou (hospodaření s vodami, nakládání s odpady, zelené energie apod.). K nejvýznamnějším patří:

- Mezinárodní veletrh energetických EnergyTech (6. ročník 20.-23.2.2014), místo konání: výstaviště HELEXPO, Soluň; pořadatel: HELEXPO - www.helexpo.gr
- Mezinárodní veletrh ECOTEC - Environmental Technologies & Photovoltaic Systems (7. ročník duben 2014), www.ecotec.gr, místo konání: výstaviště METROPOLITAN EXPO, Athény; pořadatel: T EXPO S.A. – www.texpo.gr
- Mezinárodní veletrh ENERGY -PHOTOVOLTAIC (8. ročník 3.-6.10.2013), místo konání: výstaviště METROPOLITAN EXPO, Athény; pořadatel: LEADEREXPO - www.leaderexpo.gr

V oblasti cestovního ruchu je nejvýznamnější turistický veletrh PHILOXENIA (29. ročník 21.-24.11.2013), místo konání: výstaviště HELEXPO, Soluň; pořadatel: HELEXPO - www.helexpo.gr

Program výstav a veletrhů, které se konají v Řecku, najdete na webových stránkách Velvyslanectví ČR v Athénách:

www.mzv.cz/athens/cz/obchod_a_ekonomika/vystavy_a_veletrhy_v_recku_1/index_1.html

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Omezení

Přes snahu o vytváření příznivých podmínek pro příliv zahraničního kapitálu není Řecko stále pro zahraniční investory dostatečně atraktivní. Legislativní rámec patří mezi výrazné překážky, avšak na základě podmínek Memoranda o poskytnutí záchranného úvěru vláda pracuje na výrazných změnách investičního prostředí. Převážná většina odvětví je otevřena cizímu kapitálu s možností 100 % podílu domácího a zahraničního soukromého kapitálu v jednotlivých společnostech (mimo obranu, aerolinie, částečně energetiku, municipální a komunální podniky), avšak regulační rámec buď chybí, anebo je v přípravě. Problémem zůstává byrokracie a poměrně složitý postup při zakládání podniků, platný i pro řecké subjekty. Zlepšení podnikatelského a investičního prostředí patří mezi hlavní priority EU, která poskytuje řeckým orgánům rozsáhlou expertízu, jež se má promítnout do ucelené řady legislativních změn.

Zásadním omezením podnikatelské činnosti je např. absence jednotného a veřejně dostupného obchodního rejstříku. Od dubna 2011 jsou v provozu lokální obchodní rejstříky spravované spádovými obchodními a průmyslovými komorami, všeobecný elektronický obchodní rejstřík však dosud chybí. Podniky jsou povinně registrovány u soudů 1. stupně a u spádových obchodních a průmyslových komor. Rejstřík akciových společností vede Ministerstvo pro regionální rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictví.

Vláda pracuje na zavedení centrálního registru nemovitostí – katastrální úřad v našem pojetí zatím neexistuje.

Podmínky vstupu cizího kapitálu i kapitálu z ČR lze celkově hodnotit jako průměrně příznivé.

Pobídky

Základním investičním zákonem je v Řecku zákon č.3299/2004 „Pobídky soukromých investic pro ekonomický rozvoj a vyrovnání úrovně regionů“ ve znění jeho novel zákony č. 3522/2006, 3752/2009, 3908/2011 a 4146/2013, označovaný v Řecku také jako „rozvojový“ či „investiční“ zákon.

Bližší informace o investičním zákoně, investičních pobídkách a podmínkách pro investiční činnost v Řecku lze získat prostřednictvím agentury na podporu investiční činnosti InvestInGreece Agency, která rovněž poskytuje pomoc a podporu potenciálním investorům.

Na stránce této agentury je rovněž k dispozici anglická verze platného investičního zákona:

4146/2013 "Creation of a Development Friendly Environment for Strategic and Private Investments"
– <http://www.investingreece.gov.gr/default.asp?pid=180&la=1>

Kontakt na agenturu InvestInGreece Agency:

3, Mitropoleos Str.
105 57 Athens
Tel.: (0030) 210 33 55 700
Fax: (0030) 210 32 42 079
E-mail: info@investingreece.gov.gr Web: www.investingreece.gov.gr

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice do Řecka

Bilance PZI do Řecka zaznamenala v r. 2012 čistý příliv v hodnotě 2,32 mld. eur (2011: odliv 453 mil. eur), když celkový příliv PZI do Řecka činil 2,29 mld. eur (2011: příliv 822 mil. eur), zatímco čisté řecké PZI v zahraničí činily 30 mil. eur (2011: odliv 1,27 mld. eur).

V oblasti portfoliových investic došlo v r. 2012 k dalšímu výraznému odlivu v bilanční hodnotě 100,5 mld. eur (2011: odliv 23,92 mld. eur), který byl vyvolán panikou okolo hrozícího bankrotu Řecka a neutěšenou situací na burze, když objem zahraničních portfoliových investic klesl o 41,82 mld. eur.

U ostatních investic (včetně úvěrů vládnímu sektoru) došlo v roce 2012 k přílivu v hodnotě 101,74 mld. eur (2011: 38,05 mld. eur), který odráží přijaté vládní úvěry v hodnotě 109,09 mld. eur (2011: 39,87 mld. eur).

Teritoriální struktura PZI

Největšími investory do Řecka jsou tradičně země EU, jejichž podíl na celkovém objemu PZI činí více než 90 % (2012: 98 %). V teritoriální struktuře řeckých PZI hrají významnou roli investice do zemí eurozóny a tradičně také investice do zemí Balkánu a Řecko si i nadále udržuje přední místo mezi zahraničními investory v Rumunsku, Bulharsku, MK/FYROM a Albánii. Významný je počet řeckých podniků, které v letech 2009–2012 přesunuly do těchto zemí své sídlo motivovány především výrazně nižším zdaněním a výrobními náklady (zhruba 1500 akciových společností a s.r.o.). Zvláště výrazná je na Balkáně přítomnost řeckých bank. Úvěrová krize a s ní spojená klesající likvidita však v řadě případů nutí banky stahovat své podíly do Řecka.

Teritoriální struktura PZI (v mil. €)	2008	2009	2010	2011/*	2012/*
EU-27	2 908	1 561	197	376	2 237
- z toho z eurozóny	3 043	1 601	530	224	2 065
Ostatní OECD	131	87	45	509	155
Balkán	1	0	3	-2	-3
Středoasijské republiky	-5	6	9	15	21
Ostatní	37	100	-4	-77	-118
Celkem	3 071	1 754	249	822	2 292

Zdroj: Výroční zpráva Řecké centrální banky

Pozn.: Údaje jsou zveřejňovány jen celoročně. /* předběžné údaje

Nejvýznamnější PZI do Řecka v r. 2012:

- Siemens SA Ilectrotechikon – navýšení akciového kapitálu o 114 mil. eur německým majoritním akcionářem
- Siemens Healthcare Diagnostics ABEE – navýšení akciového kapitálu o 43 mil. eur holandským majoritním akcionářem
- Pepsico-HBH ABE – navýšení akciového kapitálu o 47 mil. eur kyperskou TBG Cyprus Holding Ltd.
- RBS NV – navýšení akciového kapitálu o 213 mil. eur holandskou mateřskou společností
- PFITZER HELLAS SA – navýšení akciového kapitálu o 164 mil. eur lucemburskou mateřskou společností
- AB Vasilopoulos – navýšení akciového kapitálu o 150 mil. eur belgickou mateřskou společností Delhaize Le Lion
- Emporiki Bank – navýšení akciového kapitálu o 2 320 mil. eur francouzskou Credit Agricole
- Credite Agricole Life - navýšení akciového kapitálu o 70 mil. eur francouzskou Credit Agricole
- Emporiki Leasing SA - navýšení akciového kapitálu o 60 mil. eur francouzskou Credit Agricole Leasing&Factoring
- Abbott Laboratories Hella SA – navýšení akciového kapitálu o 30 mil. eur lucemburskou mateřskou společností Abbott Investment SPRL
- Abbvie Pharmaceuticals SA – navýšení akciového kapitálu o 25 mil. eur lucemburskou mateřskou společností Abbvie Investment SPRL
- Allianz Hellas – navýšení akciového kapitálu o 134 mil. eur německou mateřskou společností Allianz S.E.
- Geniki Bank – navýšení akciového kapitálu o 286 mil. eur francouzskou Societe Generale
- Millenium Bank - navýšení akciového kapitálu o 139 mil. eur portugalskou Banco Comercial Portugues
- Alico Life Insurance Co. – navýšení akciového kapitálu o 105 mil. eur americkou Metlife Alico
- Johnson&Johnson – navýšení akciového kapitálu o 175 mil. eur belgickou JC General Services CVBA
- Janssen-Cilag Pharmaceuticals - navýšení akciového kapitálu o 41 mil. eur belgickou JC General Services CVBA

V r. 2013:

- Emma Delta (CZ/GR) – odkup 33 % podílu v loterijní společnosti OPAP (652 mil. eur)

Zdroj: Finanční účet Řecké centrální banky

b) Investice řeckých subjektů v zahraničí

Teritoriální struktura řeckých PZI (v mil. €)	2008	2009	2010	2011/*	2012/*
EU-27	685	1 142	607	837	-418
- z toho z eurozóny	1 028	1 118	489	120	402
Ostatní OECD	620	18	542	324	218
Balkán	164	143	90	18	53

Středoasijské republiky	64	21	17	12	12
Ostatní	116	155	-80	84	105
Celkem	1 650	1 479	1 176	1 275	-30

Zdroj: Výroční zpráva Řecké centrální banky

Pozn.: Údaje jsou zveřejňovány jen celoročně. /* předběžné údaje

Nejvýznamnější řecké PZI do zahraničí v r. 2012:

- JUMBO SA – navýšení akciového kapitálu bulharské dceřinky o 70 mil. eur
- Emporiki Bank – navýšení akciového kapitálu kyperské dceřinky o 80 mil. eur
- Eurobank – navýšení akciového kapitálu kyperské dceřinky EFG New Property Holding o 72 mil. eur

V r. 2012 došlo k návratu 560 mil. eur z ukončených řeckých PZI, konkrétně 460 mil. eur z prodeje dceřinné pobočky řecké Eurobank v Polsku a 100 mil. eur z prodeje podílu Piraeus Bank v americké Investors Bancorp.

Zdroj: Finanční účet Centrální banky

Perspektivy

Od konce roku 2009 prochází Řecko hlubokou fiskální a hospodářskou krizí. Důsledkem je jak nedostatek soukromých i veřejných investičních prostředků na řeckém trhu, tak snížená přitažlivost Řecka pro zahraniční investory. Přestože se oproti letům 2011–12 situace poněkud stabilizovala, je velmi obtížné předvídat perspektivy PZI do Řecka a budoucnost řeckých investic do zahraničí. Lze očekávat jak další odliv řeckého kapitálu do perspektivních zemí, tak i příliv PZI do perspektivních řeckých podniků (např. environmentální technologie, obnovitelné zdroje energie, cestovní ruch, nemovitosti, privatizační projekty), které se s ohledem na krizi a nedostatek kapitálu může podařit získat za mimořádně výhodných podmínek. V následujících letech má být realizována celá řada privatizací státních podílů ve veřejných podnicích a státního nemovitého majetku.

9.3. České investice v teritoriu

Dle evidence České národní banky:

Přímé zahraniční investice (mil. CZK)	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy ČR z GR	0,0	0,0	0,0	26,7	0,4
Výdaje ČR do GR	2,4	-31,5	-30,7	-0,5	4,9
Saldo	-2,4	31,5	30,7	26,2	-4,4

Zdroj: ČNB-Zprávy o vývoji platební bilance

Dle evidence Řecké centrální banky:

Přímé zahraniční investice (v mil. €)	2008	2009	2010	2011	2012
Přímé investice z ČR do Řecka	0,5	0,7	4,5	0,0	11,8
PZI z Řecka do ČR	3,8	6,0	6,0	6,2	6,1

Zdroj: Řecká centrální banka

Portfoliové investice (v mil. CZK)	2008	2009	2010	2011	2012
Výnosy ČR z GR	1 155,7	952,8	994,4	754,5	135,5
- majetkové cenné papíry	1,2	0,5	0,5	1,6	0,6
- dluhové cenné papíry	1 154,5	952,3	993,9	752,9	134,9
Výdaje ČR do GR	0,0	0,1	2,3	0,0	0,0
- majetkové cenné papíry	0,0	0,1	2,1	0,0	0,0
- dluhové cenné papíry	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Saldo	1 155,7	952,7	992,1	754,5	135,5

Zdroj: ČNB-Zprávy o vývoji platební bilance, Řecká centrální banka

V r. 2012 velvyslanectví zaregistrovalo zájem českých subjektů o investice v Řecku v oblasti fotovoltaiky. V roce 2011 dle zpráv sdělovacích prostředků zvýšila finanční skupina PPF svůj majetkový podíl v Piraeus Bank o 2,1 % (24 mil. EUR) na celkových 5,7 %. PPF se tak stala druhým největším jednotlivým akcionářem v této bance. V roce 2013 tato skupina spolu s řeckým partnerem získala 33 % loterijní společnosti OPAP (652 mil. eur) a zajímá se o privatizaci loterijní společnosti OPAP a plynárenskou společnost DESFA.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Vývoj jednotlivých sektorů (v %)

Rok (meziroční změna v %)	2008/07	2009/08	2010/09	2011/10	2012/11
Zemědělství, lesnictví, rybolov	13,8	-3,4	-0,1	-11,4	0,3
Průmysl včetně energetiky	-7,6	15,3	-2,2	-3,7	-1,8
Stavebnictví	-9,4	-22,8	-31,8	-32,2	-20,6
Služby celkem	6,2	3,1	-0,9	-5,7	-6,2

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Ministerstvo financí

Pozn.: Údaje vycházejí ze srovnání podílu jednotlivých odvětví na tvorbě HDP. Údaj je zveřejňován celoročně. Analyticky viz kapitola 4.6.

Perspektivní odvětví

Řecko hledá cestu z hluboké recese. V této fázi se zdá, že mu chybí obecné zdrojové předpoklady pro prudký růst konkurenceschopného průmyslu. Místní průmysl, kromě energetiky, těžby a zpracování nerostných surovin a zpracování odpadů, se pravděpodobně bude rozvíjet cestou náhrady některých dovozů vlastní (většinou lokální malou a střední) výrobou. V této souvislosti se dostává do popředí řecké zemědělství. Agentura InvestInGreece prezentuje jako strategické investiční sektory cestovní ruch, energetiku (zejména OZE), informační a telekomunikační technologie, zdravotnické technologie a vybavení, potravinu a nápoje a životní prostředí.

Cestovní ruch je oblastí s největšími komparativními výhodami nejen v rámci Řecka, ale i v rámci EU. Lze předpokládat jeho další rozvoj a je reálný prostor pro vylepšování jeho infrastruktury.

V energetice se otevírá prostor pro investice do obnovitelných zdrojů energie, i když podmínky pro rozvoj fotovoltaiky se zřejmě momentálně vyčerpaly, zatímco situace v oblasti malých vodních elektráren a větrných elektrárnách se mírně zlepšují. Velice perspektivní je průzkumu nalezišť a následně těžby podmořských ložisek ropy a zemního plynu.

Potenciální předpoklady pro investice budou nadále v oblasti infrastruktury zejména po tom, co se obnovily práce na páteřních dálničních projektech v prvním čtvrtletí 2013. Velké rezervy jsou v odpadovém a vodním hospodářství (recyklace odpadu všeho druhu, rekultivace skládek, biologické čističky, hospodaření s podzemními vodami, odsolování atd.), které však často brzdí místní samospráva či lokální zájmy, a i když potřeby pro tyto investice přezrály, skutečné klima pro jejich realizaci teprve dozrává. Strategické projekty budou realizovány formou partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP).

Zemědělství s ohledem na celkové začlenění do kompetitivního prostoru EU bylo v uplynulých letech (i přes obecně velmi příznivé klimatické podmínky) zanedbáváno. S hospodářskou krizí však nabývá na

významu, protože se jeví jako sektor, který je schopen pohltit přebytečné pracovní síly z měst a nahradit drahé potraviny z dovozu. Může se tak stát vhodným odbytištěm české techniky.

Poměrně pochmurnému obrazu řeckého průmyslu se vymyká řada perspektivních společností aktivních např. v oblasti informačních technologií, telekomunikací, bioproduktů, potravin, farmaceutických prostředků atd. Často s využitím znalostí a kontaktů řecké komunity ve světě (zejména v USA) jsou schopné nabízet sofistikované produkty a skrývají značný potenciál, přestože uplatnění často nacházejí spíše za hranicemi Řecka.

Privatizace

V následujících letech lze počítat s urychlením privatizací veřejného majetku. V této oblasti se otevírá také nová kategorie investic orientovaných pronájem státních nemovitostí včetně půdy k dlouhodobému využití. Cílem státu je vytěžit do roku 2015 celkem 19 mld. EUR.

Prvním krokem k odstartování privatizačního procesu bylo v létě 2011 zřízení tzv. Fondu pro využití privátního majetku státu – **Hellenic Republic Asset Development Fund S.A.** www.hraf.gr, který je veřejnou akciovou společností, do níž je postupně převáděn státní majetek určený k privatizaci/využití. Jedná se o obdobu českého Fondu národního majetku.

Privatizační program je průběžně aktualizován v závislosti na situaci na trhu a připravenosti jednotlivých privatizačních projektů. Aktuální informace jsou k dispozici na stránce privatizačního fondu <http://www.hraf.gr/en/privatisations-in-progress>

9.5. Rizika investování v teritoriu

Kromě opatrnosti při participaci na projektech spolufinancovaných z veřejných prostředků, i přes skutečnost, že díky záchranným balíčkům EK, ECB a MMF bylo nebezpečí bankrotu řeckých veřejných financí zřejmě zažehnáno, lze doporučit také zvýšenou pozornost při výběru případných partnerů pro joint ventures. Někdy překvapivá znalost češtiny u řeckého partnera není dostačující podmínkou úspěchu investice. Investor by se měl důkladně seznámit s pracovněprávními podmínkami, které sice byly novelizovány (další novelizace není vyloučena), ale neimplementovány. Rovněž další legislativa spojená s investováním prochází výraznými úpravami, stejně jako příprava regulačního rámce pro jednotlivá odvětví.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Země od r. 2010 prochází politickou, ekonomickou a sociální krizí, jejíž rozsah nemá v moderní Evropě obdobu. Díky celé řadě dlouhodobě působících vnitřních i vnějších faktorů se řecká ekonomika dostalo do situace vnitřní a vnější nerovnováhy, kdy konsolidovaný veřejný dluh překročil únosnou míru financovatelnosti z vlastních zdrojů. Akutní hrozba neřízeného státního bankrotu vyvolaná nedůvěrou finančních trhů byla zažehnána díky finanční pomoci mezinárodního společenství, tzv. věřitelské Trojky (ECB, EU, MMF), v rámci sjednaného 1. a 2. Memoranda o poskytnutí záchranného úvěru. Podmínkou poskytování jednotlivých tranší půjčky v rámci Memoranda je provedení fiskální konsolidace do r. 2014 a strukturálních reforem, jejichž prioritou je dána tzv. „prior actions“.

Průběh r. 2012 byl v prvním pololetí poznamenán politickou nestabilitou, kterou ukončily opakované parlamentní volby a sestavení současné koaliční vlády v polovině roku, což se odrazilo na neplnění závazků ze strany vlády a pozastavením plateb ze záchranného úvěru ze strany věřitelů. Tato situace ještě více prohloubila nedůvěru, nestabilitu a recesi. Druhá polovina roku byla ve znamení úporných jednání vlády o konečné podobě balíčku úsporných opatření a strukturálních reforem, čehož bylo dosaženo v listopadu, a věřitelé začali uvolňovat další tranše na základě plnění konkrétních úkolů vlády. Část finančních prostředků bude použita na rekapitalizaci bankovního sektoru a úhradě závazků vlády vůči privátnímu sektoru, čímž se zvýší likvidita na trhu a očekává se nastartování hospodářského růstu na přelomu roku, ke kterému přispěje i zavádění strukturálních reforem a rozjezd dlouhodobě odkládané privatizace státního majetku, i když HDP v r. 2013 ještě vykáže 4,2 % propad. Inflace po letech klesla k nule a jednotkové výrobní náklady vykazují průběžný pokles, což posiluje konkurenceschopnost řecké produkce, která posiluje export a, při drastickém omezení importu, vede ke snižování deficitu běžného účtu a vnější nerovnováhy.

R. 2013 bude klíčovým rokem, neboť se zpožděním se začnou projevovat dopady úsporných opatření na obyvatelstvo zejména ti část, která je postižena téměř 27 % nezaměstnaností. Zlepšení podnikatelského prostředí, zvýšení investic, zlepšení výběru daní a zvýšená konkurenceschopnost bude částečně kompenzovat negativní dopady. Pokud vláda udrží trend rozpočtové disciplíny a snižování zadluženosti je pravděpodobné, že země eurozóny přistoupí k odpuštění části státního dluhu, které se projeví sníženými náklady na dluhovou službu a takto získané prostředky bude vláda dát na veřejné investice. Dále bude pokračovat privatizace státního majetku. Prvním významnějším prodejem byl státní podíl v loterijní společnosti OPA, bude pokračovat plynárenský průmysl, vodárenský průmysl, rafinerie, elektrárenský sektor a celá řada pozemků pro developerské účely. Po dokončení geologického průzkumu podmořských ložisek fosilních paliv bude vláda prodávat koncese na průzkum a těžbu plynu a ropy v jednotlivých lokalitách.

Charakteristika hospodářského vývoje a jeho další perspektivy jsou analyticky popsány v kapitolách 4. a 5.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

V příštím období není plánován vstup země do dalších mezinárodních uskupení, neboť těch nejdůležitějších je již členem (EU i Eurozóna, NATO, OSN, WTO, OECD atd.).

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

V rámci svých kompetencí se Velvyslanectví ČR v Řecku dlouhodobě zaměřuje na podporu infrastruktury pro ochranu životního prostředí a environmentálních technologií (např. nakládání s vodami, odpadové hospodářství), dopravní infrastruktury (zejména MHD a železnice) a energetiky. Přesun pracovních sil z měst na venkov a posílení řeckého vývozu potravin naznačují, že jedním z bezprostředních důsledků stávající hospodářské krize bude návrat k pro Řecko tradiční zemědělské výrobě, jež byla v posledních

---

letech mírně opomíjena a zaznamenala odliv pracovních sil. V tomto kontextu velvyslanectví věnuje zvýšenou pozornost také zemědělským technologiím formou prezentace příslušných technologií ve vybraném zemědělském regionu. Velvyslanectví vítá jakékoli další podněty ze strany českých podnikatelských subjektů a organizací, ale i od jejich řeckých zástupců.